

המחיר 5.00 שקל חדש (כולל מע"מ)

שנה 52

מיספר 2647

ט' בסיון תשמ"ח, 25.5.1988

השילוח הזה

אופירה נבון:

מה רוצים

מהנני?"

ניתם מערכות תדמית

את ואני וברלה זכאי

יבנה יבנה

1987 יבנה יבנה
1979 יבנה יבנה
1979 יבנה יבנה

מיכתבים

פוליטיזציה

על הפוליטיזציה במערכות הציבוריות (יעקובי הרגיש בהקלה...), העולם הזה 11.5.88.

על סמך מה מתלונן עמי גוב, מנכ"ל משרד התקשורת שהתפטר ממישרתו, על הפוליטיזציה של המערכת הציבורית (כבריו: קטיסטרו פלית?)

הלא הוא עצמו ההוכחה הטובה ביותר שאין הרברים כך.

ראשיתו בהשומר הצעיר (מפ"ם), המשכו בר"ש, מינויו לא בו מיד שר של שנינו (אמנון רובינשטיין) ולמרות כל זה השאיר אותו השר החדש, איש מיפלת העבודה גר יעקובי, בתפי קידו.

זה נקרא פוליטיזציה?

אסתר גלבוץ, ירושלים

צדק פסיכולוגי

על אישים המקסימים שטריוכסף.

יש אימות הקולעות בול. כמו זאת האומרת שמה שלא יעשה השכל, יעשה הזמן וזאת האומרת רת כי העולם הוא קטן.

ההקדמה הזאת מתייחסת לכך שאחר שהוכחות הקובעים כיבדו במשך שנים כל ראש-ממשלה שהלך לעולמו (רויד בך-גוריון, לוי אשכול, גולדה מאיר) בהטבעת דמויות דיוקנציה על שטריו הכסף, הם נזכרו עכשיו, סוף-סוף, וכיבדו כך גם את זיכרו של משה שרת, ראש-הממשלה השני של ישראל (על שטר 20 שקל החדש).

כאוסטריה, שבה ביקרתי באחרונה, לעומת זאת, מנציחים על שטריוכסף אנשירוה אסף טרייס שהלכו לעולמם. ועד עכשיו דווקא נפקד מקומו של הגדול מכולם, אבי הפסיכולוגיה זיג-מונד פרויד. והנה זה פלא (מה שלא יעשה השכל, יעשה הזמן וגם העולם הוא קטן) וכמו שבארץ מצאו לנכון לתקן את העול ששעשה לשרת, כך גם באוסטריה השיבו סוף-סוף את כבודו של פרויד. הוא מופיע על שטר 50 השילינגים (כשכ"ע שקלים) החדש. אורי גורביץ, תל-אביב

דוקים בשומרו

על המקורות לשמותיהם של יישור-גים בארץ ("מיכתבים"), העולם הזה 18.5.88.

כאשר הקרא שטרן מספר על קרובו, איש היינות תשבי, ששם-מישפחתו, המתיישבת הראי שונה בשפה, אימר. תושב שפיה בארץ-ישראל, מן הראוי גם להזכיר כי שפיה זאת היא אחת הדוגמות של דיוקיים יהודי-ערבי. לפחות לפי השם שלה.

כאשר השכנה של זיכרון-יעקב נוסדה ב-1891 היא נקראה מאיר שפיה; מאיר-עלישם אבי שר שלת הרוסטיילרים, מאיר אנשל, ושפיה על שמו הערבי של המקום, שיפא, שפירושו בערבית רפר-אה, החלמה, כנראה בזכות אקלימו הגבוה של האזור.

● איה זה סיקרה בוד של סתן עם רוטשילד, הדיב הידוע, הכרוך אדמונד-ביסין רוטשילד, האיש שראו לקיזן של סושבות רבות בסוף המאה הקודמת, הוציא את שם אביו, יעקב ביכרון-יעקב. את שם אמו, בתיה, במזכרת-כתב; 'ה' את שם אשתו, עדה, ביכנער-עדה ואפילו את שם חותנו, שלמה, בכח-שלמה.

הנסיך והקונסול

על טיב התרגום המצוי ("הערות לתרגום", "דף חדש"), העולם הזה 11.5.88.

מה לעתל ברוריא שותליו על טיב התרגום של מאיר ויזלטיר, שכשל פה ושם, עת העביר את שלום ורא להתראות של רוברט גרייבס מהלשון האנגלית ללשון העברית.

הלא הפאשלות שלו הן, בסך-הכל, פאשלות בחסר. ובוראי בהשוואה למה שאני מוצאת מדי יום בעיתונות העברית.

כך, למשל, גיליתי באחד הצהרונים כי הנסיך צ'רלס הוא "נסיך הכתר" הבריטי. אמנם זה תרגום מילולי של קראון-פרינס, רק שזה מושג שאיננו קיים בעברית. הנסיך צ'רלס, הוא, כמובן, יורש העצר.

ובצהרון אחר מצאתי כי הקונסול הבריטי המי ליי על פירטו של יוני תמוז, ישראלי החי בלונדון, רון, לפסטיבל-סרטים מסויים.

לא הבנתי מה עניינו של קונסול להמצות מסוג זה ולבסוף ניחתי כי העיתונאית המרוחת

העולם הזה 2647 (המשך בעמוד 4)

דגל אדום

באחרונה, עם עלייתו של מיכאל גורבאצ'וב לשלטון, מצטייר אינטרס ברור בברית-המועצות לחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל. אולם בעוד ניתוק יחסים הוא מעשה קיצוני, מסתבר כי חידוש היחסים אינו פחות דרמטי מהניתוק עצמו.

האשה מכפר ביתא

שילטונות הכיבוש עומדים לספק להתקו-ממות את הנשק היעיל ביותר - גיבור, או במיקרה זה - גיבורה. זוהי מוניה צלאח דאוד, האשה מכפר ביתא, שלנגד עיניה נרצח אחיה ונפצע בעלה. אם תועמד לדין היא תהפוך בן לילה לגיבורה לאומית.

הגולם שקם על יוצרו

מהרגע הראשון שהגיע לכנסת ניסה זבולון מר להפריד בין יוסף בורג לבין הכסא שעליו ישב. למערכת על הכסא יצא כשבדו חרב הלאומנות הדתית. הוא שכח, כנראה, שהמולך הלאומני לעולם אינו יודע ש"בע ולקיצוניות אין גבול, ב"ייחוד לזו הלאומית-הדתית.

דף חדש על משוררים כעמיתים

אם חשב מישהו שפוליטיקאים ושחקנים שונאים זה את זה - חנו עד שתזכירו את "קהילת" המשוררים הישראלית! - שקרים, השמצות, עלבונות אישיים, רצח אופי. מי באמת העז אי-פעם לכנות אותם בשם "ימי-נפש"?! - ראו איך התנהגו ביום פקודה: פקודת ה"עליהם" של המר ליטיקאים ובעלי השטרות בעיתונות הנאורה שלנו.

חד-גדיא בנתניה

פעמיים שיחק המזל לגבי פלאח. פעמיים ניצל בנס ממוות ואדם אחר נפגע במקומו. במוצאי השבת האחרונה לא שיחק לו המזל - גבר חמוש באקדח ירה בזו - בטווח קצר וגרם למותו. על חייו ומותו של גבי פלאח.

רחל הגרחלת גרווחת:

עוד על דניאל וינובסקי וטוני ברבי • הצעירים של היום זה לא הצעירים של פעם • גברת דניאל והגדול מכולם • סוף-סוף גט מור • חל במישפחת טוקטלי • על טלי ברק (בת-מונה), מלכת מעודוני-הלילה של אהבה-מכות • ועל פרו • פסור לסטאטיסטיקה ומזונות.

המדורים הקבועים:

- מיכתבים - הנסיך והקונסול
- איגרת העורך - אאללה ירחמי
- תשקיף - קופמן נוקם
- במדינה - רדמי הגימיק
- הצדון - כור כרה
- אתה והשקל - לאומי תקוע
- זמן אישי - סיפורי סבתא
- אנשים - יונת שלום
- מה הם אומרים - חיים וייצמן, ישראל (פרצ"י) ויסלה, חנו נטר, בני גאון

כתבת השער הקדמי: "הניחו לי לחיות בשקט!"

מה יש באופירה נבון הופך אותה לדמות ציבורית מדוברת כל-כך? מהי הסיבה לעי-סוק הבלתי-פוסק, ולסקרנות הגוררת רכי-לויות ושמעות? לאור ניסיון העבר התרח-קה אופירה מאור הזרקורים. אולם גם ברי-חה זאת הוכחה כלא-נכונה. בסופו של דבר היא היתה רוצה רק דבר אחד - שיניחו לה לחיות בשקט.

כתבת השער האחורי:

על גן-עדן וגיהנום

סימורה של אורלי חידה, מי שהיתה מל-כת-המים, על נישואיה לפרופסור רוני לפין, על גן-עדן וגיהנום, על המישפט שבעלה מנהל נגדה, וחוויותיה מהכלא שאליו הושלכה על-ידי בעלה וכמיהתה לילדיה שהורחקו.

השוליה שהיה למנכ"ל

מתי מורגנשטרן, מנכ"ל צים מספר להעולם הזה על ילדותו, עלייתו לארץ, על אכזבתו מהקיצוץ ועל חלומו להיות ימאי, חלום שהביא אותו בסו-פו של דבר ליישכת המנכ"ל.

הטלפון לא מצלצל

ג'אן אדרי, גרושתו של יושב-ראש סיעת המערך, רפי אדרי, לא מעוניינת להרוס את הקאריירה הפוליטית של בעלה. זו גם הסיבה שעד היום, למרות התחייבויות בעלה-לשעבר לקיימה ברווחה כלכלית, לא התיצבה כנגדו. אולם, רפי אדרי, לטענתה, לא עמד כלל בהתחייבויותיו כלפיה.

בפנוכו

אנלוגיה סכסואלית למילחמת הצהובים בא-דומים • על גוקרים, דולארים ושום שהולך עם כל דבר • המשיבות המשעממות של ה-סופרים • עבודות כנעניות של בטין אמיר • ועל מועדון-ה-גאז של אהרלה קמינסקי.

זונה ממין זכר

סיפורו של שחר שורץ (18), הומו-סכסואל העוסק בזנות גברית. הוא מספר על הילדות הקשה שהיתה מנת חלקו, על התעללויות והתנכלויות מצד הוריו וחבריו, ועל הסיבות בהן ובית ולמצוא את פרנסתו ב-גנים החשוכים של תל-אביב.

מטח גור, אורי פורת זה וגם זה - על הקרח לילות ישראל - אלף לילה ולילה רחל מרחלת - על כל העולם ריזני רון - דוגמנית אגרסיבית דף חדש - הפסטיבל שבוטל תשכ"ז

דורסקופ - קיץ 1988 בסנכו - מסיבות משעממות תמרדיים - כלה מן האורווה ראיון השבוע - מתי מורגנשטרן

- 16 מטח גור, אורי פורת
- 21 זה וגם זה - על הקרח
- 22 לילות ישראל - אלף לילה ולילה
- 24 רחל מרחלת - על כל העולם
- 25 ריזני רון - דוגמנית אגרסיבית
- 26 דף חדש - הפסטיבל שבוטל
- 32 תשכ"ז
- 33 דורסקופ - קיץ 1988
- 35 בסנכו - מסיבות משעממות
- 35 תמרדיים - כלה מן האורווה
- 36 ראיון השבוע - מתי מורגנשטרן

ח"כים ועורכי-דין

לא מעט ח"כים, שהם גם עורכי-דין, עשו לא אחת קרדום ממיקצוים הכפול, והפכו למיליונרים תוך קדנציה אחת בכנסת. תיקון, שהוצא באחרונה, יגביל, אם יתק-בל, את עיסוקי עורכי-הדין, המשמשים גם כחברי-כנסת, להופעה בבתי-דין בלבד.

בין שני אלים

הפילוסופיה של איין ראנד, כפי שבאה לידי ביטוי בכמעין המתגבר ובמרד הנפילים גרמה לד"ר משה קרוי לעזווע עמוק, כשקרא בהם בראשונה. במשך השנים מצא קרוי סתירות בין הרובד הפילוסופי והספרו-תי. במיסמך מיוחד במינו הוא מתאר את הסתירות שמצא.

אתה והשקל בשר ודגים

מי משלם את נסיעותיהם של משגיחי-כשרות לחו"ל? מדוע הופסקה בניית תחנת קול-אמריקה? על פיקדונות של בל"ה תקועים בפנמה • על מחירה של הגנה מישפטית לעובד משרד התעשייה וה-מיסחר • על מיעדת דגים בניו-יורק • דוכני פלאפל ושוארמה ב-רעננה • ועל אחריות וגניבה למידע ברשות לניירות-ערך.

החזיראים

בעיקבות התעוררות דתית בכפר ריינה החליטה המועצה לדרוש את סילוקן של החזיריות מתחומה. מגדלי החזיריים מוחים ומספרים על צידו האחר של החזיר, לפני שהוא הופך לה-יות סטק לבן בפי הצרכן.

ריזני רון

שמואל צמה - לא מוותר בקלות • על דוג-מנית אגרסיבית שהעיפה קולגה מהמסלול • להיכן נעלם הגרון העמוק? • הדובר הלך הביתה • על שופט שמעשן במעליות.

מיכתבים

קורא עוד מלימודיו בכיתות הגבוהות של בית הספר היסודי: בגזרת פ"ג (ו.א. שורשים שהאות הראשונה שלהם היא האות נו"ן) - בעתיד נשמט הנ"ן ונשלמת (מחולפת) על-ידי רגש בעי"ן הפועל (באות השנייה של השורש). לכן לא ינטוש, אלא ייטוש.

יהודה חן, הוד השרון

● יעים וא הקורא חן לב להערת רד ברקלי באותו הקשר: "ומצא (ו.א. י) שום דומות כאלה" ידוף, יקום, יבום."

פגישה בברלין

על כתבה בעיתון גרמני יוקרתי. לא האמנתי למראה עיניי. הלכתי ברחוב בכר לין ופתאום ראיתי את פרצופו של אורי אבנרי על

Ein Israeli, der mit Arafat kann

אבנרי על שער "די צייט" מראה יעניים בברלין

שער המוסף של השבועון הגרמני היוקרתי ביותר, "די צייט", המופץ בחצי מיליון עותקים. קניתי ומצאתי בדי צייט כתבה ענקית על תולדות חייו של אבנרי. גרעץ כהן, ברלין

● הכותרת של שער די צייט (ראה נלווה) אורט: ישראל היכול להסחר עם ערפאת.

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לרייך בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד - 63458.

בשעת הצורך ניתן גם לפנות בט"ל לפון - 232262 (03), בפקסימיליה - 245242-3-972. מנז' 2009, ובטלסקס - RMYM IL 341667.

השפם של הסרטור

בראשית שנות ה-60 כבר היה חיים טופול שחקן מבוקש מאוד. גם לתיאטרון וגם לקולנוע. כך, למשל, כיכב באביב 1963, ברומניה, בשני תפקידים כמעט זהים. כמעט מדי ערב כסרטור בהצגת בן-ערובה בתיאטרון החיפאי וכמעט מדי יום כסרטור בסרט הישראלי אנדרואד. שהיה באותם ימים בעיצומה של הפקתו.

לגיליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה גילה טופול כיצד הוא מצליח שלא להתבלבל בין שני התפקידים הכמעט זהים: ● "אני נעזר בשפם. בן-ערובה", בתיאטרון, יש לי שפם גדול ואילו ב"סרטור", ב"אנדרואד", יש לי שפם קצר. כל מה שאני צריך לעשות כדי לא להתבלבל, זה למשש את השפם ומייד אני יודע באיזה תפקיד אני משחק!"

(המשך מעמוד 3)
שמעה מפי תמוז כי הבריטיש קונסיל (המועצה הבריטית לקידום התרבות הבריטית בארצות הרוץ) המליץ על הסרט. מחוסר הבנה היא עשתה מהקונסיל קונסול. ירדנה ברצבי, ירושלים

שירה מקורית

על לשון השירים ששורר חיים בר לב לנכדו (ש"המישטרה בחלוק לבן", "רינוני רון", העולם הזה 11.5.88).

נעמי רון מרווחת על הסכא חיים ברלב, שביקש לעודד את רוח נכדו, שצנח מחלון ביתו ואושפו, ומייחסת לו פעילות שאפילו פלמ"חניק, רמטכ"ל לשעבר ושר-מישטרה כהווה איננו מסר גל לה כלל: השמעת שירים ביוגוסלביה.

זה בערך כמו להשמיע שירים בקפריסאית. כידוע אין לשון יוגוסלביה כמעט שאין לשון קפריסאית) וכמו שקפריסאי יכול לשייך או ביור נית או בתורכית, אני מניח כי ברלב שר או בסרבית או בטלובקית. מאיר ולך, ונעתיים

פילדמרשל בן 91

על קצין-הצבא הקשיש בהיסטוריה ("אנשים", העולם הזה 11.5.88).

בסדרת-הצלומים מערב הצנחנים האחרון בבית הצנחן ברמת-גן מופיע תצלום של איש חיל-ההנדסה תת-אלוף דוד לסקוב, קצין-הצבא הקשיש ביותר (85) בצה"ל ובעולם.

זה נכון. אבל עלי-מנת שלסקוב יהיה הקצין הקשיש ביותר, בשרות פעיל, בהיסטוריה, אנחנו צריכים להמתין עוד כמה שנים. כי, בינתיים, מחזיק בשיא זה קצין בריטי, הפילדמרשל טר ויליאם מיינארד גום (1784 — 1875), שהיה בשרות פעיל של הור-מלכותה, המלכה ויקטוריה, עד יומו האחרון, עת נפטר בגיל 91, כשהוא ממלא את התפקיד, הטכסי אמנם, של קצין-הטאואר (אותו כתיכלא צבאי עתיקיימון) כלוגדון.

דויד שניא, תל-אביב

סיפוח בבקשתך

על סיפוחן של המדינות הבאלטיות לברית-המועצות ("חוק הטבע", העולם הזה 11.5.88).

אני מבקש להעמיד עובדה אחת שהוכרה בניתוח שערך עורך העולם הזה במיכנה המדינה הסובייטית (בבקשר לריכוזי הלאומים בה) על אמיתותה. אין זה נכון כי כמה מדינות סופחו לברית-המועצות אחרי מילחמת-העולם השנייה.

מדינות אלה סופחו לברית-המועצות בראשית מלחמת-העולם השנייה, כשורסיה, או בת-כרית לגרמניה הנאצית, עוד שמרה על נייטרליות.

מה שקרה, קרה כך: בראשית יוני 1940 פלשה ברית-המועצות, בתאונת-שווא של סיכון ביטחון נה, בזה אחר זה, לליטא, ללטוניה ולאסטוניה, הקימה בכל אחת מהן ממשלות-בובות, שכל אחת מהן ביקשה, תוך 50 יום ממועד הפלישה הסובייטית, להצטרף לברית-המועצות. ואכן כך היה: בזה אחר זה נתקבלו ליטא (ב-3 באוגוסט 1940) לברית-המועצות, כרפובליקה ה-14 שלה; לטוניה (ב-5 באוגוסט 1940) כרפובליקה ה-15 ואסטוניה (ב-6 באוגוסט 1940), כרפובליקה ה-16. חיים דוניץ, תל-אביב

דיקדוקי לשון

על הלשון העברית של העולם הזה ("תשקיף", העולם הזה 11.5.88).

זה יפה מאוד שהעולם הזה מתגאה בלשונו העברית, כולל חידושי-מילים מסוג אמרגן, יחצן וכליין.

אבל מה על חוקי הדיקדוק של הלשון העברית, שבהם מלווה העולם הזה לעיתים. כך, למשל, מצאתי בקטע במדור תשקיף, המרווח על הופעת שימרון פרס באינטרנציונל הסוציאליסטי במרדרי, כי "ראשי האינטרנציונל סברו כי פרס ינטוש את המושב לפני השמעת הדברים של הפלטינינים".

עד להודעה חדשה פרס אולי ייטוש את המושב, אבל ינטוש? אין דבר כזה בעברית. כאשר מדובר בשורש נטש חלים דברי ר"ד שיאל ברקלי מלוח הפעלים השגם (הידוע לכל

בתושבים החוזרים לכפריהם אחרי התחלת העז צב, אמר לו שרמי, לדבריי, "אללה ירחמי". שרמי הבחיש זאת. סביב שתי מילים ערביות אלה (א"ל ללה יחה על נשמתם", כבחינת "ברוך דין אמח", רבר וצאמר על מתיים) מסתובבת הפרשה כולה.

מייד אחרי קבלת הפקודה של שרמי תידרך מליניקי את הקצינים שלו. הוא הורה להרוג כל ערבי וחזור הביתה, "בלי מעצרים". הוא אמר שאם יהיו הרוגים בלילה הראשון, יקפידו הערבים לשמור על העוצר בלילות הבאים. כאשר נשאל לגורל הנחמדים, השיב מליניקי בשתי מ"ל ימים שהפכו גם הן לסיסמת הפרשה: "בלי סנטימני טים". הוא הורה שלא לטפל בפצועים, ולא לנהוג אחרת גם בעוכרים החוזרים מעבודתם, מבלי לדעת כלל על העוצר. יתכן שגם הוא אמר את שתי המילים. אללה ירחמה"

זאת היתה מקודה נאצית. אחד המפקדים - גבריאל דהאן - מילא אחריה כלשונה. האחרים התעלמו ממנה. נהרגו 49, נפצעו 13. נשים וילדות הועמדו אל הקיר ו"נקצרו" במיקלעים. נשים הגנו בגוויותיהן על ילדיהן, שניצלו. העונם הזה מילא תפקיד מכריע בפידוס הפי רשה. לא היה מנוס ממישפט. אולם מערכת-הברי טחון לא רצתה להטיל את האחריות על צה"ל, ולהאשים קצין בכיר. לכן הועמדו לדין רק אנשי מישמרה-הגבול, מרס"ם מליניקי ומסות, שנשמעו לי 17 ולי-15 שנות מאסר. אחרי שנה זכו בתצניחה וכמו פושעים רומים בימינו.

כפסקדין זה אמר השופט בנימין הלוי את המילים ההיסטוריות על הדגל השחור של אי

החוקיות, האוסר מילוי פקודות. אולם אנחנו לא הסתפקנו בכך. תבענו להעמיד לדין גם את שרמי. החלטת לעשות זאת, אך להאי שימו רק בשני אישומים קטנים: שהקדים את העוצר, ושלא תיאם את פקודת-העוצר עם המישל הצבאי. על כך נדון לקנס של 10 גרוש. משמע: שרמי לא נשפט על מתן פקודה בלתי חוקית, כי כלל לא הועמד על כך לדין. מעולם לא נקבע באורח מישפטי אם אמר או לא אמר את המילים הנוריות. "אללה ירחמו" - שבהן היתה חבויה הפקודה הבלתי-חוקית.

עקבתי בשעתו אחרי המישפט מקרוב, וחקרתי את הפרשה, שחחתי עם אשתו של מליניקי, והדרר שם הברור שלי הוא שמליניקי לא היה כלל מסוגל להמציא מילים כאלה. לא היה עולה על דעתו לתת את הפקודות שנתן, אלמלא היה משוכנע לגמרי כי זוהי הפקודה של שרמי. מכיוון ששרמי לא-הועמד לדין על הנקודה המכרעת הזאת, הגיע כל אדם למסקנה משלו.

להרוג 20 ולנוח

מעניין מה אומר שרמי עכשיו על ההווה. מכך אפשר להסיק הרבה גם על העבר.

בראיון אמר שרמי שמוטב היה להרוג 20 ערבים ביחס הראשון של האינתיפאדה, ואז העסק היה נמר תוך יומיים". מחר: אלה הן כמעט אותן המילים שאמר מליניקי כמה שעות לפני הסכא בכפר-קאסם. מעניין ממי שמע את הדעיון הזה. לדעתו, אנו מקדישים יותר מדי תשומת-לב לבעיות המאניות בעת הניסיון לרכא את ההתקן ממות. אין דוגמה בהיסטוריה למיששו שקיבל פרס על התנהגות הומאנית. גם זה מתאים מאוד לרוח של כפר-קאסם.

חוז מזה הוא מדבר על "חריג", "הכי חריג שיכול להיות". גם הוא נגר חריגים. אבל הוא חוזה שיהיו עוד חריגים כמו כפר-קאסם.

קורא יקני.
ימי האינתיפאדה מחזירים לתודעה את גרול פישיע-המילחמה בתולדות המדינה: פרשת כפר-קאסם, שבה נרצחו כרם קר 49 לרבים, נשים וגברים, בלילה הראשון של מילחמת-סיני. מבחינת ההיקף, הגיעו למסדרים אלה רק הפשע של ירד-אסוף והפשע של קיבית. אולם ירד-אסוף כוצעה על-ידי אצל ולחי כטרם קום המדינה, ובפרשת קיבית טענו המכצעים כי לא ידעו שהיו בני-אדם בנתים שפוצו.

טבח כפר-קאסם נשאר מבחינת פרשה לפני עצמה, מיוחדת במינה, סמל משדר-הודעה בישי ראל ובעולם הערבי. מכיוון שבוצע על-ידי הכור תות המזוינים של מדינת-ישראל נגר אכמלוטיה אורחית תמה מכל פשע, במיסגרת פקודה שהיתה בלתי-חוקית בעליל, מתעוררת פרשה זו כאילו מעצמה ככל פעם כשמדובר על פקודות בלתי-חוקיות.

משותפם יש עניין בראיון שהעניק יסכה שר" מי לעימנאל רוזן בפגועי על חלקו בפרשה זו. מכיוון ששרמי מאשים את העונם הזה, ואחרי אישיות, בקשר לפרשה זו, ברצוני להשיב לו טק.

בלי סנטימנטים

ובך אומר שרמי בראיון: "...גם אורי אבנרי היה מזכיר את המישפט הזה מדי שנה בעיתון

אלי"ם שרמי במישפט "אללה ירחמו"

שלו. זו דמגוגיה נוראה. אבל כבר היטלר הוכיח שקר, שחוזרים עליו שוב ושוב, נהפך לאמתית. ומהו השקר שהמיצו אורי אבנרי והעיתון שלו? מדי שנה? שרמי לא פירט, אך אפשר להבין מן ההקשר שהוא שם במינו שני שקרים: כאילו אמרנו שרוא מסר פקודה בלתי-חוקית, וכאילו נשפט על כך לקנס של 10 גרוש. (ב-10 אגוואות בערכים של היום).

מעולם לא אמרנו זאת. כדאי לשחזר את הדבי רים כפי שהיו באמת.

ב-29 באוקטובר 1956 פתחה ממשלתו של דויד בן-גוריון בחתקפה על מצרים, כביכול כדי "לבער קיני מרצחים", אך למעשה במיסגרת של קגוניה בינלאומית, בריטית-צרפתית-ישראלית, להפלת מישטרו של גמאל עבד-אל-נאצר. מכיוון שזו היתה המילחמה הראשונה מאז מילחמת-העצמאות, ולא היה ברור כיצד יגיבו האזרחים הערבים בישראל, הוטל עוצר על עריהם וכפרר הם.

לגיונות המשולש הדרומי היה אחראי אלון-מישנה יששכר שרמי, מח"ט מחוז 17, והתפקיד המעשי הוטל על רביסרון שמואל מליניקי, מג"ד במישמרה-הגבול.

שרמי הוזה את העוצר בשעה אחת קדימה, על דעת עצמו. כאשר שאל אותו מליניקי מה יעשה

א.א. אבנרי

עורכים בשירות השביעי

ועדת העורכים של העיתונים הוותיקים הוכיחה פעם נוספת כי קיומה נועד לשרת את האינטרסים של השילטונות, בניגוד גמור לכללי העיתונות החופשית.

הוועדה התכנסה בשבוע שעבר ושמה פרטים ספויים על מהלך הקידום של אנשי דרך הניצח, העורכים אף קיבלו לידיהם מיסמכים מתיק החקירה, עוד לפני שאלה הוצגו לפני שופט. נציגי השילטון זימנו את העורכים בדחיפות, מפני שהודאגו מהפסיכומים — האזהרות מדי, לטעמם — על חמשת העצורים, והודו להם לשנות את אומי הדיוחים. הפגישה השיגה את מטרתה. הרוב העיתונות גילו צייתנות והחלו משנים את הטון.

שמיר לניגריה?

אנשי של יצחק שמיר, המתקנאים במסעותיו בעולם של שימועון פרס, מנסים לארגן לראש הממשלה ביקור ממלכתי מרשים בחייל, סמוך בכל האפשר לבחירות.

היעד המועדף הוא ניגריה, המדינה הגדולה ביותר באפריקה השחורה. ניגריה אינה מקיימת יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

הכלבים סובלים

מהשבתה

חמשת כלביהשמירה מגזע האסקי של מיסעליהצמונים, אליאנס" הם הסובלים העיקריים מהשבתה.

הכלבים התוקפים הושארו ימים רבים בשטח המיפעל ללא מזון ומים. אחד החבר רים בוועדהפעולה של השובתים החליט לראות למחסורם. הוא לקח מלגזה סגורה, חדר לשטח המיפעל והאכיל את הכלבים.

פרשת רצח לפני פיתרון

פרשת רצח מסורסמת עומדת להיות מסופנת בימים הקרובים עליידי המישטרה. בתחילה היה קרהחקירה מוסנה לעבר השודים ערבים, והדבר גרם לגל של הסתה אנטיערבית, אך הוא הגיע למבוי סתום. בעת נחקרים השודים יהודיים, ונראה שמסתמנת הצלחה.

חיים ברילב

יפרד מהכנסת

הערכות במפלגת העבודה ובמישטרה אומרות כי שר המישטרה, חיים ברילב, לא ייבחר השבוע כמנעמד לכנסת השמועות מתעשות עליכך כי הוא גם לא יתמנה למישרת שר כממשלה הבאה.

יריבו במישטרה המישטרה הוששים כי לקראת סיום כהונתו יהיה השר הוששי מאילוצים פוליטיים, ויפרע מקצינים שלרעתו הכשילודה.

קופמן נוקם את פסילתו

ח"כ חיים קופמן מנהל בימים האחרונים מסע נגד ראשי הסוכנות, ובראשם מנדל קפלן מדרום אפריקה, בעניין מכירת מניות הנשרת הישוב.

קפלן עמד לפני חודש בראש חבריהנאמנים של הסוכנות, שספסל את מועמדותו של קופמן כגיזבר הסוכנות היהודית.

מי יהיה השביעי?

המאבק האמיתי במרכז מפלגת העבודה

מתנהל בימים אלה על המקום השביעי ברשימה לכנסת.

ששת המקומות הראשונים משריינים לראשי המפלגה, ומי שזכה במקום השביעי יבסס את מעמדו כמנהיג העתיד. בעלי הסיכויים הטובים ביותר הם גדי יעקובי ומושה שחל. גם מרדכי גור לומש עיניים למקום זה. אולם נציגי המפלגה מקדים, להטות את המקום למען מנהיגם, שלמה הילל.

203

ביום השני השבוע, ה-23 במאי, מסר דובר צה"ל על 203 הרוגים מאז תחילת ההתקוממות בשטחים הכבושים ועד היום השני, לפי הסירות הבא:

- 154 הרוגים מירי חיילי צה"ל.
- 30 הרוגים מסיבות בלתיברורות.
- 19 הרוגים שנסיבות מותם עדיין בחי קירה.
- מקורות פלסטיניים, לעומת זאת, מוסר רים על 262 הרוגים פלסטיניים, לפי הסיר רוט הבא:
- 179 הרוגים מירי חיילי צה"ל.
- 50 הרוגים כתוצאה משאיסת גזו מרעיל.
- 16 הרוגים ממכות ומהתחשמלות.
- 17 הרוגים מסיבות בלתיברורות.

רבין מכשיל את ביילין

מה שהעסיק במיוחד את יריי מפלגת העבודה, שימועון פרס, בביקורת המולדת האחרון שלו, היה הניסיון לשכנע את יצחק רבין שמחנהו של רבין יתמודד במועמדותו של יוסי ביילין לכנסת. הרבר נובע מכך שכנסת בין הקבוצות הגדולות במפלגה לא נכלל שמו של ביילין. רבין לא נראה נלהב, והם סיכמו ביניהם כי בקשת פרס תובא ליריעת מחנה רבין.

עימות גלוי בין

שחל וזמיר

שרהאנרגיה, משה שחל, מאיים בסיטוריו של מנהל בתיהזיקים, צבי זמיר, אם לא יסכים זמיר לקבל על עצמו את הסעיף ברפורמה הקובע שבתהזיקים לא ישווקו דלק. חברתהדלק כבר הסכימו לקבל את הרפורמה המוצעת, בתנאי שכתהזיקים לא ישווקו דלק. זמיר הודיע לשחל כי אינו מוכן לקבל את התנאי, ורואה את עצמו חופשי לפעול בדרך מיספטית לשיווק הדלק.

עורך דין לראשות

עיריית אשדוד

עורכידין בתל-אביב הופתעו כאשר שמעו כי עמיתם, עורךדין הצעיר ציון אמיר, שוקל להתמודד על תפקיד ראשעיריית אשדוד.

אמיר, יליד ירושלים, התגורר זמן ממושך באשדוד, והוזמן עליידי הליכוד להיות מועמד לראשות העירייה בבחירות הקרובות. אמיר מהסס עדיין אם לפנות לפוליטיקה או להמשיך בקריירה מיספטית.

מעקב על

חבילות מקולומביה

נראה שיש מעקב מיסטרתי אחרי חבילות המניעות בדואר מקולומביה. מאחר שססההקואן מגיע לישראל מדרום אמריקה, בחנת המישטרה כל רכבידואר כבר המגיע משם, וכיחוד מקולומביה. באחרונה נעצרו אנשים אחרי ששיחררו

בנו של מוטליה קידר

בישראל

ארז קידר, בנו של אסיריהאיקסים המי פורסם מרדכי ("מוטליה") קידר, הגיע הש"כ בוע לישראל.

ארז, המתגורר בלונדון, הסתבך לפני כמה שנים בסלילים ונידון למאסר בכריי מניה. הוא שוחרר באחרונה ובא בתחילת השבוע לישראל. כאשר ראה את הצלמים שחיכו לו בלוד, הוציא מוקטרת מכיסו ועטה את הפוזה של אביו המפורסם.

מהדואר חבילה ובה מישלוח מקולומביה. תוכן החבילה נבדק עוד לפני ששוחרר והמישטרה החליטה את הסם שנמצא שם באבקיטאלק.

קול השלום

נערך לבחירות

עקב חוק רשות השידור, האוסר על פוליטיקאים להתראיין 90 יום לפני הבחירות, מסתמן תור ארוך של ממתנים לתוכניתהראיונות של איתן דבציר ב"קול השלום".

כידוע, לא הלים על קול השלום חוקי רשות השידור, ואין עליו אסור לשרד ראינות עם פוליטיקאים גם בזמן האסור עלישי החוק.

קול השלום כבר התחיל להיערך לכך. הוא התליף את המשרדים הישנים במשרדים חדשים, שרייזו השידור שלהם מגני לירושלים ואף לגליל. יתכן אף שמשך התוכנית יתארך משעה לשעתיים, ומיספר הפוליטיקאים המתארחים ככל תוכנית יהיה שניים תחת אחד, לשם שמידת האיזון בין המפלגות הגדולות.

אקדמיזציה של הפירסום

האיגוד הישראלי לפירסום החליט לפעול באופן מנעושי לאקדמיזציה של הענף.

הכוננה היא להגיע בתודנה למצב שבו יותר ויותר עובדים בענף, המעסיק כרגע יותר מ-1000 אנשים, ילמדו לימודים אקדמיים מסודרים בנושא הפירסום.

שרהיינוך הביע את הסכמתו העקרונית לרעיון, ובקרוב יתחילו להכין את הטיטות הראשונות.

ישראלים

למיזרח אירופה

אחרי שהישראלים כבר חקרו כל חלקה טובה בגלובוס, מסתמן השנה גידול ניכר במיספר הישראלים שישעו לבקר במדינות מיזרח אירופה.

מדובר בעיקר במדינות כמו רומניה, הונגריה ויוגוסלביה.

נוסעים על

חשבון הביטוח

יש עלייה של עשרות אחוזים ברמאות מצד נוסעים לחו"ל, המבטחים את מיוזדותיהם והמלוננים, עם שובם, על אובר, גניבה או שרד.

שכך חברות הביטוח הגדולות שכרו את חברת מוקד חקירות, כדי שתאתר ניסיונותהונאה מצד נוסעים לחו"ל, המתלגנים על אובר.

בימים אלה חשפה החברה שלושה מיספריהונאה בכריקה מיזמית שערכה. מדובר בשלושה צעירים שהודו, שכאופן זה ניסו לממן את נסיעתם.

תחנת מישטרה

מוקלטת ומצולמת

עורכידין שמו לב לכך שכאשר המישטרה רוצה לעמת חשודים או להסגישם בלי שיחשדו שהם מצולמים ומוקלטים, היא עושה זאת בתחנת המישטרה בר מתהישרון. התחנה מצוידת כנראה במי-טב המכשירים וכמה עבריינים, שהשבו עצמם בטוחים מכיוון שלא דיברו, אלא החליפו תנועות וסימנים עם חבר, נדהמו אחרכך לראות כי הכל צולם במצלמת וידיאו נסתרת והובא כחומרראיה נגדם.

המחשב יתן עודף

מזה כמה שבועות קיים בחברת "ד"י מכשירי מחשב מתוצרת בריטניה, החוסך לנהי האוטובוס את פעולת מכירת הכרטיס ומתן העודף.

החברה הכניסה את המכשיר לניסיון בקווים אחרים של נסיעות צבאיות ובקו הסעת תלמידות מבניברק לתל-אביב.

הסוציאליים נוטשים

כאירגון העובדים הסוציאליים מודאגים בגלל נטישה המונית של המיקצוע.

סיבת הנטישה: עובדים סוציאליים רבים מונים בסוף כל חודש למסדר לביטוח הלאומי לצורך השלמת הכנסה.

בעיה פסיכו סומאטית

אם תקום עוד וערה

היא תקבע מה שידוע

לכל: שהחברה

הישראלית חולה

מאוד

כל חברה הומאנית מבוססת על עדי רה הרדית.

מיסגרת המדינה קיימת כדי לאפשר למיליוני בני-אדם להגן על עצמם במ שותף מפני אויב זה, לקיים מיסטרר חיים נאות ולהגן על כל פרט מפני צרה שאינו יכול לעמוד בה לבדו.

אחד המודדים לטיב המדינה המר דרגית היא רמתה של מערכת-הבריאות בה. מדינה שאינה מסוגלת לקיים מע רכת נאותה, מעידה על עצמה שהיא משובשת ומפגרת.

ואכן, כאשר קם היישוב העברי החדש בארץ, הוא התגאה במערכת- הבריאות שלו, אולי יותר מאשר בכל מערכת אחרת. המוני הרופאים היהו ריים שבאו מכל העולם עזרו להקמת מערכת שנתנה לגאוהו זו כסיס מוצק.

תוך 40 שנות קיום המדינה נפגעה מערכת זו קשה.

דההומאניזציה. כשם שבריי אות האדם נוגעת לגוף ולנפש, כך גם בריאות החברה כולה. כל תקלה בה היא בהכרח פסיכוסומאטית — גם חומי רית, גם נפשית.

בישראל השתבש טולם העדיפיות. אין מחסור במשאבים הדרושים לקיום מערכת-בריאות נאותה. אך הם מוע ברים למטרות אחרות. הרבר לא היה אכשורי אלמלא חל גם שיבוש בתפיסות החברתיות. זהו תהליך של דההומאניזציה, הכולט גם בתחומים רבים אחי רים.

השבוע הגיע המשבר לשיא חרש. החברה הישראלית הגיבה כורכת: הוצע להקים ועדה חרשה — עור ועדה — כדי לקבוע מה שיועד כל אדם בישראל בלאו הכי.

החולים ממשיכים לסכול. נרמה כי לאיש זה לא איכפת באמת, מלבר לחולים עצמם ולבני-משפחותיהם. כל האחרים — החולים הפוטנציאליים של מחר — ארישים. זהו סימפטום למחלה חברתית עמור קה מאוד.

דעות

דרכון

פלסטיני מייד

פעיל-שלום יהודי

אמריקאי מציע

לאשף מדיניות

מהפכנית חרשה:

וביטאון מקורב

לערפאת פירסם

אותה.

הטרוריסט הוא אויב העם הפלסטיני... הוא פוגע בעניינינו... מנהיגות שאינה מסוגלת לכפות מדיניות נגר הטרוריים, או לפחות להסתייג באופן מוחלט ממעשי-טרור, לא תוביל את העם הפלסטיני להגדרה עצמית.

אין חרש בתיוה זו, בייחוד כשהיא מושמעת כפי יהודי. אולם היה חידוש בצורה שבה פירסם הד"ר גרומ סיגל את הדברים: ביומון המיזרח-ירושלמי

דבר הנובע מסיבות נופיות ונפי שיוח כאחת. כיוונית: פטיכה — נפש. סומה — נוף.

אל-פנוד, הנחשב כמבטא ריעות הורם המרכזי באש"ף.

דרכון והימנון. סיגל, חבר המר-כו לפילוסופיה ולענייני-צבור באוני ברטיטה של מארילנד בארצות-הברית, זכה השבוע בעידוד נוסף. דבריו פורו סמו בעיתון היוקרתי וושינגטון פוסט.

העיתון המיזרח-ירושלמי פירסם את הדברים, מפני שלא באו מפי שונאי אש"ף. להיפך: סיגל הוא חבר הוועד היהודי למען שלום ישראל-פלסטיני בווינגטון, המקורב למועצה הישרא-לית למען שלום ישראל-פלסטיני. הוא נפגש עם יאסר ערפאת ותומך בתוקף במשאומתן עם אש"ף ובפיתרון של "שתי מדינות" (מדינה פלסטינית לצד מדינת-ישראל).

סיגל עורר תשומת-לב מפני שהציע לאש"ף מדיניות חרשה לגמרי. בין הש-אר:

● להכריז לאלתר על קיומה של מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברי צועת-עזה, ולבקש את הכרת האומות בה.

● לבטל את קיום אש"ף, ולהקים במקומו ממשלה זמנית למדינה החר-שה.

● להחליף את האמנה הפלסטינית בחוקה חרשה, שתקבע כי מדינת-פלס-טין נמצאת במצב של שלום עם מדי-נת-ישראל, ולא תחויב בצבא.

● להציע חילופי שגרירים ומשא-ומתן ישיר עם ישראל על הגבולות ועל נסיגת הצבא (הישראלי).

● לפתוח במאמצים דיפלומטיים

ובכלכליים ובפעולות-מחאה כדי להמ-ריץ את הנסיגה הישראלית, אם ישראל תסרב לשאת ולתת.

● להנפיק מייד דרכונים פלסטי-ניים לכל הורשים בכך.

● לקבוע הימנון לאומי פלסטיני, שיבטא את השאיפה לשלום.

● להתעלם לפי שעה מקיומם של החיילים הישראליים, ולאסור כל פעור-לה קטלנית נגדם.

● לקיים בחשאי בחירות מקומיות. ● להנפיק מטבע פלסטיני, בעזרת המדינות הערביות. ● לגל האשפה. סיגל טוען כי מדי-ניות זו תסלק מן הבימה מושגים מיר-שנים, כגון ההחלטה 242, ועידה בינל-אומית, האמנה הפלסטינית, טרוריוזם, מישלחות משותפות ותוכנית-שלום של מעצמות-העל. במקום כל אלה יקם העם הפלסטיני עצמו את גורלו בידיו.

עוד פעם

● לקיים בחשאי בחירות מקומיות. ● להנפיק מטבע פלסטיני, בעזרת המדינות הערביות. ● לגל האשפה. סיגל טוען כי מדי-ניות זו תסלק מן הבימה מושגים מיר-שנים, כגון ההחלטה 242, ועידה בינל-אומית, האמנה הפלסטינית, טרוריוזם, מישלחות משותפות ותוכנית-שלום של מעצמות-העל. במקום כל אלה יקם העם הפלסטיני עצמו את גורלו בידיו.

שילטונות הכיבוש עומדים לספק לאינתיפאדה גיבורה לאומית האשה מכפר ביתא

התקוממות עצמית וקוקה לניבור. הניבור צריך להיות אדם שבא מתוך העם, המסמל את מל בגורלו את גורל העם המדוכא כולו, המסמל את הברוטאליות ואי-הצדק של הכיבוש, המעורר בסבי-לותו אהדה והודות בקרב המדוכאים, בקרב הניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

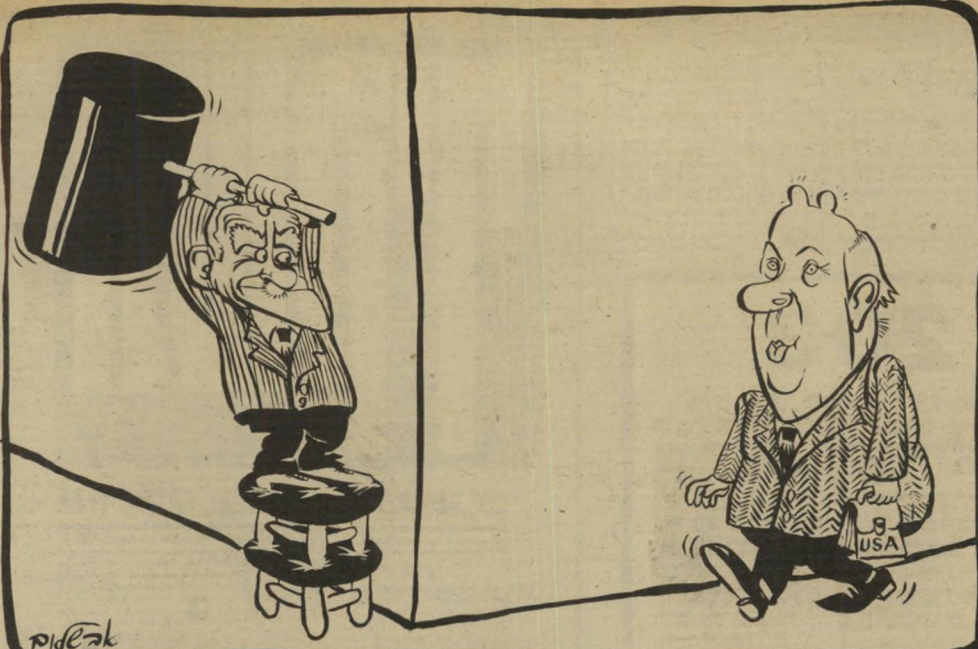
למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

למילחמת-השיחרור האלגורית נמצאה גיבורה בדמותה של ג'מילה בומאשה, חברת-מחתרת שנלכדה בידי הצרפתים, שעונתה קשות — גם כשניבור המדכא ובעולם כולו.

למילחמת-השיחרור העברית נמצא ניבור קולקטיבי האומה אקסודוס.

מונירה בבית-המישפט גם עוול, גם סימפום

מיפלגות רודפי הגימיק כל אחד רוצה להיות ח"כ. איש אינו רוצה לעבוד בכנסת. בעיני הציבור זהו מחזה היתולי.

בעיני הציבור, זהו מחזה מביש. וגם קצת מצחיק.

עיתונאים ושררנים טיפלו בו ברוח מבורחת. גיבוריו נראו כמוקיונים.

אולם זה היה צריך להיות אחד התהי-ליכים החשובים והרציניים ביותר של

הדמוקרטיה הישראלית: הרכבת רשרי-מות-המועמדים של המיפלגות לכנסת.

ובראש וראשונה: רשימת המיפלגה הג-דולה ביותר, מיפלגת-העבודה.

לא סחורה. מדוע זה נראה מצ-חיק?

המועמדים עצמם תרמו לרושם זה. איש מהם לא התיימר לייצג מסר חרש.

איש מהם אינו איש-אמונה, הנאבק ב-כל כוחו כדי לשנות את פני המיפלגה והמדינה.

מסר חרש אינו סחורה בשוק הזה. נראה שאין לו ביקוש, כי אחרת היו

המועמדים עצמיהם לפחות פנים כאי-לו הם דוגלים במשהו, שהם רבקים באי-מונה כלשהי בעניינים לאומיים או חבי-רתיים.

תחת זאת מיהרו כמעט כל המועמ-דים לא מיסרדי-פירסום ויצרני-תר-מית. מילת-המפתח במערכה היא "גי-מיק". לא במיקרה זוהי מילת-סלאנג אמריקאית, שאיש אינו יודע את מקור-רה.

מי שזוקק לגימיק מעיד על עצמו שאין לו מה לאמר. מי שזוקק לפירסור-מאי מעיד על עצמו שאין לו סחורה

אוטנטית משלו. מי שזוקק לייצור "תרמית", מעיד על עצמו שאין לו דמות.

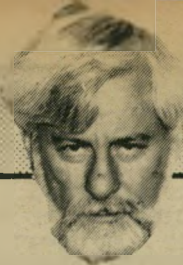
ואכן, על פי מה שהוצג לציבור בש-בועות האחרונים, זוהי חבורה די עגרי-מה. איש מהם לא נחרת בוחרון. איש מהם אינו אישיות שניתן לאמר עליה:

הנה המנהיג הבא של המיפלגה, ולוא גם בעוד חמש, 10 או 20 שנה.

אין מסר. תופעה זו מעידה על מצבה של מיפלגת-העבודה יותר מכל אחרת.

וזוהי מיפלגה שבגישתה הכלכלית-החברתית אינה שונה מן הליכוד. קל היה לה לחבר תוכנית כלכלית בשות-פות עם הליכוד, ולבצע אותה ביחד עם שר-אוצר מטעם הליכוד. חילוקיה-הרי-עות נגעו רק לחלוקת השלל בין המיפ-עלים, שבהם שולטת המיפלגה (הקי-בוצים, המושבים, קופת-החולים, מיפעי-לי חברת-העובדים) ובין המיפעלים ש-הליכוד רוצה ביקרם.

מבחניה לאומית ההברל בין שני (המשך בעמוד 8) העולם הזה 2647

מה שעשה המר לבורג, קורה עכשיו להמר

בורג כורה

ואכן, אחרי שהציגות האתיאסטית הקימה את מדינת ישראל, התגבשה במדינה מין רת יהודית מסוג חדש. לנישול ולדרייט. הפרימיטיביות של ספרדיה, שקראו לחסידים, לנישול ולדרייט. הפרימיטיביות של ספרדיה הפגישת המפורשת עם הנופים העתיקים. אולי קמו לתחייה נימות חבויות בנשמה הלאומית, שהיו רדומות במשך אלפי שנים. אולי חיפשה הלאומנות החדשה אליבי דתי, ומצאה אותו בימייקם. אולי חיקו הפאשיסטים הישראליים את אחיהם האירופיים, שחיפשו כפולחנים פגניים עתיקים הצדיק את אלוהיהם הקניבאליים המורדני שלהם. (כמקביל התפתחו תהליכים כאלה גם בוריסם אחרות, כגון איראן, כך שאין התופעה מיוחדת רק ליהודים)

היה הסיבה כאשר תהיה — בארץ קמה אירי-אולוגיה דתית חדשה שהתקשטה בסמלים עתיקים, אך שמטרתיה מודרנית בהחלט.

המפד"ל היתה מפלגה דתית, שניסתה ליצור סינתזה בין הציגות הלאומית-החילונית ובין הרת היהודית שהתגבשה כפורה. זה היה מופרך מעיקרו.

כאשר קם המולך החדש בארץ, לא יכלה המפד"ל לעמוד בסניו. עכשיו היא הסכה לכוהנת שלו.

איך זה קרה בפועל? המכשיר שהביא למהפכה זו הוא החינוך הרתי-ממלכתי. אם אייפסם כרתה מפלגה בור לעצמה, עשתה זאת המפד"ל כאשר הקימה מערכת זו.

עצם הקמתו של "אגף" זה היתה מעשה-כגידה של רודר כן גוריון, אולי החמור שבכל מעשיו. הוא נגד לחלוטין את כל השי-קפתו. "הממלכתית" של כן-גוריון עצמו. מטעמים של טאקטיקה מיפלגתית, הכניס את הסוס הטרוויני הזה למחנה.

כמעט ואפשר לאמור: את הצלם הזה להיכל הממדי-לכתיות.

היום הממלכתי-דתי אימץ לעצמו עוד בראשיתו את הרת הפ-גנית החדשה. הרת הנלמדת בה היא רת אלילית.

המוצר הטיפוסי של מכונה הינודתית זו הוא ארם השונא את כל הגויים, המאמין באליל לאומי ייחודי, הדוגל בהשקפה אנטי-דמוקרטית ניסודה ("מדינת ההלכה"), המקרש עצים ואבנים ודי-שואף לכיבוש, לדיכוי ולגניבה של מי שאינם יהודים.

בכל שנה מוציאה מערכת החינוך זו מותכה שנתון של נוער דתי כזה, כעוד ששנתון קשיש מחזיר נישמתו לבורא. היתה זאת רק שאלה של זמן עד שהסגנים החדשים ישתלטו על המפד"ל ועל כל המימסד הרתי.

ל פני כמה ימים נרעשה הארץ כאשר התפרסם מערך חינוכי של "היחידה לחינוך לדמוקרטיה באגף החינוך הממלכתי-הרתי במישרד-החינוך".

התס עצמו מופרך. "דמוקראטיה" אינה רק מילי יוונת (דמוס — העם, קראטוס — עוצמה, שילטון). היא גם מושג יווני-מערבי מובהק, הנוגד את המושג של שילטון ההלכה. הרי דבר האל שניתן כסיני אינו ניתן לשינוי על-ידי הצבעה של רוב. במיסמך של אותה יחידה לחינוך נאמר: "קיום מיצוות כיבוש הארץ והתחללות ככל חלקית... לא הסתיים בה" באייר תש"ה, עם הכרת הארץ והכרות נציגי הוועד הלאומי, אלא הוא מתמיד ומתעצם עכשיו." ואם אייפסר לרכוש את שיטח-הארץ בכסף, הדרך היא "כיבוש בחרב".

וכן, על מתנה-השלום הישראלי: "לאנשים האלה חסרה ההכרה בצדיקתנו המוחלטת. הם לוקים בשינאה עצמית והזדהות עם אויבי עמנו, שיש לה היסטוריה בתולדות עמנו אצל כאלה שהתי-פרקו מכל זיקה ליהדות... מלשינים ומומרים אלה היו מוכנים להמיר את הרת היהודית כאמונה נוצרית או בקומוניזם."

מיסמך זה עורר צעקה גדולה, ושרי-החינוך-דה-תרבות, הממונה להלכה גם על חידה זו, הסתייג ממנה בלשון רפה. (הוא הוכיח שיש בוגדים גם בקרב הדתיים.)

לא אתווכח כאן עם התיזות הרתיות של מיסמך זה. אני מניח תפקיד זה לרודפי-השלום חובשי-הכיפות, ששררו בארץ. כאי-תיאסט גמור די לי לצייץ כי מאז גלות ככל, לפני 2500 שנה, הי רוב העם היהודי ממוץ לארץ, ולא עשה מאמץ גדול כדי "לכבוש" אותה או אף לחזור אליה בשלום. ב-1800 השנים האחרונות לא עשו היהודים הרתיים שום מאמץ לכבוש את הארץ, ואם פה ושם עשה מישהו ניסיון כזה, הוגדר כמשיח-שקר. כל גדולי היהדות בדרום התנגדו בחריפות להרצל ולציונות החדשה.

אבל לא זה חשוב. העיקר הוא שבמיסמך הזה אין שום חדיש, כי זהו החינוך הניתן מזה 40 שנה יוביים-לרבות רבות של זה חניכי החינוך הממלכתי-הרתי.

הצעקה שקמה עכשיו נובעת מצביעות או מבורות. המיסמך הזה מבטא נאמנה את תוכן החינוך הממלכתי-הרתי. זה הקים את הדור אשר הרת תחילה את בורג דומיני, ועכשיו את המר דומיני. לא המר כיה את הבור הזה, אלא כן-גוריון. ולתוך הבור הזה עלולה ליפול המדינה כולה.

חסר-המעצורים אל ההתאבדות הלאומנית-דתית-נחלנית, הם הר-תירו אותו מאחוריהם.

במשך זמן קצר, קצר מאוד, נהנה המר מפירות ניצחוניו. הוא היה מסל 1 של המפד"ל, השר הבכיר (והיחיד) שלה בממשלה.

כרגע האחרון ניסה עוד לבצר את מעמדו על-ידי משיכת הקיצוניים בחזרה אל המפלגה, שהידרדרה משיא של 12 מני-הקיצונים לאסוף פלוש של ארבעה. כותך סתם הגולל על עצמו. הקיצוניים פשוט הרחיבו אותו. הם חיפשו ומצאו נץ גדול יותר.

גם כהונתו של זה תהיה קצרה. כבוא העת יימצא נץ גדול עוד יותר.

זבולון המר ברה בור ליוסף בורג, והוא נפל לתוכו. מי שרצה יכול לאמור: הצדק התנ"כי ניצח.

אלם הקאריירה האישית של זבולון המר אינה אלא כבואה של תהליך הרבה יותר גדול וחשוב. בשנפל המר לבורג שכרה לבורג נפלה בינתיים כל היהדות הרתית כולה לבורג הרבה יותר גדול.

הגולם קם על יוצרו

בלשון מליצית ניתן לאמור: המולך הריח את אלוהים. 3000 שנה של יצירה רתית יהודית, אחת היצירות התרבותיות הגדולות של האנושות, אבדו תוך דור אחד במדינת-ישראל.

כמו סרטי-אבלון המתגלגל במדינת-ישראל, חזרה הרת היהודית לשלב ההתחלתי, כאשר היתה רת פגנית של שבט קמן בארץ-כנען.

אז ראו הישראלים כאלוהים מין ראשי-שבט, המסייע להם כמילחמה בשבטים האחרים, שהם רמה ותחת כל עץ רענן. הם היו לאל הפרטי שלהם על כל גיבעה רמה ותחת כל עץ רענן. הם היו משוחחררים מכל מיצוות המוסר כלפי בני עמים אחרים. המיצוות שתי אדם לחברו חלו רק בתוך האם עצמו.

בתינוך החברו חלו רק בתוך האם עצמו. שבהן הקימה הרת היהודית ניצחה בנייה שקיימים, אנטי-מוסר והוגי-דיעות בלא-ספור, בננה על יסודות אלה בניין מפואר של מוסר. היהדות אכן הפכה אור לגוים, הניפרתה עמים רבים, הולידה מותכה שתי רתות גדולות נוספות, הנצרות והאיסלאם.

ולמה, בכמה עשרות שנים של חיים בארץ, כל זה נהרס.

א היה זה מיקרה שכל גדולי הרת היהודית כומנו, כמעט בלי יוצא-מך-הכלל, תקפו את בנימין זאב הרצל בשציף-קצף, קיללו וגידפו אותו וראו בו וכפרי-ישראל וכופר-בעיקר.

כי הדת היהודית המודרנית התגבשה בסזורה, והיא רת של סזורה. גדולי היהדות הבניו — במודע, ואולי גם שלא-במודע — כי לא יהיה קיום לדת זו בריכוז יהודי ממלכתי.

שימחה לאיר אינה רגש יפה. אין להתגאות בה.

אבל אני מודה שחשתי בקורטוב של שימחה-לאיד כשמעתי כי זבולון המר הודח מראש רשימת המפד"ל על-ידי אבנר שאקי, שהוא גם ספרדי וגם נץ גדול.

כי במוקדה של התגשמה האימרה התנ"כית: "בורג ברה ויחפרהו, ויפול בשחת יפעל".

ומכיוון שזבולון המר הוא איש רתי, מה לו כי יליון על שהתקיים בו פסוק זה של ספר-תהילים?

אני זוכר את היום שבו הגיע זבולון המר כפעם הראשונה לכנסת.

שמו הלך לפניו. הוא היה מנהיג הצעירים במפד"ל. אמרו שהוא הגון, ישר, נאמן, משועשע — בקיצור, ההיפך הגמור של הפוליטיקאי המצוי.

ואכן, כשראינו את המר הוא היה בריוק כזה. ארם פשוט, חברותי. הוא נראה כמדריך בנתועת-נוער, ואף התנהג כך. כאשר דיבר גילגל את עיניו השמימה, כמי שמחכה להשראה אלוהית, והיה ברור כי נאבק עם המילים, בגלל תשוקתו העזה לרבוך באמת בכל מחיר.

קצת תמהנו איך זה הגיע חבור תמים ובלתי-מתוחכם כזה לעמדה של מנהיגות, אך אמרו לנו שזכה בכך מפני שהוא ידוע בציבור שלו כאיש הגון ומסור, המוכן לעזור לחבר בכל עת. אלא שרושם ראשון זה פג במהרה. במשך הזמן הרגשנו כי זבולון המר רחוק מלהיות בלתי-מתוחכם. מהרגע שהגיע לכנסת, פעל במרץ ובשקידה כדי להפריד בין ראש רשימתו, יוסף בורג, ובין הכסא שעליו ישב.

הוא עשה זאת באמצעות מנה קטנה של חומרי-נסף לאומני.

יוסף בורג היה תוצר אופייני של המפד"ל כפי שהיה פעם — מיפלגה מתונה בעניינים מדיניים, יונית באופן כללי, שהסתפקה במועט (קצת כסף למוסדותיה, קצת ג'ובים לעסקניה, קצת שחיתות למנהיגיה, קצת חוקים רתיים לבוחריה).

זבולון המר ושותפיו-עוזרו, יהודה כן-מאיר, מין דו-קיוחט וסאנשו-פאנסה, יצאו למערכה זו כשבני-דיהם חרב הלאומנות הרתית.

כימים ההם נבטו הורעים הראשונים של גושי-אמונים. חבורתי-המטורפים של משה לווינגר הגיעה לחברון. בקרב הנוער הרתי החלו נשמעים הקולות והראשונים שהטיפו לכיבוש, לסיפוח, לני-שול, למוסר ספרי-יהושע.

המר הבין כי זהו מכשיר מצויין להרחתו של בורג. הוא קפץ על הסוס הלאומי-רתי החדש, הפך את עצמו למיליטרי-הישר של ההתנחלויות הבלתי-חוקיות ולני-ציגם של אנשי הגרש. הוא שפך קיתונות של גינזיים ובוז על ראשו של יוסף בורג המיסכן, שלא יכול היה להתחרות בו בתחום זה.

אמנם, בורג ניסה. הנאומים שלו בכנסת, ועמדותיו בממשלה, הפכו יותר ויותר נציגות. גם הוא תחיל לדקלם על מיצוות ארץ-ישראל, להצביע בעד עמדות קיצוניות יותר ויותר. אך באונוי ידידים התלונן מרה על כורח זה. הוא גינה את זבולון המר ויהודה כן-מאיר, והתוודה שכלבליבו נשאר כפי שהיה, איש מתון.

אילו התעמק זבולון המר בהיסטוריה, היה לומד כי קשה מאוד להשביע את האליל הלאומני. זהו מולך, שלטולם אינו שבוע. ככל שמרבים להקי ריב לו כנים עגוי. ארם כן-היהודים, כן גדל תיאבונו.

הוא רוצה עוד יותר. שני כנים עגויים אחר, במקום שניים, מאה במקום עשרה. זה טיבעו.

אולי משום-כך נקרא הגייהינים על שם אתר זה של קורבנות-ארם. לעולם לא תשביע את הסטן.

כמי שזכה בחינוך יהודי, צריך היה זבולון המר לדעת את הסיפור על הגולם. הרבה יותר קל להקים את הגולם מאשר לפרק אותו. במקורם או במאוחר יקום הגולם על יוצרו.

זה מה שקרה לזבולון המר, המהר"ל של המפד"ל.

קיצוניות אין גבול. ובייחוד לא לקיצוניות הלאומנית-דתית.

ככל שינמה ארם להיות קיצוני, תמיד יקום לו מתחרה קיצוני עוד יותר.

בהתחרות אכזרית זו יוצא כסוף תמיד האיש שאין לו שום מעצורים ובלמים, ששום מוסר אינו כובל את ידיו, שיש כוחו לבטא את היצרים האפלים ביותר.

וגם לאיש הזה יקום מתחרה, שיגייס יצרים אפלים עוד יותר. אין גבול.

זהו לקח הפאשיזם, החילוני והרתי כאחד. לזבולון המר היה נרמה שהוא יכול לרתום אנשים כמו חנן פורת וחיים דרוקמן לעגלתו. הם, כך האמין, יעזרו לו לדרוס את בורג ולהגיע אל מחוז-הפצפוצ. אבל כאשר אלה נכחו לדעת כי גם להמר יש אישהם בלמים, שאין הוא מסוגל להצטרף למירוץ

יש ח"כים המתעשרים מ'מיקצוע עריכת הדין בעודם מכהנים בכנסת. מישהו רוצה לשים לזה קץ

הח"כלינים

לעשות זאת. אבל הוא הגיע לעורך-דין מסוים, שהוא גם ח"כ. עורך-הדין פנה לפרקליט-המחוז שבו הוגש כתב האישום והצליח לעשות את הבלתי אפשרי. כתב-האישום נגד לקוחו בוטל.

שריר מסרב

ב בארצות אחרות בעולם התי עוררו בעיות דומות והן נפתרו בדרכים שונות. בארצות-הברית אוסר החוק על עורך-דין, שהוא גם נציג ציבור, להרוויח ממיקצועו יותר מאחוז מסוים ממסכורתו הממשלתית. שריד מישפטים בישראל, אברהם שריר, שי הוא עצמו עורך-דין, הציע בסוף 1987 הצעה דומה. השר הציע להגביל את הכנסתם של חברי-כנסת מעיסוק נוסף לגובה של 15% ממסכורתם כח"כים. אלא שהוא לא חזר על הצעתו זו מאז.

יש לציין כי למרות שאחוז עורכי-הדין בין חברי-כנסת הוא גרול, רק חלק מיוערי מהם עוסק בעריכת-דין ממש בזמן כהונתם כח"כים. המפורסם מים ביניהם כיום הם עורכי-דין אהוד אלמרט, פרופסור דויד ליבאי, רוני מילוא, השר משה שחל וחיים רמון.

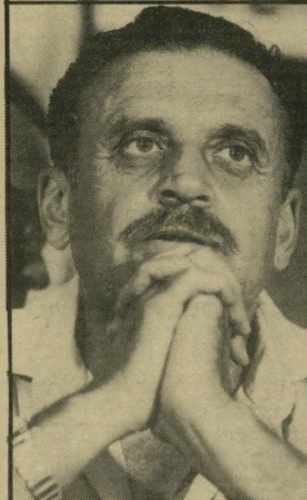
ח"כים אחרים ושירים אחרים בעלי רישיון לעריכת-דין שאינם עוסקים במיקצועם הם השר שריר, השר משה ניסים, השר יצחק מודעי, דן מרדור, אוריאל לין ושלומית אלוני. בשעתו היה ח"כ (ראו) חיים הרצוג פרקליט משגשג.

להפתעת נציגי לישכת עורכי-הדין, הם נתקלו בסירובו של שר-המישפטים שריר, לחתום על התיקון המוצע. השר טוען כי לפני הכנסת נמצאת קצת הצעת חוק חסינות חברי-הכנסת וכוונתם וחובותיהם (תיקון מס. 5) התשמ"ח 1988, שסירד גם את עניינם של עורכי-הדין, ולכן אין לדעתו של השר טעם לתקן את כללי לישכת עורכי-דין.

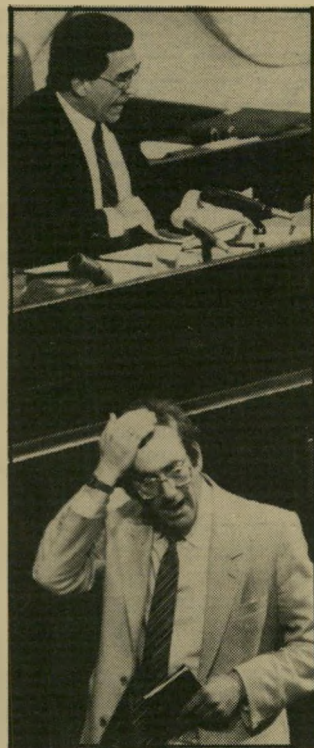
הד"ר משגשג מאשים את השר כי סירובו לחתום על התיקון נובע משריר רות-לב ומשיקולים זרים. לדעתו של משגשג אין לשר-המישפטים כלל שיר קול-דעת, מכיוון שאין לו על-פי החוק זכות וטו על החלטות של המועצה הארצית של לישכת עורכי-דין.

אולינה אלון

ציון צפריה, העולם הזה

שר שריר, מחוק שרירות-לב

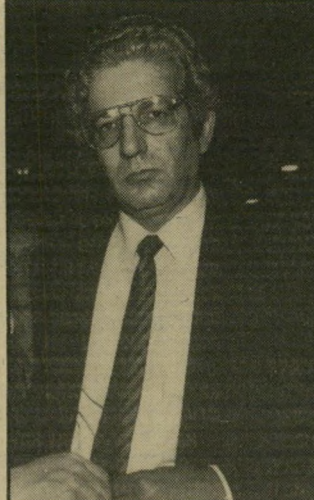
ח"כ אלמרט ושר שחל להתיר רק הופעה במישפט

הפרקליטות, אבל חשש מאוד פן השופט לא יאשר אותה.

כדי לוודא כי העיסקה תאושר, פנה אותו נאשם לח"כ עורך-דין, הנמנה על מיפלתו של השופט שישיב לדין. הל-קוח שילם לעורך-הדין עבור הופעה של כמה דקות סכום של 25 אלף דולר. דבר ידוע הוא כי עסקות-טיעון מאושרות כדבר שבשיגרה על-ידי בתי המישפט, ועל כן טוענים עורכי-דין כי אותו נאשם ביבון את כספו לשווא.

במיקרה אחר הסתכן איש-ציבור מעיירה מסוימת בפלילים והוגש נגדו כתב-אישום. האיש, שחשש מעונש מאסר ומסיום הקאריירה הפוליטית שלו, חיפש עורך-דין שיבטיח לו את ביטול כתב-האישום נגדו. אף אחר מעורכי-הדין הרגילים לא יכול היה

אבי ולדמן, העולם הזה

ח"כ ליבאי, רק 15%

ב כל כנסת יש חברים רבים שהם גם עורכי-דין. מישפטים הוא מיקצוע מועדף לפוליטיקאים, והוא מקנה להם ידע רב בחוקים, מיסגרות שילטוניות ויחסים בינלאומיים. מאידך, יכול מעמר כח"כ להקנות לעורך-דין קרשי קפיצה כלכלי אדיר.

המצב שעורכי-דין יכולים לעשות שימוש פסול במעמדם הכפול גם כחברי-כנסת, הטרדי במשך שנים רבות רבים מחברי לישכת עורכי-הדין. במי שך שנים רבות הצטברו רוגמות לא מעטות של שימוש לא-נאות במעמד כפול זה. כתב עורך-הדין הר"ר חיים משגב, בעתירה שהגיש השבוע לבית-המישפט הגבוה-לצדק.

הד"ר משגב, חבר במועצה הארצית של לישכת עורכי-הדין, מבקש מבית-המישפט הגבוה-לצדק, לחייב את שר-המישפטים, אברהם שריר, לחתום על תיקון כלכלי לישכת עורכי-הדין. ההג"ב לה שמטיל עליהם התיקון החדש כולל לת כל עיסוק אחר כעורך-דין, כולל הופעה לפני ועדות לבניין ערים, טאבו, רשויות ממשלתיות שונות ואפילו לפי ני היועץ-המישפטי.

הדבר היחיד שיהיה מותר להם בגדר מיקצועם כעורכי-דין, יהיה הופעה בב-תימישפט, מתוך הנחה כי שופטים מיקצועיים מחוסנים בפני הוזהר האופף חברי-כנסת.

ח"כים, שהם גם עורכי-דין, עשו לא אחת קרדום ממיקצועם הכפול, והפכו למיליונרים תוך קרנציה בכנסת. הם עוררו עליהם את קינאת חבריהם ככני סת, שאינם עורכי-דין ונאלצים להסתפק במשכורת ממשלתית וגם את קינאת חבריהם ללישכת עורכי-הדין, הרואים בהם מתחרים בלתי הוגנים.

ברור כי פרקליט המזמין את לקוחו למיונן הח"כים של הכנסת, ומתגאה בפניו בחברותו עם שרים וסגני-שרים, זוכה ביתרון כביר על פני כל חבריו למיקצוע. הרווחים הצפויים לעורך-דין המנצל קשרים כאלה בעולם-העסקים לא יסולאו בפו.

סיפורים רבים על מיקרים כאלה מסתובבים במסדרונות הכנסת. גם בשטח הפלילים יש לעורכי-דין ח"כים יתרונות גדולות. ידוע הסיפור על נאשם שעשה עסקת-טיעון עם

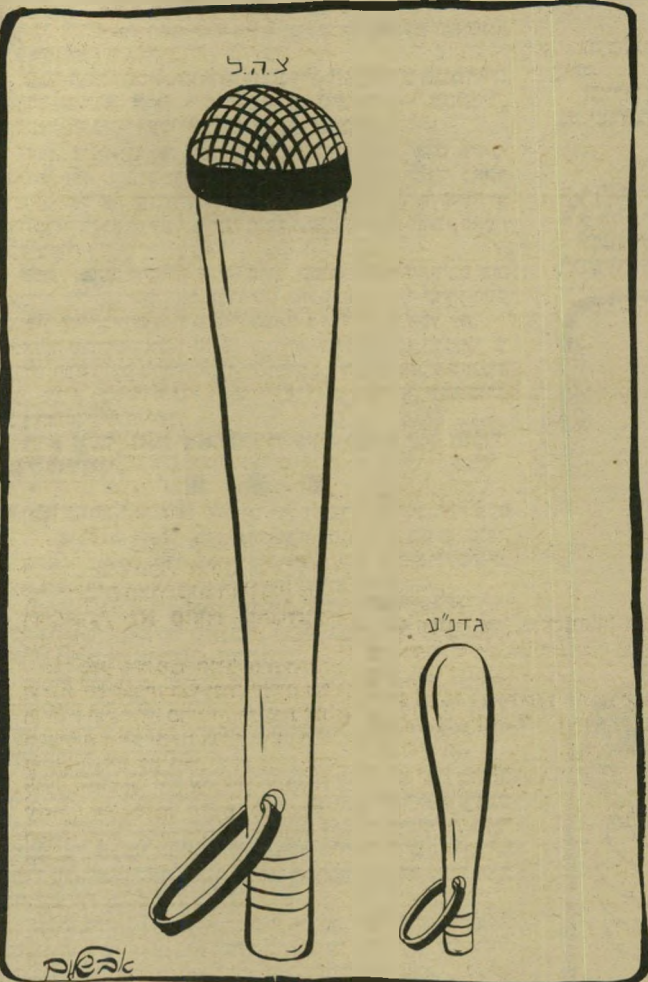
אבי ולדמן, העולם הזה

פרקליט מישיגב, אין זכות-זמנו

לגתיות. הכנסת עצמה היתה כמעט משותקת. אמר הילל: נראה כי עבודה טובה בכנסת אינה בהכרח המלצה טובה בעינייהם של מרכיבי-הרשימות. זוהי האמת לאמיתה. הח"כים הטרדים ביותר בכנסות האחרונות נפסלו על-ידי הבוחרים. מי שנאבק בכנסת, התמסר לעבודה והצליח לייצג את די עותיו, מצא כי נפסל לטובת אנשים "חדשים", או לטובת עסקנים מקומיים אפורים.

כי גם לציבור לא איכפת מה מתרחש בכנסת. אין ביקוש לח"כים טובים. התוצאה: הכל רוצים להצטרף למר-עדון האכסכולוסיבי של חברי-הכנסת, לשבת במיונן ולהיות קרובים למלכות. כמעט איש אינו מעוניין להשתתף באמת בעבודה היומיומית של בית-הנבחרים, שהוא הריבון במישטר הרמורטי. חקיקת חוקים הנוגעים לכל

אדם, קביעת תקציבים של מיליארדים הנגבים ממשלמי-המיסים, ריון על בע-יות-הגורל של המדינה והאורח — כל אלה משעממים אין בהם גימיק.

יחסים מרחביים ציר דמשק ירושלים

לח"כ מיכאל איתן יש בעל-ברית נאמן: הנשיא הסורי, חאפט' אל-אסד

ח"כ מיכאל איתן, הלוחם האמין באנשי-שלום ישראלים המשתרלים לקיים רושיה עם ראשי אש"ף, אינו בודד במערכה. יש לו בעלי-בית חזק ועיקבי: הנשיא חאפט' אל-אסד.

כך נראתה השגרירות הסובייטית ברמת גן לפני שלושים שנה. האם היא תחזור לשם? מה מעכב? מה מפריע?

כבר נעשה עתה מדי יום ביומו אולם האכזב של חידוש היחסיים אינו קל. יתכן שהדבר היה עובר בשלום בשלב קודם, בשעת כושר כלשהי. אולם כרגע סוערת האינתיפאדה בשטחים הכבושים, ומסעירה את הערבים לערבי כולו. בין השאר פרצה האינתיפאדה במועד זה רווקא משום שגורבאצ'וב הפגין ארישות סטאלית כלפי העניין הפלסטיני בפגישת-הפיס' גה האחרונה שלו עם רונלד רגן, כמה ימים לפני פרוץ ההתקוממות. אם תחדש מוסקוזה רווקא עכשיו את יחסיה עם ישראל, ייראה הדבר כהפגנה אנטי-פלסטינית מובהקת, וכתקיפת-סכין בגב ההתקוממות. אמנם, היחסים בין מוסקוזה ואש"ף תקינים עתה יותר מכפי שהיו במשך זמן. הגופים הפלסטיניים המקר

נשק רבי-עוצמה במערכה זו. כל מנהיג סובייטי, המבקש לשפר את יחסיו עם ארצות-הברית, חייב לקחת גורם זה בחשבון. יתר על כן, במיגרת הניסיונות של ברית-המועצות לרכוש לעצמה עמדות-השפעה ברחבי העולם, היא מבקשת גם למלא תפקיד כסיכסוך הישראלי-ערבי, משני עברי החזית. משום-כך היא מעוניינת בכינוס ועידה בינלאומית, שבה ימלא הנציג הסובייטי תפקיד ייצוגי בכיר, לצד הנציג האמריקאי. גם לשם כך היא צריכה קודם כל לכונן יחסים עם ישראל. האינטרס העליון של ברית-הברית עצות בשעה זו — צימצום המעמסה של מירוד-החימוש, כדי לשחרר משאב כספים לשיקום המשק הסובייטי — משתלב עם מגמות אלה. מצטייר על כן אינטרס ברור של ברית-המועצות בחידוש היחסים עם

המגעים בין ברית המועצות וישראל נראים כמו תיאטרון צללים. רמזים לכאן, רמזים לכאן. פגישות של שימרון פרס עם השגריר הסובייטי בושינגטון, ואחר-כך מאי מרים בעיתונות הסובייטית נגד פרס. מגעים חשאיים בין ישראלים ורוסים בכירות שונות, המתפרסמים מיד, על דעת שני הצדדים. הזמנת המשלחת הקונסולרית מישראל למוסקוזה. מה הכוונה יש תסככת ששני הצדדים מנסים לצאת ממנה, ואינם יודעים איך.

מעשה מוטומם

ברית-המועצות ניתקה את יחסיה הדיפלומטיים עם ישראל

האם יחזור

הדגל האדום?

מייד אחרי מילחמת ששת-הימים. אין ספק שזה היה מעשה מטוממם. ניתוק יחסים הוא מעשה קיצוני. אין הוא רומה למעשים פחות חמורים, כגון "החזרת שגריר לצורך התייעצויות", "הורדת דרג הייצוג" וכו'.

שגריר יכול לחזור בשקט למקום כהונתו. אולם החידוש של יחסים מנותקים הוא מעשה דרמאטי, לא פחות מהניתוק עצמו.

אין ספק שהתגובה הסובייטית היתה חריגה. יש לברית-המועצות יחסים עם מדינות המנהלות מדיניות תגורת את הנפישות הסובייטיות הריכה יותר. היא קיימה יחסים עם גרמניה הנאצית עד לרגע הפלישה הנאצית לברית-הברית-המערבית. היא כוננה יחסים עם ספרד הפאשיסטית של פראנקו. היא מקיימת יחסים עם צ'ילה.

מדוע ניתקה את יחסיה רווקא עם ישראל? התשובה הסיבית היא "הרוסים נשארו אנטי-שמ"י". יש הסבורים כי ראשי הקרמלין חששו מפני השפעת השגרירות הישראלית על יהודי ברית-המועצות. יש הרואים בכך תוצאה אירציונלית למאבק ההיסטורי בין הכולטביקים והציונים, שהתחרו בשעתו על נפש הצעירים היהודיים ברוסיה הצארית.

היתה הסיבה אשר תהיה: ניתוק היחסים התגסק בברית-המועצות. הר בר מסר בירי ארצות-הברית מונפול על תפקיד התיוך במרחב. כמי שאינה מקיימת יחסים עם ישראל, לא יכלה מוסקוזה להופיע כמי שיכולה למלא תפקיד של משכנת-שלום. בהיעדר שגרירות סובייטית בתל-אביב, גם אין לה גישה ישירה לרעת הקהל בישראל. מכיוון שכל שאר המדינות הקומוניסטיות (מלבד רומניה) ניתקו גם הן את היחסים, תוך ציות למוסקוזה, נותר הגוש הקומוניסטי כולו בלי קול בישראל.

אין ספק שעם עלייתו של מייכאל גורבאצ'וב לשלטון, ובדיקת כל מעשי קודמיו מחדש, קבעו השליטים החדשים שניתוק-היחסים היה מישגה חמור, שיש לתקנו.

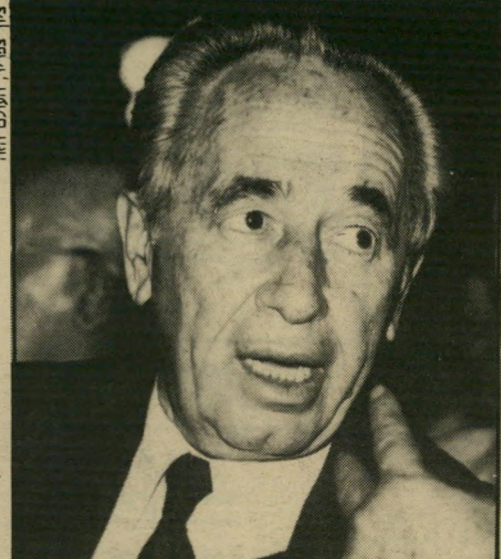
האיבה המחולטת בין ישראל וברית-המועצות פועלת במישורים רבים. לישראל יש השפעה עצומה על רעת הקהל בארצות-הברית, וזו מגויסת כולה למלחמה בברית-המועצות. עניין היהודים בברית-המועצות משמש

אם ינסה שימרון פרס ללכת בדרך זו, ייתקל מייד באישום שהוא מקפיד את יהודי ברית-המועצות, ושהוא מוכר את האחסיו-היהודים על מיובח האינ-טרס המיפלגתי. חששות כאלה גורמים כיום לפחד היסטרי במיפלגת-העבודה. גם שמיר וגם פרס מבינים, בסתר ליבם, שחידוש היחסים עם ברית-המועצות הוא אינטי

רבים למוסקוזה, ובנייה המיפלגה הקומוניסטית הפלסטינית, חזרו למוסדות המרכזיים של אש"ף. התפישות הפנימית כאש"ף באה כחסות מוסקוזה. גם ההתפישות החלקית בין אש"ף וסר ריה באה כסיוע מוסקוזה. אולם כל זה לא יעזור למוסקוזה אם תחוש את יחסיה עם ישראל רווקא בשעה זו. המוני העם הפלסטיני יראו

ישראל, לשם: הפגנה של "גלאסנוסט" הדג' שת חידוש שבשילטונו של גורבאצ'וב. פיוס רעת-הקהל האמריקאית לקראת התקרבות הרדית וצימצום מירוד-החימוש. חרייה דיפלומטית לזירה הישראלי-הערבית.

ניתוח הסובייטית — מטטאלי, הך ניקיטה כרושצ'וב וליאונרד בר'נייב, ועד גורבאצ'וב — נשארה המדיניות המזרחית של מוסקוזה כלפי ישראל בלא-שינוי. עמדה זו באה לידי ביטוי ברור בתוכנית-בר'נייב המפורסמת, ה עומדת על שלושה עקרונות: זכות הקיום של ישראל, זכות הפלסטינים להגדרה עצמית, נכונות ברית-המועצות לערוך לביטחון ישראל והמדינה הפלסטינית. אש"ף קיבל את התוכנית הזאת רישמית, בהחלטה של המועצה הארץ מית הפלסטינית. ברור זו פועלת ברית-המועצות גם כיום. גורבאצ'וב עצמו השמיע באוזני יאסר ערפאת, לפני כמה שבועות, את הדרישה להכרה בישראל. באוזני היש ראלים משמיעים הנציגים הסובייטיים את הצורך לשלב את אש"ף בוועידה הבינלאומית. באחני האמריקאים חוד רים הסובייטיים על הרעיון של ערבות אמריקאית-סובייטית משותפת לשלום שיקום. בינתיים המצב קפוא. שמיר ופרס אינם מקבלים את העמדה הסובייטית. ערפאת אינו יכול להכיר בישראל, בלי הכרה ישראלית באש"ף. הכל תלוי עתה ביחסים בין וושינגטון ומוסקוזה. אם שתי המעצמות ירצו בהמשך ההתקדמות, ייתכן שיתוך פעולה ביניהן להשכנת השלום. הדבר יעלה על הפרק אחרי הבחירות בארצות-הברית (למשל, אם ייבחר מייק דוקאקיס), אם עד אז יתחוק גם מעמרו של גורבאצ'וב בארצו. בינתיים תמשך מוסקוזה כמתוות קטנות כלפי ישראל, ותשלם בחומנית מסשפתיים לאינתיפאדה. יעבור עוד זמן עד שיתנסוף הדגל האדום מעל לשגרירות הסובייטית בתל-אביב, ועד שהדגל הבהול-הלבן יתנסוף מעל לשגרירות הישראלית במוסקוזה וישמח את לב היהודים שם.

פרס פחד היסטרי

גורבאצ'וב מישנה היסטרי

רם ישראלי מובהק, אך מובאן רב המרחק למעשה עצמו, כשזה נוגד את האינטרסים המיפלגתיים.

שני דגלים שבעת הקפידו נציגים סובייטיים להדגיש שוב ושוב שברית-הברית עצות לא התכחשה מעולם לזכות-הקיום של ישראל. זה נכון. בכל ההפוכות של המדי

בכל נגייה. כל הגורמים הקומוניסטיים והפרו-סובייטיים בעולם הערבי ייפגעו קשה. לכן זקוקה מוסקוזה למחווה ישראלית ברורה ובלוטת כלפי הפלסטינים, בעילה לחידוש היחסים. אולם גם לממשלת ישראל יש קשיים משלה. המחווה הרוושה — הכרה כלשהי בזכויות הפלסטינים, הסכמה לוועידה בינלאומית — נרחית על הסף על-ידי יצחק שמיר והליכוד.

באורה, זה קל. פשוט מודיעים על חידוש היחסים, אחרי תקופה של הכשרת-הקרקע באמצעות מעשים קטנים רבים ושונים, מטעם ברית-המועצות והמדינות הקשורות בה. זה

הרבנות לא מאשרת יבוא בשר

הרבנות הראשית מסרבת להוציא היתרי יבוא לייבוא הבשר לסוגיו. הרבנות ומשרד החקלאות רוצים לא לך את ועדת הכספים של הכנסת לאישר היטלי יבוא בשיעור 2% על יבוא הבשר, כדי לממן, כביכול, נסיעות של משגיחי כשרות לחו"ל לבדיקת הייבוא. אם יאושר ההיטל, הוא יכניס לרבנות 12 מיליון דולר בשנה. הוצאות הרבנות כיום על נסיעות משגיחים לחו"ל הן 100 אלף דולר בשנה. כיום משלמים הייבואנים לקרן

מיוחדת של הרבנות הראשית, המממנת נסיעות משגיחי כשרות למישראלי לחו"ל. הרבנות מסרבת להכיר בהיתרי הכשרות של רבנים בחו"ל, ודורשת היתרים של משגיחים מטעמה. מבקרה המדינה מתח ביקורת על הסדר זה, שבו יש קשר ישיר — ולא מעוגן בתקנות — בין היבואן למשגיח. מישרד החקלאות הציע היטל בשיעור של 0.2% למימון הנסיעות. אולם שר החקלאות, זבולון המר, הביא לועד התיאורגים של כלכלה הצעה להיטל של 2%, וזו אישרה את ההצעה והעבירה אותה לוועדת הכספים של הכנסת.

שר המר יבואי הבשר החקוממו

יבואי הבשר מתקוממים נגד השיעור הגבוה של ההיטל, שיגרום לייקור הבשר בלא צורך. בינתיים אין החרם של הרבנות מדאיג את פקירי מישרד החקלאות, מכיוון שצריכת הבשר ירדה בצורה דראסטית, עקב הפסקת הרכישות על ידי ערבים.

במדניה

(המשך מעמוד 8)

ספק אם אסר שמע אי פעם על מיקי איתן. אך יש בין השניים תמימות רעים מרשימה.

מה זה, חקירה? בשכונות האחד רונים פירטו עיתוני אש"ף דיווח מפורט על השיחות שהתנהלו בדמשק בין ראשי המישטר הסורי ובין ראשי אש"ף.

אנשי אש"ף דיווחו במרירות רבה על סיגנון הרברים. אמנם נאלץ אסר להשלים עם ערפאת, למרות שזה לא ניתק את יחסיו עם מצריים. אך אנשיו דיברו עם ראשי אש"ף כסיגנון מעליב.

באחת הפגישות, אחרי שפארק קדומי השיב באריכות על רשימת השאלות שהציגו לו הסורים, אמר עבד אל-חלים חראם, סגנו של אסר: "לא הבנתי מילה".

קדומי, ממיסר פת"ח ואוהד מוש"ב על סוריה, נעלב ואמר: "אם כן, אולי ינסה אחי אל-חוסן".

אל-חוסן, יועץ בכיר של ערפאת, אמר: "מרוע אנתו צריכים להשיב על שאלות? מה זה פה, חקירה?"

החלפה וחוק. במהלך השיחות התברר מהו הדבר המעורר את ההתנגדות החריפה ביותר בדמשק: המגעים של ראשי אש"ף עם אנשי שלום יש-ראליים. שוב ושוב תבעו הסורים לשים להם קץ.

קדומי וחבריו הסבירו כי על המגעים האלה החליטה המועצה הלאומית הפלסטינית, ועל-כן אי אפשר להפיץ סיקס. הוא גם הזכיר כי בישראל נחקק חוק מיוחד לאיסור מגעים אלה. אך הסורים התעקשו. הם הבינו כי מגעים אלה נועדו לסלול את הדרך לשלום בין ישראל והפלסטינים, ולכך מתנגדת סוריה בחריפות.

גם מבחינת המניע, יש זהות רבה בין אסר ואיתן.

פרשות

אבירי השולחן העגול

עורך הדין נאשם בפלילים, אבל השולחן כבר איננו

שולחן הישיבות הגדול של עורך הדין יגאל ארנון הפך כמעט לזכוכי מישפט. הפגישה הלילית. רבות דובר על אורכו של השולחן (3 מטרים), רחבו (מטר וחצי) על צורתו (אואולי) ועל סדרה הישיבה של האנשים סביב השולחן, בעת הפגישה הגורלית, בערב של 8 בינואר 1986.

השולחן היה עד לשיחה של שלושת עורכי הדין — יגאל ארנון, רם כספי ושרגא בלור — שיסבו ליד השולחן, עם העד העיקרי אלברט אואולא, שישב ליד מעבדו דאו, יורם בן-עמי. לידם ישבו חברי הכנסת שלמה עמר, ירדיו, קציני המישטר לשעבר אביטל למי ברסקי ואהרון יקים, וחבר אונד יוסי הוכמן.

אלברט אואולא צייר עבור בית המישפט את צורת השולחן ואת סדר ישיבתם של המשתתפים. העולם הזה רצה לצלם את השולחן המקורי וביקש את רשותו של יגאל ארנון. אלא שאז התברר כי קרה מה שקרה כנדיחה המפורסמת על הבעל, שחזר הביתה ומצא את אשתו שוכבת עם גבר על הספה שבסלון, והוא שרף את הספה. ארנון הספיק מאז המיקרה להיפטר מהשולחן שסיבך אותו בצרה צרורה. "היום יש לי שולחן חדש משיש", גילה עורך הדין להעולם הזה.

הסתבר בעל עבר ביטחוני

יוסף זינו, בעל עבר ביטחוני ידוע כנורעות הביטחון, נקלע לקשיים. קבוצת חברים אישיים, ביניהם קציני המישטר הלשעבר יצחק תלוי וצבי וולף, וכן אלי תבין, הילוו לו כספים בניסיון לחלצו, אולם נראה כי גם כספים אלה אבדו. זינו הוא בעל משק חקלאי במיגדל, ומיספר חברות כלכליות.

הקיצוזים של שרון

שר החקלאות והמיסטר אריאל שרון הורה למישרדו לממן הגנה מיספית לעובדי המישטר באמריקה, מנחם שפי, שהסתבר מישפטית בעניין פרטי. ההוראה ניתנה בניגוד לנוהל ולחוק, מבלי שתעבור את הצינורות המקובלים, ולמרות שלא מדובר

שר שרון מימון הוצאות מישפט

בהסתבכות בענייני עבודה. השר הורה לשלם לעורך הדין רב וייסגלס 80 אלף דולר על חשבון טיפול בפרשה. עורכי הדין אמריקאים הרימו גבה לשמע סכום הענק ששולם כמיקרמה. בארצות הברית, שבה גם אלף דולר נחשבים ככסף רב, אין משלמים על תיק פשוט כזה יותר מכמה אלפי דולר, בסך הכל.

וייסגלס ייצג את שרון בתביעת הדיבה הפרטית שזה הגיש נגד השבעון האמריקאי טיים. המישפט הסתיים בניגוד לרושם שנוצר בארץ, בהפסד התביעה, שלא הצליחה להוכיח כי לטיים היתה כוונת זיוון בפרסום. בלא הוכחה זו לא ניתן באמריקה לזכות בתביעת דיבה, ולכן שרון לא זכה בכל תגמול כספי, ולא בכיסוי הוצאות פרקליטיו.

לאחר מכן הגיש שרון תביעה מקבילה בישראל, שבה חוקי הדיבה מוריים הרבה יותר, ולא צריך להוכיח כוונת זיוון. טיים העדיף להתפשר בישראל ושילם לשרון פיצוי בסכום שאינו עולה על 100 אלף דולר. סכום זה היה רחוק מכיסוי הוצאות המישפט, שעברו חצי מיליון דולר, בעיקר לעורכי הדין האמריקאים. שרון אסף תרומות מחברים, בעיקר ממשולם ריקלים ומאריה גנגר, לכיסוי הוצאות המישפט באמריקה. וייסגלס סיפר למקורביו כי את רוב הכסף העביר לעורכי הדין האמריקאים, המטפלים בשפי.

הסתבכות במימון "קול אמריקה"

פרויקט הקמת תחנת קול-אמריקה נפסק זמנית. הסיבה: חקירה באמריקה של קשר לא-חוקי בין הגוף הממשלתי ובין מישרד הארכיטקטים האמריקאי שזכה במימון לתיכנון הפרויקט. הפסקת הפעילות גרמה לחששות חמורים בין הגופים הישראליים, שקיבלו על עצמם עבודות בישראל, ושנערכו לקראתן.

"אזורים" הסתלקה מפרויקט הרצליה

חברת אזורים החליטה שלא לגשת למימון של עיריית הרצליה להקמת מרינה בחוף העירייה. אזורים סבורה כי אין כדאיות כלכלית לפרויקט. המימון ביקש מממן בהיקף של 20 מיליון דולר, שיקח על עצמו יבוש קטע מהים והקמת מרכז מיסחרי ושכונת ילדות כשטח המימון, בן, נוסף על הקמת המרינה.

כפנמה. בנק לאומי מפעיל סניף בנק לכל רבר בפנמה והשאיר שם את הפיק דונת של מפקידים בנק. אמריקאים רבים נוהגים להפקיד כספים בבנקים הרשומים בפנמה, כדי להימנע מי תשלום מס על הריבית. כמעט כל הבנקים בעולם פתחו סניף בפנמה, אולם כמעט כולם רק רשמו חברה מקומית, ונמנעו מהקמת סניף בפועל. גם הבנקים הישראליים, דיסקונט והפועלים, עשו כך. מכיוון שבבנק היה חכם מכולם, הוא נפגע עתה מהיראות ממשלת פנמה על הקפאת הפער לזות של הוצאת כספים מפנמה. ברור הוריע למפקידים רבים כי לא יוכל לישלם להם את הריבית על פיקדונות, או להחזיר להם את הפיקדונות, עד לשינוי ההוראה בפנמה.

יפת סייע לליבוניץ

ארנסט יפת סייע לקבוצת שוקי ליבוניץ בגיוס חבילת המימון לרכישת חברת דינרס-כאל בסכום של 18 מיליון דולר. יפת מנע מעיסוק בבנקאות, בגלל הסכסוך הפרישה שלו עם בל"ל, שבו התחייב שלא לעסוק בבנקאות במשך שלוש שנים. הייעוץ לקבוצת ליבוניץ אינו סותר הסכם זה.

בנקאי יפת ניוס חבילת מימון

"לאומי" תקוע בפנמה

לקוחות של בנק לאומי באמריקה נפגעו מההתפתחויות הפוליטיות בפנמה. כשקיבל את ניהול המקום לפני שנה. ליפסון קידם את ההכנסות ב-20 אחוזים. באחרונה חזר ארצה לשינה, לפיתוח רשת הסיפארי. כאן, בכור נהו להקים פרויקט רשת של מזון מהיר, שתתרכז בפיצות, פלאפל ושוארמה לאוכלוסיה אנגלו-סכסית. המקומות הראשונים יפתחו באזורי רענה הרצ' ליה.

להנהלת הרשות אין סמכות למידע בחקירות

היועץ המישפטי לממשלה הגיש חוות דעת ליו"ר רשות ניירות הערך, אריה מינטקביץ, שבה קבע כי נושאי החקירות שמנהלת הרשות כפופים מיצועות לפרקליטות המדינה, וייעשו באמצעותה. לחברי הנהלת הרשות אין, לכן, כל זכות לדעת מה חוקרים בשם הרשות. הנושא הועלה בהנהלת הרשות על ידי חברי הנהלתה, עורכי הדין בצלאל בנדור, שביקש מידע לגבי חקירה מסוימת, שמנהלת הרשות לפי העיתונות. מינטקביץ סירב למסור מידע, ואו ביקש בנדור לדעת האם אימסי רת המידע לחברי הרשות מעוגן בחוק, ואם כן האם הדבר פוטר אותם מאחריות ציבורית בנושאי החקירות. עתה הגיעה חוות הדעת של היועץ המישפטי למנהלה, שממנה ברור גם כי אין לחברי הנהלת הרשות כל אחריות לגבי חקירות הרשות.

פשרה ב"סיידואקר": שראלי יוצא, אחר נכנס

כמיסעדת ההגים סידואקר נניו יורק הגיעו להסדר בין המנהלים והבעלים של המקום. המיסעדה היתה כבעלות משקיעים יהודיים, שהשקיעו חצי מיליון דולר במוזון, ושהתחייבו לתשלומים של 700 אלף דולר לבעל הקודם, אריה ליפסון. ליפסון יוצגו על ידי רב ברט טולנאי, ישראלי לשעבר, שקיבל 37% מהמניות. את המקום ניהל אריה ליפסון, בעל רשת המיסעדות סיפארי בישראל. לבעלי המקום היו טענות חמורות כלפי טולנאי, והדיווח אותו מניהול המיסעדה. הם התחילו בהליכים נגדו. טולנאי בא ארצה לשיחות עם חבריו, ביניהם ג'וני יחזקאל אסלן, ומשה ארביב, וניהל מגעים עם הבעלים. באחרונה גיאל להסכם, שלפיו יוותר על חלקו בלא תמורה, והם יפסיקו את ההליכים נגדו. ליפסון מתכוון עתה לתבוע מהבעלים 15% ממניות המיסעדה שהוכסחו

סיפורי סבתא

במסר זה. הזמן היה קצר מדי. הם לא ידעו בכלל שראו אותו. אבל הם קלטו אותו מתחת לסף ההכרה שלהם (מכאן השם: סוב — מתחת, לימס — סף).

באחד הניסויים המדעיים הקרינו את המסר: "אכלו פופקורן." בדקו ומצאו כי אחרי הקרנה סובלימינלית זו גדלה צריכת הפופקורן באותו בית-קולנוע במאות אחוזים.

והי שיטה די מפורסמת. מישטר רודני יכול להנהיג את האוכלוסיה בשיטה זו. תועמלן פוליטי יכול לנצח כך בבחירות, עליידי השפעה על מי שלא החליטו עדיין, למשל, מסר סובלימינלי בטלוויזיה: "שמיר רודף-שלום", או "רביץ הומאני", או "פרס אמין". השבוע טענו בצרפת שפראנסואה מיטראן השתמש באחרונה בשיטה זו.

נחזור לסרט על ולס. תוך שעה וחצי מניתי ארבעה מסרים מוסתרים בסרט. שלא היה להם שום קשר עם העלילה. למשל, מנו במהירות קדחתנית את המאורעות החשובים של המאה, והזכירו את הקמת מדינת-ישראל (אך לא את שיהורוד הורו ועשרות מדינות אחרות); ואת רצח הספורטאים במינכן (אך לא את השואה, למשל). במקום אחר בסרט מספר מישטר כי "ערבים רצחו מאה ילדים". (האם יעלה על הדעת שמישהו יעז להגיד בסרט, "סם ככה", "יהודים רצחו מאה ילדים"? חוץ זה נראה לרגע אדם הגון כחנות. והמצלמה מתמקדת במשך חלקיק של שניה על מיספר מחנה-הריכוז שעל זרועו. ממש מושלם.

אין זה סוד שליהודים יש השפעה גדולה מאוד בתעשיית הקולנוע האמריקאית. אסור להגיד שזוהי "תעשייה יהודית" (זה נשמע כסיסמה אנטי-שמית), אבל האמת אינה רחוקה מזה. מזה שנים אני עוקב אחרי מסרים נסתרים כאלה השתולים בסרטים מכל הסוגים. כאילו בדרך אגב מוזכרים מושגים כמו "המוסר היעיל", "הערבים הרוצחים", "השייח'ים המושחתים" ועוד סטריי-אוטיפים מסוג זה — תמיד בחלקיק של שניה, כשהצופה עוקב בדריכות אחרי העלילה ואינו שם לב למסר המוסתר.

זה לא סובלימינלי לגמרי, אחרת לא הייתי מבחין בכך. אך אין ספק ש-99% מבין אלף צופים לא הבחינו בכך. אתה, למשל — אם ראת את הסרט הזה, האם שמת לב למסרים אלה? אני מניח שלא. עבודה טובה. אולי זה יעזור לנו להמשיך ולקבל סיוע אמ-ריקאי מאסיבי, חרף כל מה שמתרחש.

חובת הצעקה

אני מתייצב לימינו של עמוס קינן. קינן נחקר על "זילות בית-המישפט". הוא מתח ביקורת על פסק-דין של השופט אורי שטרומן, שרן לשישה חודשי עבודת-חוץ מתנחל שהרג נער ערבי בן 13. השופט קבע שיש למתנחל רקע אישי טוב, וגם ערבי את האשמה על הורי הנער, וקבע ש"ילדים ונערים אלה צריכים להיות בימים טרופים אלה תחת השגחת הוריהם."

משמע: ילד או נער בגדה וברצועה היוצא בימים טרופים אלה בלי השגחה, אל-נא יתפלאו הוריו אם ייהרג בידי מתנחל עור-בראורח.

הייתי מוסיף: גם גבר ערבי אינו צריך לצאת בלי השגחה. הוא יכול להיתקל ברומם אל-דובי, שיהרוג אותו, ואז, אם אחר תו ההמומה תרים אבן ותזרוק אותה במתנחל, המתנחל עלול להרוג בטעות נערה-מתנחלת, והאחות תיאשם ברצח.

אם ביקורת על מעשיים שפטים אלה היא "זילות בית-המישפט", כי אז יש להעמיד לדין את כל נביאי ישראל.

מערכת-המישפט הישראלית השתנתה בחודשים האחרונים בלא-הכר. בשנים האחרונות זה היה שינוי איטי. עכשיו זה שינוי קטסטרופלי. החל בשרי-המישפטים ועד חוקרי המישטרה, החל ביועץ המישפטי ועד "בתי-הדין" הצבאיים — משהו קרה. משהו קורה. ועוד יקרה.

במישטר של כיבוש, מערכת-המישפט הופכת זרוע של הכיבוש. ומכיוון שמישטר של כיבוש הוא בעצם מהותו מערכת של אי-צדק, של ריבוי, של שלילת זכויות-אנוש. הרי מערכת-מישפט המשרתת את המישטר הזה מוכרחה להגיע לעבריי-פ-פחת.

זעם הכוכבים

את התגובה הנחמדה ביותר על פרשת האסטרוולוגיה בבית הלבן מצאתי בעיתון אמריקאי.

זה היה מיכתב קצרצר למערכת. וכך נאמר בו: "גדהמתי לשמוע שהחלטות הבית הלבן התבססו על הורוסקופים.

"יריעות מסוג זה הן המוציאות שם רע לאסטרוולוגיה!"

שאלתי את כל מי שיכולתי לשאול. איש לא הכיר את הפיתגם. אולי אין זה כלל פיתגם עברי? אולי זהו פיתגם סיני? אם איש לא יאיר את עיניי, אצטרך להגיע למסקנה שאני אחרון החז"לים.

תרגיל בן-ארי

מה קרה במארירי? כאשר הגיע לשם שימעון פרס, כדי להשתתף במושב האינטרנציונל הסוציאליסטי, נלוו אליו עיתונאים ישראליים שדיווחו בהתלהבות על הצלחתו הגדולה.

פרס המשיך בדרך לארצות-הברית, ואז באה ידיעה אחרת: האינטרנציונל קיבל החלטה שמתחה ביקורת חריפה ביותר על מעשי ישראל בשטחים הכבושים. מכיוון שלמעשים אלה אחראי יצחק רבין, היתה ביקורת זו מופנית בעקיפין נגד מיפלגת-העבודה.

אולם נציג מיפלגת-העבודה במארירי לא נואש. הוא הודיע שזוהי החלטה חיובית ביותר, שנוספו בה נקודות פרו-ישראליות שלא היו בה קודם לכן, שנמנעה החלטה הרבה יותר חמורה.

בקיצור: ניצחון גדול לשימעון פרס ולישראל. זוהי שיטה ישראלית, שמן הראוי לקרוא לה "תרגיל בן-ארי". הדוגמה הבולטת ביותר ניתנה לא-מכבר עליידי שגריר ישראל בכון, יצחק (מייק) כנארי.

זה היה אחרי שהבונדסטאג קיים דיון מיוחד על מעשי ישראל בגדה וברצועה. כל המשתתפים בדיון הזכירו את פישעי הנאצים כלפי היהודים, ועמדו על הצורך המיוחד שיש לגרמנים להיוזר בכואם למתוח ביקורת על מדינת-היהודים. אולם כמעט כל הרובים תבעו מישראל לשאת ולתת עם אש"ף, והרגישו את זכות הפלסטינים להגדרה עצמית.

משמע: כמעט כל הנואמים נקטו עמדה שנגדה את הקו של ממשלת-ישראל על שני חלקיה.

בדיון נוכחו בן-ארי וגם עמיתו-יריבו הפלסטיני, נציג אש"ף, עבדאללה פרנאג'י.

אך הסתיים הוויכוח, מיהר בן-ארי למסור הצהרה לכלי-התיקורת הגרמניים. הוא העלה על נס את הדיון, תיאר בצבעים לוהטים את הגישה המוסרית של הרובים, ציין כי הדיון הוא ניצחון גדול לישראל. נציג אש"ף, לעומת זאת, דיבר באיחור, ומתח ביקורת על הדיון.

התוצאה: בגרמניה ובני-ישראל נוצר רושם כי הדיון היה ניצחון גדול לישראל, ומפלה גדולה לפלסטינים.

לפני כמה ימים ביקרתי אצל בן-ארי, כמעטו השקט והיפה ליד בון. לפני כמה ימים שטרט גרמניה בלונרית יפהפה, מצוידת בתתי-מקלע.

בן-ארי (בתו היא אילנה בן-ארי, שהיתה צלמת העונם הזה) היה גא למדי בתרגיל שלו. ובצדק. עכשיו קמו לו תלמידים.

פופקורן ציוני

הכל משימציים את מערכת-ההסברה הישראלית בעולם. לדעתי, אין בכך שום צדק.

נכון הרייך: המערכת הזאת עושה נסים ונפלאות. אם עוד נותר לישראל ירדי אחד בעולם, הרי זה תודות לה. והרי כיום זוהי כמעט משימה בלתי-אפשרית.

לפני כמה ימים גברה ברעיתי עוד יותר. ראינו בטלוויזיה סרט נחמד — מין מותחן בדיוני — שתיאר את עלילותיו של הורברט ג'אורג' ולס. העלילה: האיש, מראשוני המרע הבדיוני בסוף המאה שעברה, מעביר את עצמו לשנת 1978. ועל רקע זה קורים לו כל מיני דברים מותחים.

מה זה נוגע לנו? בסרט היו חבויים כל מיני מסרים, על פי שיטת המסר הסובלימינלי.

את השיטה הזאת המציאו מזמן. הקרינו על אקרן של קולנוע, באמצע סרט, מסר שנמשך חלקיק של שניה. הצופים לא הבחינו

פגשתי את שמוליק באחת המסיבות. לא ראיתי אותו זמן רב. פעם, בצעירותו, כתב סיפורני טרן. בחור מוכשר. מאז נעלם.

שאלתי אותו במה הוא עוסק בימים אלה. "אה", הוא אמר, "אני כותב הודעות". איזה הודעות, שאלתי.

"אני מחבר הודעות על הריגת מקומיים ביהודה, שומרון וחבל-עזה", אמר.

"מה, באמת?" אמרתי. "תמיד ידעתי שיש לך דימיון פורה!" "תודה", אמר כגאווה.

"התפעלתי מן הסיפור על האיש ההוא במחנה-הפליטים. ממש מבריק. זה שנכנס למכונית בזמן העוצר, וכשעצר אותו סוור צה"ל הוא התנפל על הקצין, וכשזה חמק מידיו התנפל על חייל, וכשזה חמק מידיו התנפל על חייל שלישי וניסה לחטוף ממנו את הנשק. רק אז נורה. איזה סיפור! איזה דימיון! ממש רמבו!"

"זה כלום", אמר. "אתה יודע לשמור סוד?" "בטח!" הבטתי.

שמוליק הוציא פתק מן הכיס שלו. "בוז עור לא השתמשתי. איך זה בעיניך?"

הסיפור היה על צעיר במחנה בלטה שחטף נשק מחייל-צה"ל, טיפס על עץ, התנרד על ענף, אחז בענף של עץ שני, וכך עבר מעץ לעץ, עד שחיילי צה"ל הצליחו להרוג אותו.

זה יכול להגיע לראש החדשות, התפעלתי. "אבל האם זה לא מוכיח יותר מדי את סיפורי-טרון שלך?"

"אז מה?" אמר במשיכת-כתף. "מי זוכר? העיקר להביא דברים חדשים."

הוא פישפש בכיס והוציא עוד פתק. "מה רתך על זה: אשה מקומית רקדה ריקוד-בטן במרכז הדישה, וכשחיילי צה"ל מחאו לה כף שלפה שני רימוני-יד מהחזייה שלה, והחיילים נאלצו להרוג אותה כדי להציל את חייהם."

"אינני בטוח", היססתי. "אולי זה ארוטי מדי. אני לא חושב שישירו את זה."

"חשבתי כך", הסכים שמוליק בצער. "אז אולי נגיד שסבתא מקומית תקפה חמישה חיילי צה"ל חמושים במערור, וכדי להגן על חייהם..."

עניינים פנימיים

כל הכבוד לג'ואן באאו. להבדיל מן הזוגה הפוליטית ההיא, ג'יין פונדה, שהפכה ציירתי-קולות למען בעלה הפוליטיקאי.

לפני שנים נמנית עם מעריציה של באאו, כאשר נסעה להאנוי בעיצומה של המילחמה והקליטה שם את קולות-הנפץ, כאשר הופצצה העיר עליידי חיל-האוויר של מולדתה, ארצות-הברית.

הפגנתי או למען השלום בוויאטנאם. הפגנתי איתה כווינגטון, והפגנתי גם בשערי השגרירות האמריקאית בתל-אביב. (מאז אני מוחרם עליידי השגרירות.)

התעורבתי אז כעניינה הפנימיים של ארצות-הברית. עכשיו באה ג'ואן באאו להתערב כעניינה הפנימיים של ישראל. כל הכבוד.

אמרו לי שלא רק בקרב הרי מין, אלא גם בקרב השמאלנים היו שהתמרמרו על כך. "אנחנו צריכים להפגין נגד הריכוז בשטחים הכבושים", הם אמרו, "אבל לג'ואן באאו אסור. זה עניין פנימי שלנו."

האמנם?

אילו היינו חיים עכשיו כי-1938, וג'ואן באאו היתה נוסעת לגרמניה כדי למחות על המתרי-חש במיתקני-הכליאה הנאצים, האם היינו אומרים לה שלא להתערב כעניינים הפנימיים של גרמניה?

האם רצחיהם בקאמבודיה היה עניין פנימי? או הריכוז בצ'ילה? או עניין יהודי-ברית-המועצות?

או שמא פועלת גם כאן הנחלת-הפיננסים הכפולה שלנו. שתלך ותתערב כעניינים הפנימיים של כל העולם, אבל לא שלנו. את אלה שיש להשאיר בידי הפרקליט הצבאי הראשי.

באאו עצמה התלבטה לא-מעט. בירושלים המיורחית הופיעה באסיפה, כשמאחוריה סיסמות ערביות, מצוירות בצבעי הדגל הלאומי הפלסטיני, ותמונה של ילד הוזרק אבן. כמי שמתנגדת ללאומנות ולאלימות, לא היה קל לבאאו להזדהות עם סמלים אלה. אך היא קיבלה זאת כהכרה, הנובע מצמצם הכיבוש.

אחרון החז"לים

לא יודע מה קרה לי. מראיין של הטלוויזיה המקומית בהאמבורג שאל אותי לפשר השם של סיפרי, שהוא בגרמנית ירדי האוייב. (השם העברי הוא אויב. אחי. אני מקווה שיופיע בארץ בקרוב.)

אמרתי: יש פיתגם עברי עתיק האומר: איזהו מנצח? ההופך אויב ליריב!

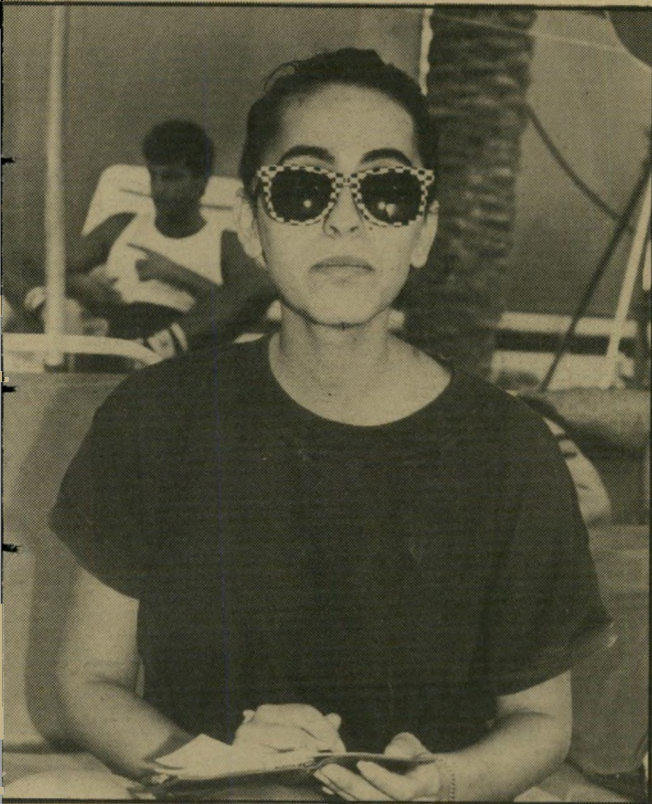
לאחר מכן באו לי פיקפוקים. מאיפה לקחתי את זה? הרי זה לא כתוב בפרקי-אבות. אבל אני בטוח שלא המצאתי את האימרה הזאת. היא מוכרחה להיות באיזשהו מקום. אולי זו אימרה של חז"ל?

קינן

באאו

קצב. השר, שהופתע, עצר וניי גש אליהם. הווג, גבר ואשה, נתנו לו הזמנה לחתונתם, הא- מודה להיערך בחודש הבא. רק מעטים ידעו שמאחורי הסיפור הזה מסתתרת דראמה אנושית. ווג הגמדים, שהם גם נכים, התגלגלו מרשות לרשות, עד שהגיעו ללישכתו של השר קצב, והוא הסדיר להם מעון מיוחד. זמן קצר לאחר כניסתם למעון הם החליטו להינשא, וכהוקרה על פועלו של השר הם החליטו להזמין לחתונתם. השר הבטיח

שרה. זהו רומן היסטורי על שרה אמנו, מנקודת מבט פמיניסטית. לצורך הכנת הרקע על העיר אור, היא לא התעצלה והשתלמה בשפה הארמית. לאור הצלחת הספר בשכריה היא שוקלת את תירגומו לעברית. מחזה יוצא דופן התרחש בחזית בניין סצורת זאב. כמה רקות לפני פגישת שרייזליכור, כשיצאו השרים ממכוניותיהם, יצאו מתוך קהל הסקרנים שבי מקום ווג גמדים, שפגו בקריאות לשרה עבודה והרוחה, משה

ביום הרביעי, כך פורסם בעיתונות, ניסה סגן ראשיהממ" שלה יצחק נבו, למלא את מקומו של ממלא מקום ראשי הממשלה, שימנעו סרס, המי קיים מיפגשים בחבריה העולם. נכון וימן את פורום "שרינו". מכל הפורום הגיעה רק אחת ויחידה: שושנה ארבל-אל מוזלנו, שהתכבדה בקפה וצפי תה עם נבו כצותא כמהדרות החדשות בטלוויזיה. האמת היא, סיפר נבו, שהגיעו גם אנשי מפלגה נוספים, כמו אפרים

ריטה קליינשטיין הזמרת, ירדה לחוף הים, וכדי להסתתר ממעריצים אספה את שיערה והרכיבה מיסקפיים כהים. רק מעטים מבין הרחוצים זיהו אותה. לאחר מכן עברה לפינה מבודדת, שם הורידה את חולצתה ונכנסה למים בגודים שלם, שהבליט את חיטובי גופה הנאים.

כל הבינלאומי לסרטי הסטור דנטים, שנערך באוניברסיטת תל-אביב, הוצג "סטנדרט קומ" די, שבויים עליידי שני סטור דנטים מוזטי בראון וגרדי פור. אחד הקטעים במופע עוסק בשימוש המוגזם בעירום בקול- נוע, בתיאטרון ובאמצעייה התיק שורת. כאחד מרגעייה שאי של המופע הסיר בראון את בגדיו, ונותר עירום לעיני הקהל הנדי הם. אחרי המופע אמר אחד הצופים באירוניה שבראון הוכיח שבמיקרים מסוימים העירום הוא באמת מיותר.

דוגמנית הצמרת סזית בהן, שהתפרסמה בכרות הכרי עה של האופנאי גרדעון אור ברזון, החליטה להפנות את כישוריה לאפיקים נוספים. ביחד עם בעלה, הכרוסלן עופר יעי קבלי, ושני חברים נוספים, היא תנהל את קפה צ'פ'לין בטיילת בתל-אביב. בית-הקפה היה במי אך שנים בניהולם ובעלותם של אבי בהן, מחשורי פרשת הקור קאי, ואחיו המנוח לילור.

אסתר ראובני אמה של הזמרת דורית ראובני, נהרגה בשבוע שעבר מפגיעת מכונית השישי האחרון הובאה לקבורה בקיבוצה, שערה-עמקים. דורית היתה לצידה בבית-החולים, אולם האם לא שבה להכרה, ונפטרה כעבור שישה ימים. היא היתה בת 72. תמונה זו צולמה לפני שמונה שנים, מאחורי הקלעים של "היכל התרבות", שם השתתפה דורית במופע. דורית (מימין), אביה אברהם ואסתר.

סנה, והדיון זומן ככלל כדי לל- כן בעיות בנושא הערבי.

לפני כמה ימים שודרה תוכנית הטלוויזיה ססך אישי עם נבו. כוונתו, כשהתארח בתוכנית אבא אבן, הוא הגיב בהפתעה כששיררו למענו - ולמען עי-ישראל - את הקטע שבו חיקה טוביה צפיר את הקטע. בשובו שערך חשב נבו ששראי היה להפתיע באותה התוכנית את אבן, ולתת קטע שבו מחקה צפיר אותו. אבל כשר הממונה על החינוך והתרבות, החליט לוותר על ההפתעה.

אין מול לאלוף (מיל) אביגדרו ("יאנוש") בן-גל. בשעתו צוטט כאילו אמר שהעי רבים הם סרטן בגוף המדינה, והוא הכחיש. השבוע עשו לו את זה טוב. נירוסלם פוסט, ציתון מפלגת העבודה שאליה הצטרף יאנוש זה עתה, פירסם מאמר של עסקנית מפלגת העבודה, סוזן האטיס-רולף, ובו צייטה את יאנוש כמי שאמר על הערבים: "אני רוצה לחיות במקומם, ואני רוצה לחיות במקומי". למחרת היום פירסם העיתון תיקון טעות. האלוף-מיל אמר: "אני רוצה שהם יחיו במקומם ואני רוצה לחיות במקומי".

אנה עמירב, אשתו-הש- כרית של משה עמירב, שפי רש מתנועת-החרות ועבר למרכז הליברלי של חברה-הכנסת אמו נון רובינשטיין, הוציאה לאור בארץ-מולדתה ספר בשם

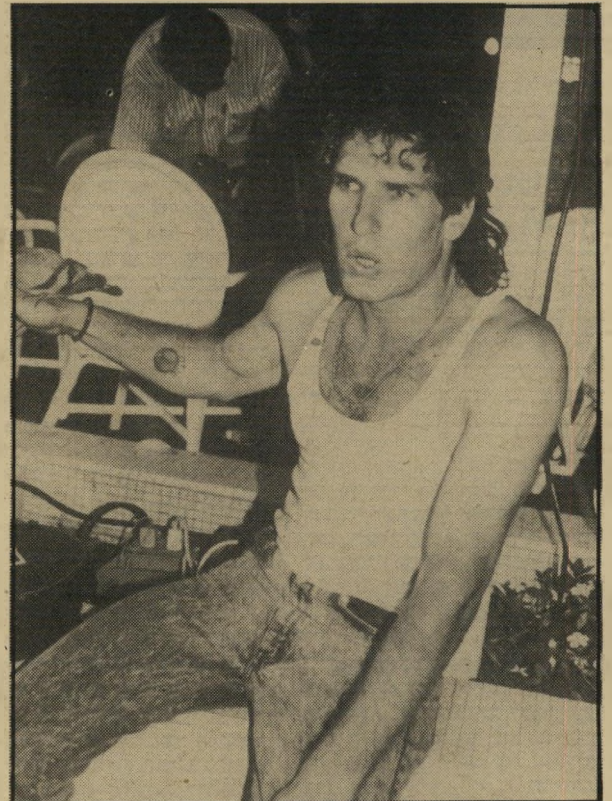

■ **ויטה רוזוב** אשתו של איש-העסקים **איזי רוזוב** ויושי בת-ראש אגודת ניצן, נסעה לניו-יורק כדי להקים שם את אגודת יד יוצן בארצות-הברית. כדי לקדם את העניין היא התבקשה להופיע בתחנה הישראלית של חברת ישראל-טלוויזיה. רוזוב רעדה כע"ל להצטרף לפני השירור, ולעזרתה בא הברון **דודו פופו**, שנמצא אף הוא בארצות-הברית לקידום המכירות של סרטו החדש. השניים ישבו באולפן וראיינו זה את זה, ואז הציג דודו טופו למכור את הכרטיסים של האגודה באמצעות התוכנית בשידור ישיר. ההצעה הצליחה מעל המשוער, והכרטיסים נמכרו במחירים גבוהים.

■ **אליין קיי** אשתו של המיליונר הקנדי ג'ימי קיי, סגן יושב-ראש מועצת-המנהלים של "מכון וייצמן", גנבה את ההצגה באירוע חברתי נוצץ, כשהופיעה בשימלת-ערב, פרי עיני צובו של מלך-האופנה הצרפתי, כריסטיאן לה-קרוואה, שמחירה נאמדת ב-8000 דולר. קיי, מורה לשעבר ואם לשלושה, הביאה עימה ארצה מיבחר מרשים של שמלות, וגילתה במהרה שאין מתחרות.

■ **אמנון צור** בן-27, אחד מעוזריה המוסיקליים של הזמרת דפנה ארמוני, הוא בין היוזמים של עמותת-שלום חדשה. על זרועו הימנית יש כתובת-קעקע, ובה סמל-השלום. באירוע מוסיקלי גדול שבו נכחו אמנים ואנשי-תיקשורת, נחתה במפתיע יונה על זרועו. צור ראה בזה אות משמיים לאישור יוזמתו.

אילנה שושן

מלכת-היופי לשעבר והדוגמנית בהווה חזרה מאילת בטיסת-לילה מיוחדת עם בן-זוגה, סיליבאן אימברג. מאחר שהיתה עייפה, ביקשה רשות מהדיילת להשתמש במושבים הפנויים כבמיטה. מבוקשה ניתן לה, והיא נרדמה, כשראשה על ירכו של חברה.

אמריקאי **ליאון צ'רני** ארצה. הוא הגיע לשבועיים, אחרי שהי שיל קילוגרמים רבים ממישקלו. ■ **אבישי אמיר**, רובר מישרר-האנגריה, מתהלך קורן בימים אלה. אשתו הבלונדית **ג'ואן**, שהשתתפה בסרטון פירסומת עבור תיירות בישראל, נמצאת בחודש השישי להריונה. ■ הפסנתרן **אילן רוזוב** מפורסם מאוד בארצות אמריקה הלטינית, ואילו אחיו, **רוני**, שהוא כנר ידוע ומפורסם באי-רופה, מתגורר בארצות-הברית. שני האחים אמורים להופיע בקי-רום בקונצרט של החיזרות

כיום היא נשואה לריווייר סק' לר, סגן-נשיא חברת טרמפ. שבנתה בניו-יורק את בניין-המגורים המפואר בעולם. המסיבה נערכה בביתם בניו-ג'רסי. בין החוגגים בלטו הזמרות **נורית גלרון** ו**זמירה חן**. יום קודם לכן ערכה **ג'ודי פליישמן** מסיבה ישראלית בקפה סוסייטי שבבעלותה, הנחשב כאחד המקומות הפופולאריים במנהטן, והי משמש מקום-מיפגש לאנשי-כור-המה ולחברה הגבוהה.

■ אחרי שהדביקו לו בביקורו הקודם בארץ רומאנים אינספור, שב השבוע הפרקליט היהודי

הפילה-רמונית. רוני רוזוב, הכנר, עושה חיל, ובאחרונה רכש במי כירה פומבית בניו-יורק יצירה של **רמברנדט (ואן-ריין)**.

■ בין הזמרים הרבים שיר-פיעו בפסטיבל קולות מהעולם העולמי, בהפקתו של **אביטל מוסקטו**, יהיה גם הזמר **זיגני מרלי**, בנו של זמר הרגאי האגדי **בוב מרלי**. זיגני מרלי, יליד ג'מייקה, פונה אל אביטל בכינוי המקומי רסטא אביטל, המקובל בין כוהני-הדת של תרבות הרסטא.

■ **דפנה ברק**, **זוהר אהליאב** ו**נעמי רון**

סתם החזירים

כ אילו היו ספחת מציקה ומרגיזה, מנסה המימסד להתעלם מהם, רר אה בהם רע הכרחי, שנוא, בזוי. המציאות הישראלית, ככל הקשור

למגדלי החזירים, היא מתחסרת וצר-קנית. כ-20 אלף מיטפות מתפרנסות מתעשיית החזיר על כל ענפיה. 8000 חזירים נשחטים בארץ מדי חודש. בקיץ משועות המיסעות לבשר רוה המ' יועד לסטקים. בחורף דורשים בתייהח רושת בשר-חזיר נוטף שומן, המיועד לנקניקים ולשאר מעדנים מעושנים.

12 חזיריות, הסמוכות לכפר הערבי ריינה, כמוהן כמצורעות. מבודדות, מנותקות מכל יישוב, אינן מחוברות למערכת החשמל והמים הממשלתית. ררר-עפר קופצנית, מלאת-בורות, מש' משת ככביש-גישה. מיבנים עלובים, מטולאים בטלאיי בטון וברזל, מאות זנבונים רוחשים בכל

פינה. רק כמה קווי-טלפון מקשרים את החזיריות אל המציאות הממשית. ריינה, כפר ערבי בגליל התחתון, שעל אדמותיו הוקמו 12 חזיריות, מב' קש עתה לסלקן מתחומן. בעתירה לבי-ג"צ שטחו פרנסי-הכפר את טענותיהם: הוואיל ואכילת בשר חזיר, גיר-דולו, החוקתו ונחירתו של החזיר נוגד' דים את מיצוות הדת המוסלמית. הוואיל וקיום רירייהחזירים בת' חום המועצה מהווה פגיעה מתמדת בתושבי ריינה והתגרות בערכיהם הד' תיים והמסורתיים.

הוואיל ורירייהחזירים היוו ומה' וים מיפגע ומיטרד בריאותי חמור. הוואיל והמרחק בין שכונות-המ' גורים לבין רירייהחזירים הולך וקטן עקב התרחבות הבנייה, מבקשת המור עצה משרי-הפנים לחוק את שם היי' שוב ריינה מן התוספת לחוק איסור נידול החזיר.

ב-1962 נחקק חוק איסור נידול החזיר. על-פי החוק אסור לגדל חזירים על אדמות המדינה או על אדמות הקרר-הקיימת. גידול החזירים אושר בשיבועה מקומות כלבד: כפר יסיף, עיבלין, גוש-חלב, מעליה, נצרת, ריינה ועילבון. והיה ותושבי אחר המקומות הללו יתנגרו לגידול חזירים בתחומם חייב שרי-הפנים להיענות להתנגרות ולהורות על סילוק החזירים.

כך קרה בריינה. התושבים, שמר' ביתם מוסלמים, חלקם דתיים-קנאים, ביקשו לסלק את החזירים מאדמותיהם. שרי-הפנים, יהודי-רדיתי, נענה מיד לבק' שתרם. אלא שהמגדלים אינם מקבלים את

רוע הגזירה. הם מבטיחים להילחם עד לחזיר האחרון, נשבעים כי לעולם לא ייטשו את חזיריהם, כי מלבד פרנסה זו אהבה אמיתית.

הסטקים העתידיים

הם חמודים, אומרת אילת לוינון, האשה היחידה בארץ המגדלת חזירים. ארם שלא ראה חזיר מימיו חושב שזו חיה מגעילה. אבל אני, רוצה לשחוט אמה שמתקשה ללדת. וישקט. אוכל וישן כמו תינוק מתוק. מתעורר רק כשהוא רעב ומיד אחרי האוכל שב ונרדם.

את הנשמה שלי אני מוציאה עלי' הם. רק לפני כמה ימים הצלתי אמא בהריון משחיסה. ראיתי איך מגדל בת וטיפול מסור, מצד שני אני רוצה התחננתי לפניו שיניח לי להציל את עובריה. חתכנו את ביטנה והוצאתי שישה חזירונים קטנים. הנשמתי אר' בעה מהם והם חיים.

אין מאושרת ממני כשהם עולים במישקל. לא קשה לי לשחוט חיה שכל' כך אהובה עלי. בסופו של דבר זה עסק מיסחרי. מצד אחד אני מכניסה תערי' להוציא מישקל רב ככל האפשר ורווח כספי.

הריון ממוצע של נקבת החזיר נמ' שכת 114 ימים. כסופם היא ממליטה 10 חזירים במישקל של-קילוגרם כל אחד. רק שמונה נשארים בחיים. סמוך ללידתם מתחילה מלאכת הפיטום. כעבור חצי שנה, כשמישקלו של החזיר

"הם לא מסכונים!"

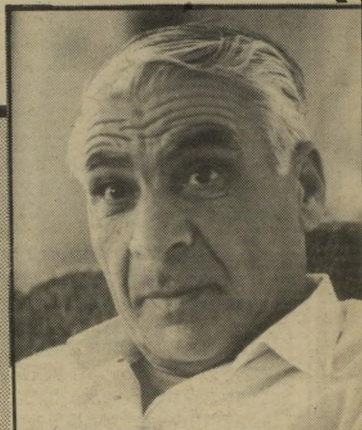
שנים הם היו כאן וכבר זמן רב שאנחנו לא מרוצים מזה. עכשיו הגיע הזמן לפעול." כ-300 אלף שקלים משלמים המגדלים למועצת ריינה כמיס' ארנונה. מחמוד אינו מנדאג מ' אובדן הכסף. ממילא הם אף-פעם לא שילמו בזמן. תמיד ניסו להתחמק.

גם אובדן פרנסתם של המגד' לים אינו מטריד אותן. הם לא מסכונים, הוא אומר. במשך הש' ניס עלה ערכן של אדמותיהם. יש להם 180 דונם אדמות. לפני 25 שנים דונם אחד היה שווה כמה לירות. היום אפשר למכור כל דונם ב-30 אלף דולר.

אני גם מוכן לעזור להם לה' קים שם אזור-תעשיית. ובכלל, מה חשוב לי יותר? פרנסתם של כמה אנשים או בריאותם של תושבי הכפר שלי?"

מוסלמים ומחציתם נוצרים. במ' שך השנים השתנה המאזן הדמוג' רפי. מתוך 8000 תושבי הכפר רק 1/3 הם נוצרים. השאר מוסלמים. כמו רוב היישובים הערביים, גם ריינה שטופה בהתעוררות דתית. המוסלמים, כמו היהודים הדתיים, סולדים מבשר חזיר. תישעה חברי-מועצה יש בריינה. שישה מהם מוסלמים. הם לחצו לסלק את החזירים מתחומם. ב' אסיפה רבת-משתתפים, שבה נטלו חלק גם המגדלים, הוחלט לסלק את החזירים מריינה.

בביתו הקריר, שחדריו גדו' לים, מאווררים היטב, מנסה חסן מחמוד, איש ר'ק"ח, לטשטש את העניין הדתי. אין להם הישיון עסקים ודו"ח של מישרד-הברי' אות קבע שהם מהווים מיפגע בריאותנו, הוא אומר. לכן הח' לטנו לסלק אותם. במשך 25

ראש מועצה מחמוד רק"ח * דח

יש עת צהריים בריינה. עש' רות תושבים לבושים בבג' די-הג נוהרים לביתו של חתן. המואזין מסלסל בקולו. במעלה השביל, לא רחוק מבית-המועצה המסוייד לבן, נר ראש-המועצה המקומית, חסן מחמוד. כשהגיעו ראשוני מגדלי החזיר' רים לריינה, לפני 25 שנים, היה ריינה כפר קטן שמחצית תושביו

20 אלף חזירים גדלים בכפר ריינה. בכפר יש התערוררות דתית-מוסלמית. אין רוצים עוד בחזירים. המגדלים רוצים להשיב מילחמה שערה. מניין יבוא הבשר הלבן?

מגדלת לוינסון
לא קשה לי לשחוט חיה אהובה

שיו? איך את פרנסת? מי ידאג לחקלאי קשיש שבכוחותיו האחרונים מגדל חזיר רים? הוא ספק שואל, ספק צועק ופוער את כפותיו המגויירות, השחורות, שהן, לדעתו, ההוכחה הטובה ביותר להיותו איש-עבודה.

כמו ויניק כך רב מילשטיין. החזירים הם מיקצועו, כל עולמו. אביו ואמו, ילדיו רוסיה שלא מצאו כאן פרנסה אחרת, קנו שלוש חזירות. לאט-לאט הן התרכבו. אביו עסק בסחר ובקשר עם בתי-המטבחיים. האם גידלה את החזיר רים והחזיקה בתואר לא-רישמי של האשה הראשונה בארץ שגידלה חזיר רים.

רב גדל בבית-דגון במחיצת החזיר רים. כשנולד גור-חזירים הוא הוכנס בלילה למיטת הילד כרי שלא יקפא מקור וימות. כשחזיר זקן נפצע והאב ביקש לשחוט אותו, התחנן רב על חייו. בלא ידיעת האב החליף את כלבו הקטן בשק של קמח-דגים. בקמח הזין רב את החזיר שהבריא וחי עד לשחיטתו.

הילדים לעגו לי. קראו לי חזיר. כך לועגים היום לשלושת ילדי. אני מעיר לם לא כעסתי או נעלבתי. החיים במחיצת החזירים נראו לי כדבר הטיב עי ביותר. בלי החזירים חיי אינם חיים. לאן אלך אם יסלקו אותי מכאן? שאר המקומות המותרים לגידול חזירים שוכנים על אדמות של כפרים ערביים. היום הערבים אינם מוכרים אדמות ליהודים. אני אשאר ללא פרנסה וללא החזירים שלי.

בלב שלי יש חזירים, אומר בטאם כרגוד, ערבי-נוצרי, תושב נצרת, אחד משני מגדלי-החזירים הערביים. והוא מצביע על ליבו. גידלתי חזירים מגיל 14. בתחילה בבית-אבי. אחר-כך בביתי בנצרת. השכנים התלוננו, טענו שהריח מפריע להם. עברתי לריינה. אם יסלקו אותי מכאן אחזיר את החזירים לביתי. אני לא נפרד מהחזירים שלי לעולם. הם תקועים לי עמוק בלב. מי יעזור לנו עכשיו? שואלים מגדלי-החזירים מריינה. מישרדיה

ראת החיים בארץ. שם גידל חזירים. אחרי שעלה לארץ עבר בחזירה של קיבוץ כפר-סאלד.

ב-1962, כשחוסלה החזירה של הקיבוץ, בעיקבות חקיקת חוק איסור

מגיע ל-60 קילוגרם, הוא נלקח לבית-המטבחיים. כך מסיימים את חייהם כל החזירים.

לוינסון (44), גדלה בין חזירים. אביה גידל חזירים בבית-דגון. כשנחקק החוק

מגדל מילשטיין
ישותי עם חזיר קטן במיטה

נידול החזיר עזב לוי את הקיבוץ וקנה 10 דונם ארמה בריינה. בתחילה היו לו 20 חזירים. היום הוא מגדל 2000 חזיר רים. חוותו היא השניה בגודלה בריינה.

חזיר במיטה

ה גדולה שבחזרות שייכת לאבר-הם ויניק (77). עיניו של ויניק רושפות, לרגליו מגפיי-גומי. הוא גר בתל-ערשים מאז שהיה ילד בן 10. במלחמת יום-הכיפורים נהרג בנו, צבי ויניק, בקרב על החרמון. מרוב צער נטש ויניק את מישקו והתמסר לגידול חזירים.

אלה חיי החזירים. לאן אלך עכ-

ב-1962 עברה כל המישפחה לנצרת-עילית והאב המשיך לגדל חזירים בריינה. הוא לא רצה שמיפעל חיו יתמוטט וביקש מכתו כי תירש אותו. אילת לוינסון התנגדה. כמשך שנים ארוכות הצליחה להתחמק מהחזירים.

לבסוף נשברתי, היא אומרת. כמ-עט 20 שנה אני מגדלת חזירים לכו, ללא עזרת בעלי. יש לו בית-מלאכה במפרץ-חיפה. הוא מעולם לא מתקרב לכאן. שני הבנים שלי עוזרים לי כשיש צורך.

לוינסון גרה בקריית-ביאליק. כל יום היא נוסעת לריינה, מאכילה את 1000 חזיריה ב-2.5 טון של תערובת דגנים, מנקה את כלוביהם, מטפלת בהם כשהם חולים ולבסוף מובילה אותם למשחטה. זו עבודה קשה. כמו כל טיפול בבעלי-חיים. אני תמיד עובדת. גם כשבתות ונחגים. כשעם-ישראל מבלה כפינקים אני נמצאת כאן, מאכילה את הסטקים העתידיים, דואגת לפיקי ניקים הבאים. היא אומרת.

בדרר-כלל מתייחסים אלי יפה. בבית-המטבחיים, הסוחרים, המגדלים האחרים, בני-המישפחה, איש אינו לר עז לי בשל מיקצועי. אנשים מעריכים אותי. יודעים שאני עובדת קשה. אולם המאשרים מכולם הם בני-כל חבריהם אוהבים לבלות בביתנו. הם יודעים כי אצלי תמיד ימצאו סטקים למכירה. חגיגות ברה-מיצוה של בני נמשכו שבוע ימים. בשלושת הימים שקדמו למסיבה טעמנו מהסטקים שיוגשו לאורחים. אחר-כך, במשך כמה ימים, אכלנו את השאריות. אני מומחית בנישול סטקים ושאר מערני-בשר. יודעת להכין אותם ככל הצורות והטעמים.

איש מהם אינו צמחוני. שנים של קירבה לחיה השנויה במחלוקת לא פיתחו בהם סלידה מבשרה או רחמים על חייה. נרמה כי ככל שהמגע קרוב יותר, כך רב יותר הרצון לשחוט, לסי-חוט מהבשר מחיר גבוה ככל האפשר. על כל קילו אנחנו מקבלים שלושה שקלים. שוויו של חזיר ממוצע כ-180 שקלים. אגרת-שחיטה עולה לנו 32 שקלים. וזה עוול, אומר יעקב לוי. בעד פרה, לרונגה, מקבלים 4000 שקלים. אגרת-השחיטה שלה עולה למ-גדל רק 60 שקלים. זה חלק מהניסיון לפגוע בנו. לוי, יליד אלג'ר, הוא המגדל היהודי-המיוחד היחיד בריינה. כולם, מלבדו, אשכנזים, רחוקים מרחק רב מהדת.

יעקב לוי, בנו של רב, שהה בהכשרה חקלאית בצרפת שנועדה להכינו לק-

מגדל ויניק
החזירים הם כל חייו

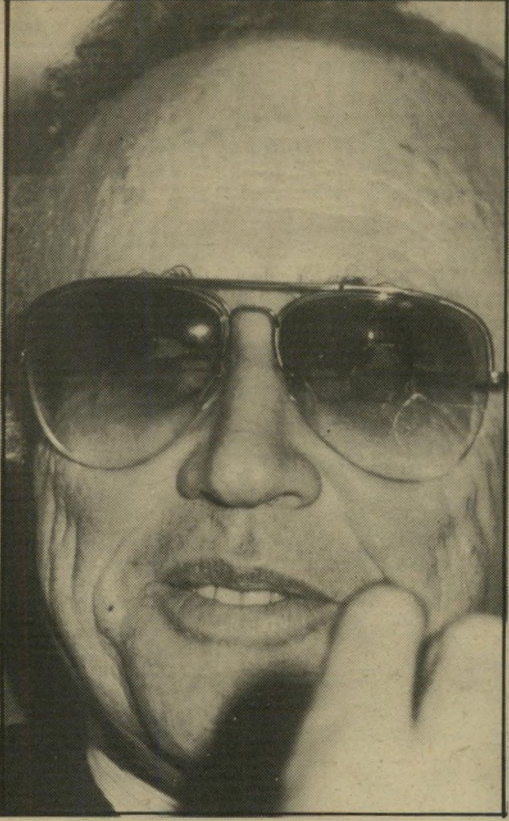
בשר-החזיר. אנחנו מספקים 40 אחוזים מתצרוכת בשר-החזיר בארץ. עכשיו יעלה מחיר הבשר, השחיטה השחורה תשגשג, ובעיקבותיה יבואו המחלות. הם רוצים לפגוע בענף מסודר, להפוך אותו לענף שחור, מבולגן.

שרה ליבוביץ
צילם: ציון צפריר

מיסחרי-התעשייה מתעלם מאיתנו. כך גם מיסחרי-החקלאות. מועצת ריינה מהתלת בנו. בתחילה לא התירה לנו להקים תשתית לביו. ללא ביוב אי אפשר לזכות ברישיון-עסקים. ועכשיו, כשאין לנו רישיון, הם יכולים לסלק אותנו מכאן ללא כל קושי. אם נעזוב את ריינה יפגעו צרכני

שיבועה חזירונים בני יומיים יונקים אצל אמא
הם אוכלים ישנים כמו חינוקות מחוקים

בני גאון:

„אני עוזב אביב לטובת תקופת סגריר!“

ביום השני נכנס בני גאון, המנכ"ל הטרי של „כור“, למישרדו החדש. שוחחתי עימו בליל-כניסתו לצומת הכוח הזה, גדוש הבעיות וההפסדים.

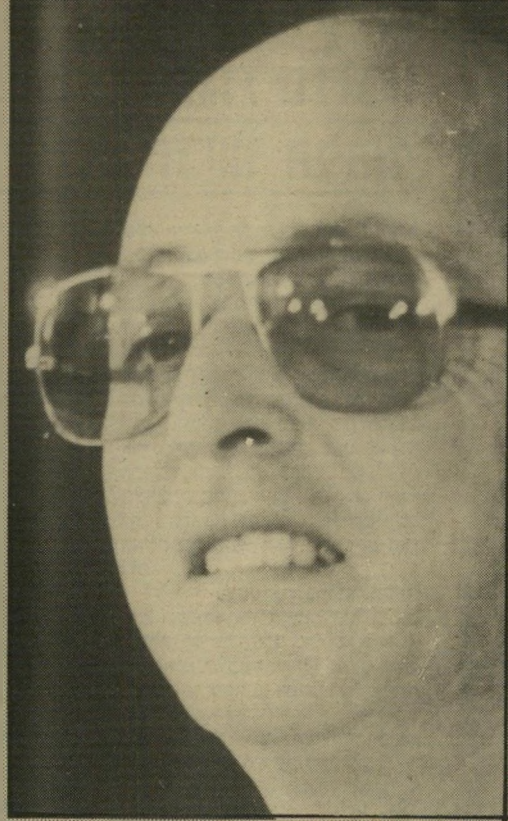
● לעבור מהקריאום ל„כור“, זה כמו לקפוץ ביתה?

משק

זה להתבגר. אני מרגיש שאני עוזב דבר בריא מאוד. כאמת, השקעתי בקריאום שבע שנים קשות. אני עוזב מחר בהרגשת צער מסויימת. זוהי הרגשה טיבעית. כשעוברים ממקום למקום ועוזבים אנשים שהשקיעו ביחד איתך. הקריאום אינו רק סופרמרקט כיום, אלא תאגיד העוסק בייבוא ובייצוא. בעצם, לא בנית מערכת שהתרחבה כליכך, כדי לעזוב אותה. לפחות אני שמח שכחתי ביוסי רוזן כמנכ"ל החדש.

● כלומר: לא תיכננת לעזוב בעיתוי הנוכחי?
נאמר שאני עוזב כשיש לי עוד מה לעשות. אני עוזב מערכת איתנה מבחינה כספית, מערכת שסוככה עלי. הרגשתי שם מוגן. ● ... והולך למערכת סרובלמטיית.
כן, אני עוזב אביב, לטובת תקופה של סגריר. אבל גם לקריאום הגעתי במצב שלא היה טוב בהרכה ממצבה של כור כיום. עובדה היא שהדברים השתנו.

● אתה חובב אתגרים?
זה שאחרים יגידו. בדרך-כלל, אני משיג את מה שאני רוצה. (דפנה ברק)

אורי פורת:

„לא אכתוב ספר על בגין בלא הסכמתו!“

אחרי שכל האסטרולוגים הצמודים שלי דיווחו לי שבחודש הקרוב צפויה לנו תקופה קשה, מכיוון שהזוכבים נכנסים לרטרו, התנחמתי בעובדה שגם לננסי רגן דיווחו דיווחים מדאיגים כאלה. התחזית הלא-נעימה הנ"ל תשפיע לא רק על חיי הפ"רטיים, כי אם גם על חיינו הפרטיים של בעלה של ננסי ועל גורל העולם המערבי. נחמד. לננסי ולרונלד רגן יכול היה להיות נחמד יותר, לולא החליט לארי ספיקס, מי שהיה דובר הבית הלבן, לחשוף יותר מטפח מחיי הזוג. מעניין אם בטבלת הימים הירוקים שלהם (על פי דיווחיו של ספיקס, היו אלה הימים הרעים של הזוג, כפי שניבאה האסטרולוגית הצמודה של הגברת הראשונה) הופיע היום שבו מורסם סימרו הסנסציוני של ספיקס במקום בולט. שאלתי את אורי פורת, מי שהיה יועץ למנחם בגין, לדעתו על מעשהו של ספיקס.

אני חושב שזאת תעורר-עניית לספיקס. זוהי מעילה באימונו מבלי להתייחס למה שכתוב בספר, ורק בהסתמך על הדיעה שהספר נכתב בלא ידיעתו של הנשיא רגן. זה מעיד על אופיו של היועץ הזה. אדם הגון לא היה עושה דבר כזה! ספיקס היה צריך

יועצים

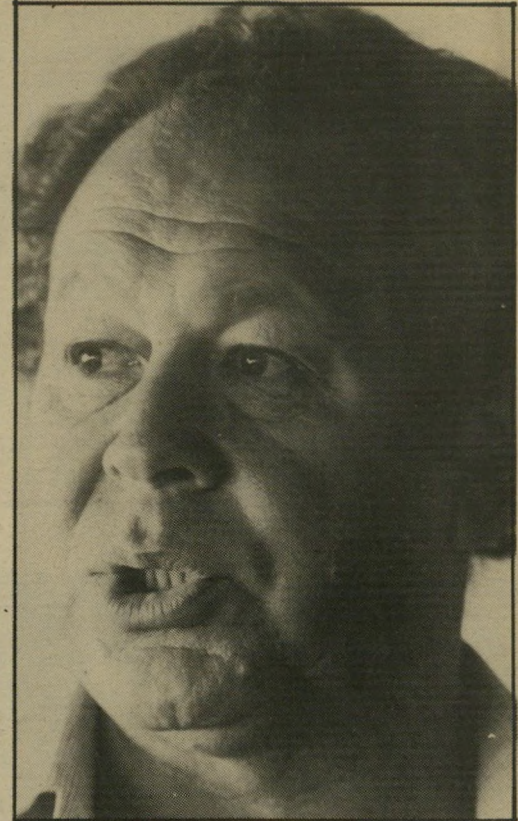
לבקש רשות מרגן לכתוב את הספר — אולי לא היה צריך לבקש רשות לגבי התוכן ולהיות „סופר מטעם“, אבל לפחות לגבי עצם עניין הספר.

● בזמנו היו שמועות שאתה כותב ספר על תקופתך לצד מנחם בגין.

אני לא הייתי מעלה על דעתי לכתוב ספר על תקופת עבודתי עם בגין, מבלי שהוא יתן לי את הסכמתו לכתוב ספר כזה. ההגינות האלמנטרית מחייבת זאת. ספרים כאלה חייבים להיחפך לרבי מכר. לארי ספיקס כתב על האדם המנהל בעצם את העולם. כל מה שהיה כותב — אלא אם כן הוא נטול-כישרון לחלוטין — היה הופך לרבי-מכר!

● כמנכ"ל רשות-השידור, מוסד גרוש בתככים ואינטריגות, אתה גם מוקף ביועצים ועוזרים. ומה אם מי מהם יחליט לכתוב ספר על התקופה במחיי צאתך?

אינני מעלה על דעתי שיש נסביבתי הקרובה אנשים בליכך לא-הגונים. (דפנה ברק)

מרדכי גור:

„ועדת-חקירה? כתאום שמיר נדלק על זה!“

ועדת-חקירה שתבדוק את שורש הבעייה של הרפואה בארץ — זהו השמן החדש שנשלף, ערב החג, ברעש תיקשורתי כמעט-חגיגי: ציטטו את נשיא-המדינה, ראינו את שושנה ארבלי-אלמוזלינו, הביאו את עמדתו של ראש-הממשלה יצחק שמיר, ראינו גם את יצחק מודעי, למה לא. פניתי לקודמה של ארבלי-אלמוזלינו בתפקיד, השר-בליתיק מוטס גור, וביקשתי שיסביר לי מה לוועדת-חקירה ולאנשים חולים.

האמת לאמר לך, אין לי ריעה מגובשת בעניין. זה נראה לי מוזר, כל העניין הזה. נראה לי שיש כאן אינפורמציה לא שלמה.

בריאות

אמרו לי שיעלו את הנושא ב„שרינו“. רק אז אדע: מי המליץ, למה, כמה...

פתאום ראש-הממשלה נדלק על זה — והוא לא נדלק כליכך מהר על דברים — שמעתי את הנשיא, יש בכלל רכילויות ששושנה המליצה על זה.

● הרעיון הוא שמנסים לפתור את הבעייה המתמ"שבת בתרופת-סלא?

אין דבר כזה בחיים. יש לנו נטייה לרוץ ולחפש תרופות-אליל, אז אין תרופות-אליל!

● אתה מרגיש מעט שהחגיגה הזאת מת-נהלת כשאתה נושא בתואר „שריהבריאות לשע" בר"י?

אני יכול לאמר לך מה שאמרתי לכמה חברים שלי, ובכללם ראשי מיפלגתי: אילו היו שומעים לדעתי ולא מקיימים את הרוטציה — לא הייתי פורש מתפקיד שריהבריאות, והיו לי תוכניות כיצד לנסות ולפתור את המצב. כעת אני לא שמח, אבל ללא צל של ספק זהו מצב לא-סימפטי. (דפנה ברק)

הד"ר משה קרוי שינה לחלוטין את דעותיו על הספר "כמעין המתגבר". במאמר מרתק זה הוא מסביר מדוע — ומגיע למסקנות מהפכניות

קראתי את כמעין המתגבר כראשונה כשהייתי בן 16. כשהחזרתי את הספר למרדכי-הספרים בספרייתי העתיקה של מר זליקוביץ, ניצבתי והתבוננתי בשורה ארוכה במדף קולי. זה היה ספר ככל הספרים, אחד מרבים על המדף — אבל הוא היה שונה, אחר. לא יכולתי להאמין שהספר הזה וכל שאר הספרים יושבים יחד על אותו המדף...

בגיל 24 גיליתי את הספר שוב, ושוב חוויתי את חוויית הזעזוע העמוק, השימחה ושרטוף הטעמונים, ל"משהו אחר", לאיזה שהוא מציאות אחרת, שהספר פתח עבורי.

כשלוש השנים האחרונות לשהותי בישראל קראתי את הספר כ-15 פעם. הוא היה מקור העוצמה שממנו שאבתי בנסיבות קשות מאוד עבורי.

השפעת הספר עלי היתה כליכך גדולה שהזדהיתי גם עם הפילוסופיה הרישמית שאיין ראנד ניסחה, כמש" מעוט סיפורה. ספרי חיים לפי השכל כיטא את הבנת את הפילוסופיה הזאת. רבים, כדן כ"אמוץ, למשל, שלא השתתפו בהתפעלותי מאיין ראנד כסופרת, גיבוריה ומעלילתה, מצאו עניין וחישיבות במסכת ההגותית שהיתה קשורה בה.

במשך שנות שהותי באוסטרליה — הן כתוצאה מהיחסות לפילוסופיות אחרות, הן כתוצאה מהירהור פילוסופי לוגיביקורתי, ה"חורים" בתורתה של איין ראנד התגלו לי כבהירות גדלה והולכת. שני ספריי הוכחו לזוגות לקימה של הנושמה וסעבר ליש ולאיין כיטאו מרחק גדל והולך מעולמה המחשבת של איין ראנד.

ניתן היה לצפות שהעניין שגיליתי בקבלת הא"י ובתורתו של ידידי, הר"ר יוסף צ'פלו, יביאו אותי להתרחק מאיין ראנד מרחק גדול עוד יותר. תורת אלה הן, לכאורה, קיצוניות בדחייתן את אשיות-היסוד של תורת ראנד: אובייקטיביזם (קרי מטריאליזם), אנוכיות, ראצינליות.

ובכל זאת, בשנתיים האחרונות גיליתי שאני חוזר לכמעין המתגבר וקורא בו שוב ושוב. שוב, בנסיבות הי אשיות הקשות ער מאוד שבהן חייתי בשנתיים האלה (ושבהן עורני חי, במידה מסוימת), כמעין המתגבר היה עבורי מקור של עוצמה, עידוד ותיקווה.

אבל כשאני קורא עכשיו את כמעין המתגבר אני קורא אותו כעניינם אחרות, ושונות לחלוטין. אני מוצא בו שתי שכבות: סיפורית ופילוסופית.

השיכבה הפילוסופית איננה מדברת אלי כלל. היא נראית לי נבובה ושיטחית. השיכבה הסיפורית, לעומת זאת, מעוררת בי תגובה חזקה ועמוקה.

לא עוד, אלא שאני חוה בעליל שיש סתירה עמוקה בין שתי השכבות האלה.

דמויותיה של איין ראנד וע"לילתה הן ביטוי לפילוסופיה השונה באורח קיצוני מהפיילוסופיה שאיין ראנד מלבישה עליהן. הדמויות אינן הולמות את האידאולוגיה שלהן, והע"לילה איננה מבטאת אותה.

הפילוסופיה של כמעין המתגבר היא לא "אובייקטיבית", לא "איטית" ולא "ראצינלית". זיקתה הרוחנית הישירה היא לתורות מטאפיזיות גנוסטיות (כזו של מאני, הכר פר הגרול בקאתוליות והאר"י (שתר) רתו טוטשה ועוותה עלידי המיסטר הרבני בשיתות הראוייה לציון).

* נווסט'קא'ם (מלשון נווסט — ידע): תועה פילוסופית דתית במאה ה-3. שחדרה לצורת וליהרות. היא דנה בחריה לסודות הבריה האלוהית עלידי חשיפת הקיטוב בין טוב ורע, שהוא ביסוד היקום והאדם.

הד"ר משה קרוי חזר באחרונה לבתורות, אחרי שגורשתו נהרגה בידי התנו באוסטרליה.

לפני שירד מן הארץ, התפרסם קרוי בשל הפילוסופיה שפיתח, שהתבססה בעיקר על סיפורה של איין ראנד, "כמעין המתגבר" (באנגלית: FOUNTAINHEAD).

מעטים הספרים שעשו רושם כה עז על הדור של ישראלים, ועל הדור שאחריו, כמו ספר זה.

איין ראנד, הוסידה לבנה, פילוסופית וסופרת, לא ראתה בספר זה (ובספר השני שלה, "מורד הנמלים") יצירה ספרותית בלבד, אלא גם ביטוי לפילוסופיה שלה, שהייתה לאנדרז'ים מוטאלי ולמישטר קאסימילסטי קיצוני.

"כמעין המתגבר" גם היה לסרט מצליח, שבו כיכב גארי קופר בתפקיד הגיבור.

עלילת הספר סובבת סביב האדריכל הווארד רוארק (המוכר איכשתו את האדריכל היכל-הגאון פראנק לוד רייט), מהסכן במיק צוקו. מולו מתייצב נציג ההמונים, העיתונאי-המבקר מוהי. כסופו של הספריסט מסר צין ווארק שיבון שתיכנן, מסני שהבונים שינו את תוכניתו. בנאומו במישפט, שהוא שיא הספר, הוא מטיף להבתו המחלשת של היוצרה היחיד על יצירתו, נגד זכות כלשהי על היצבור.

בגלל מקורות דעותיו של קרוי, והשנינו הרב שחל בגישתו לספר, מוצא "העולם הזה" לנכון להביא את הכרו באריכות.

בני אור ובני חושך

איין ראנד: אגואיזם, ראצינליות, אובייקטיביזם.

הבה נבחן את שלושת הערכים האלה, אחד-אחד:

האם רוארק הוא "אגואיסט"? באורח שיטחי, התשובה היא חיר בית. רוארק איננו מעוניין ברעתם של אנשים אחרים עליו, והוא מצהיר שאיננו מעוניין בהם או בטובתם כשל-עצמה.

אבל התשובה החיובית הי זאת מתערערת לאור בחינה מדוקדקת יותר של העובדות בסיפור.

רוארק איננו מעוניין ברעת אחרים עליו, משום שאיננו מעוניין בעצמו כלל ועיקר. עניינו העיקרי הוא בעבודתו וחויית המחויבות שלו כלפי עבודתו היא כלפי יעוד קדוש.

עבור הווארד רוארק, תהליך הבנייה הוא תהליך של בריאה מחדש של האדמה, המבטא התרסה כנגד

להרשים את הקורא מהעוצמה המיתית גנוסטית החבויה מאחוריו, ולא מתוכי נו שלו.

מאמר זה בא לסייע להפריד בין שתי הרמות האלה. כמובן מסויים אני מנסה בכך "לתקן" את חיים לפי השכל.

חשוב להבין שחויית האותנטיות העמוקה שכמעין המתגבר נתון לא תהווה עוד בסיס לקבלה בלתייביר קורתית של האידאולוגיה שהמחברת הליבשה עליה.

הווארד רוארק: מאבק

בין שני אלים

הגיבור המרכזי של כמעין המתגבר הוא הארכיטקט הווארד רוארק. הוא גם "דובר" של המחברת. ניתן לצפות, לפיכך, שהוא יגלם באישיותו ובפעולותיו, שלא לומר בהווייתו, את ערכיה הרישמיים של

בדרונו, ניתן ביטוי חריף, מלא ומפורט לגנוסטיות בספרי ידידי הר"ר צ'פלו. ניתן לומר שמעולם לא נוסחו עקרונות-היסוד של המסר הגנוסטי בצורה כליכך שלמה, מדוייקת ומקריפה.

כשאני קורא כיום את כמעין המתגבר, אני כמעט מתפתה לערוך את הטכסט ולשנות את האידאולוגים (והמונולוגים) לאור התובנה הזאת. הסתירה שבין שתי רמות המסר הפילוסופי בספר — המסר המרוע והמוצהר והמסר החבו, היא ממש קשה לשאת. לא עוד, אלא שברור לי שעוצמתו של הספר באה מרמת המסר החבו, ממת המסר של הגנוסיס.

כרמה זו, כמעין המתגבר הוא מיתוס דראמטי כביר, המבטא במסווה של סיפור-עלילה מורגני דראמה קוסי מית ניצחית.

הפילוסופיה המוצהרת של איין ראנד היא טפיל השואב את יכולתו

קרוי היום

קראתי את הספר 15 פעם...

קרוי אז

חויית הזעזוע העמוק...

האלוהים שבו. איננו מאמין. רוארק מוכן לעשות הכל כדי לבנות — הוא מוכן לשאת כל סבל אישי. אין הוא מעוניין בפירות עבודתו עבור עצמו: כסף, כבוד, השפעה חברתית. הוא לחלוטין משולל גאווה. אישיותו מתבטלת בעבודתו. הוא מתגלה כנביא תנ"כי — כמישהו שהת-מסרותו ליעודו היא כליכך מוחלטת, עד שאין לו כל עניין במה שמישהו אחר עלול לחשוב עליו, או בתוצאות לאישיותו.

האם נאמר שירמיהו היה "אגר איסט", משום שהחשיב את ביטוי המסר הנבואי שלו יותר מאשר את רעת הבריות?

לא עוד, אלא שרוארק מחשיב באורח מוחלט את הטהרה של מימוש רעיונותיו. הוא מוכן למות או לשבת בכלא כדי להגן עליהם, ופיצוץ מפעלה-השיכון של קורטלנד יוכיח.

שום אדם שחיוו הם הערך העליון של קיומו" לא היה מוכן לכך.

ואולי "אגואיזם" של רוארק פיי רוישו שהוא ממוקד ב"אני" שלו, ושי "האני" שלו הוא המעיין המתגבר של יצירתיותו?

שאלה זו מביאה אותנו לנקודה השנייה: מהו מקור היצירתיות של רוארק? האם רוארק מבטא את "האני" שלו בתהליך היצירה? האם רוארק משתמש בשיכלו ובמחשבתו ההגיונית כדי לייצור?

לכאורה, התשובה היא חיובית. מאחר ורוארק איננו מושפע מאחרים, הרי שרעיונותיו חייבים לנבוע מתוך עצ מיותו. מאחר ורוארק משקיע זמן רב בתכנון מדוייק של בניינו, בהתאם מטרות הבניין, הוומר שממנו הוא נבנה וסביבתו הפיזית, הרי שהוא משתמש בשיכלו.

לכאורה, התשובה היא חיובית. מאחר ורוארק איננו מושפע מאחרים, הרי שרעיונותיו חייבים לנבוע מתוך עצ מיותו. מאחר ורוארק משקיע זמן רב בתכנון מדוייק של בניינו, בהתאם מטרות הבניין, הוומר שממנו הוא נבנה וסביבתו הפיזית, הרי שהוא משתמש בשיכלו.

ישווב, המסקנה הזאת מטעה ומזוטעה.

רוארק חווה את בניינו בחווייה של נתיבות חוויית. הוא מתבונן במקום שבו ניתן לבנות בניין, במיגרש, ומייד הוא חוזה את הבניין שיכול היה לעמוד עליו. קיומו הוא בהקשר של חוון, של אידאל — אידאל של אדמה חדשה, של פלנטה שעברה טרנספורמציה אסתטית — פלנטה שאותה יציב מחדש.

שיכלו של רוארק הוא מכשיר המסייע בידי לתרגם את החוון היצירתי לפרטים טכניים. אבל הוא איננו "המעין המתגבר". לא עוד, אלא שה"אני" של רוארק, כרמה האישית, איננו המקור ליצירתיותו: רוארק וקמרון, מורו ומריוכו, חווים את החוון של חידוש העולם עליידי בנייה מחדש באותה צורה, והם מושפעים עליידי אותו החוון.

אין זה נכון לומר שרוארק הוא ממשכו של קמרון. קמרון לימד אותו רק כיצד להשתמש בכלים הטכניים של מיקצועו כיתר שלמות. מה שקושר אותם הוא חוון משותף, חוון שמעולם לא נוסח קודם לכן.

החוון הזה מקורו במעיין המתגבר, אבל המעיין המתגבר איננו ייחודי לרוארק. סטיוון מלורי, ידידו-הפסל של רוארק, שואב מאותו המעיין. כל היוצרים הגרולים שאנו ממנו, על פי עדות רוארק עצמו. המעיין המתגבר איננו "שיכלי" ואיננו אישי. הוא על-אישי. המציאות שממנה הוא שואב איננה ניתנת לזיהוי שיכלי.

ונקודה זאת מביאה אותנו לשאלה השלישית. האם רוארק הוא "אובייקטיביסט"? האם הוא מקבל את העובדות של הממשותף החומרית כ"נתון אחרון" ומוחלט?

לכאורה, האידאולוגיה של בנייתו היא אובייקטיבית: הוא בונה באורח המתחייב מ"ררישות המציאות". אבל ראינו כבר שהדרישות האלה הן רק נתונים שבהקשרם מתגלה חוון יצירתי

על-שיכלי. לא עוד, אלא אישיותו של רואק מגלה יכולות וכשרים שאינם מתיישבים עם שום אובייקטיביזם.

נתבונן ביחסיו של רואק עם וינגר, אלה-העיתונות ש-מכר את עצמו לה צלחה, אבל שמר בתוכו על ניצוץ של עוצמה וטהרה שאיפשר את אהבתו לדומיניק ואת מסירותו לרואק. רואק קורא בווינגר ככספר הפתוח, כלא שום נתונים, "אובייקטיביים" ככספי להיסק "שיכלי". ידיעתו את ישותו של וינגר היא מיידית, אינטר-איטיבית. שלו יכולת לתפיסה ישירה של מהויות ולחומרות ועל-אישיות.

באורח רומה הקשר בין רואק ודר מיניק נמשך כקשר של תודעה באורח שאיננו מופרע על-ידי הפרדה במרחב ובזמן. כוחה של התודעה ביחס למציאות החומרית מתבטא כאן שוב ושוב.

רואק הוא ביטוי של עוצמה כריז-מטית עבור עובדיו וידידיו, מקור של חוויית ביטחונם.

רואק מגלה כאן תכונות של נביא או אף של משיח. הכוחות האלה של ידיעה ישירה, על-הישות, של נוכחות ישירה שאיננה דורשת מיצוץ מיסוי הם כוחות שאינם מת-ישיבים עם שום "אובייקטיביזם".

שתי נקודות נוספות יבהירו כיצד רואק איננו הולם את האידיאל של ראנד.

הנקודה הראשונה קשורה בשאלת האהבה. איין ראנד תמיד הצהירה שאהבה היא משהו שאדם חייב להיות ראו לו על יסוד מעשי. אבל אהבתו של רואק לווינגר היא מיידית ומוחלטת, באורח שאיננו תלוי בעברו של וינגר.

אהבתו של רואק לדומיניק איננה מושגת על הישגיה אלא על מה שהיא.

הקשר בין רואק למלורי — קשר שבו רואק מוכן לתת למלורי בלא מיגבלות מכל מה שיש לו — איננו קשר של מתייחס בין ערכים.

מושג האהבה של רואק הוא התייחסות ישירה למהויות, לא למעשים. רואק מזהה סוג מסוים של אנושים — הלה, מייק הייסמלאי, סטיין, קל וחומר וינגר ודומיניק — כבני-סוג. אלהם אהבתו מיידית וחסרת-מיגבלות. לא עוד, אלא שיחם אליו הדר.

התגובה היא של מהות למהות, כוח לכה. אין כאן שום "ראציונליות" או "אגואיזם". רואק מוכן למות למען וינגר או דומיניק. דומיניק מוכנה להקריב כל דבר למענו. יש כאן אהבה מוחלטת וחסרת-תנאים, המתעלמת ממעשיו של מושא ומתייחסת ל מהותו.

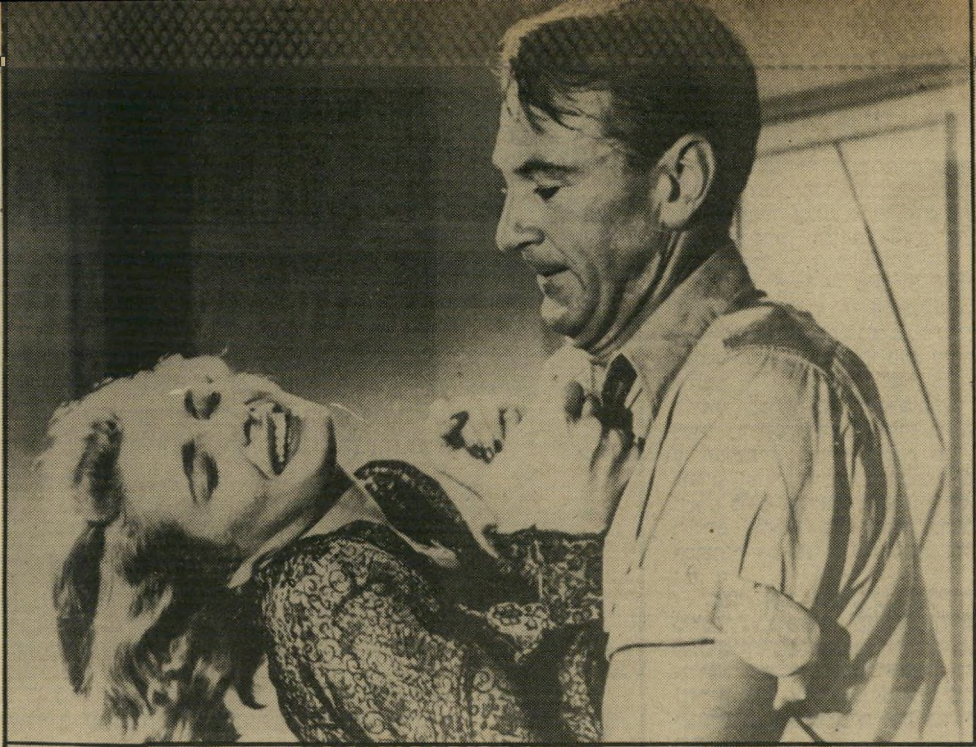
מאלף בהקשר הזה יחסו הנדיב של רואק לקיטינג. רואק יזהה בקיטינג פוטנציאל להיות "בךסוג". כתוצאה מכך, הוא מגלה כלפיו נדיבות חסרת-מיגבלות. רואק הוא מקור הצלחתו של קיטינג. רואק מוכן לקבל מקיטינג ביווי ועלבון, בתמורה לתמיכה נדיבה, היצדדית וחסרת-חזון — רק משום שהוא מזהה בקיטינג את הניצוץ של אותה מהות, שעליה הוא מגיב.

קיטינג, כמובן, כוגר בניצוץ הזה — וברואק — באורח שיטתי.

כלפי אחרים שאינם מגלים אותה מהות, רואק אדיש. לא מעשיים, אלא מהותיים הם היא הבסיס לאהבתו. המהות היא בלא ספק מאפיין על-יפי. והנקודה האחרונה היא שאלת האלוהים.

רואק מצהיר בתחילת דרכו שהמיניע לעבודתו הוא "שאיננו מאמין באלוהים", והוא מפרש ואומר שאיננו מוצאנו מהדרך שבה האדמה נראית, ובכוננתו לשנותה.

ההסבר הזה מוזר מאוד בי הקשר של האתאיזם הרישמי של ראנד. אלוהים שאיננו קיים איננו אחראי לתרמית האדם

רואק (גארי קופר) ודומיניק (פטרישיה ניל) בסרט "במעין המתגבר" דמויות ועלילתה שונות באופן קיצוני מהפילוסופיה שהיא מלבישה עליהן...

רואק פוגש את רוב רחיותו בשוק החופשי. נכון שבכלכלה מתכוננת אין לו שום סיכוי — אבל במשק הפתוח אין לו הרבה סיכויים גם כן. סוציאליזם וקפיטליזם הם שני ביטויים לאותה מהות שאותה מייצג טוהי. לא לחינם בעל-עסקים עשירים הם בין ידידיו ותומכיו.

כמו רואק, טוהי מגלה יכולות על-אנושיות של תוכנה ישירה של מהויות. הוא מודע מלכתחילה למהותה של רומיניק — הרבה לפני שרומיניק מודעת לה בעצמה. טוהי, כרואק, פועל באורח אינטואיטיבי וישיר. טוהי מגלם עוצמה כריזמטית, המסוגלת להגיע המונים בכוח הקול. טוהי מגלם כוח אלוהי — הוא גילומה של אלוהות העוינית את רואק ואת האלוהות שלו.

רואק מייצג אלוהות המת-בטאת מבפנים החוצה, אלוהות של קרינה יצירתית. טוהי מגלם אלוהות המתבטאת מדה חוץ פנימה — אלוהות של די-כוח, של "הקפאה", של "כיבוי ניצוצות".

רואק מגלם לפיכך את אלוהי

מסר להשמרתו של רואק. טוהי איננו "בלתי-ראציונלי". הבני-תו את העקרונות המדויקים, המפיעי-לים את המערכת התכריתית-הכלכלית הפוליטית, היא כביס למערכת תכנון המדויקת והכמעט-מושלמת.

הוא איננו "אלטרואיסט" כי שום מובן: מעולם אין לו שום עניין חיוני בשותבו של שום אדם אחר. נהפוך הוא: כל האני-שם בחייו הם מכשירים למי-טרה המסעמת אותו.

הוא מדבר על אלטרואיזם — אבל הוא משתמש באלטרואיזם כמכשיר למניפולציה פסיכולוגית ופוליטית. מרקסיזם, נצרות, מיסטיקה הם בידי מכשירים להשגת מטרת פוליטית. המטרות הפוליטיות משרתות מטרה מטאפיזית. המטרות המטאפיזיות מגולמת במטרה פיסית: השמרתו של רואק — כתודעה.

השמרתו, חיסולו, שיתוקו. רואק מגלם מהות מסיימת — וטוהי מגלם מהות מנוגדת. אין ביניהם ויכוח אידיאולוגי. לא טוהי ולא איש מחברמרעיו אינו מאמין במילה אחת

היא מגינה עליו, בהסוואה של הרס. נישואיה לקיטינג הם מיבחו לקיטינג: קיטינג מוצג לפני ראי של אמת מדויקת, החושפת לפניו את ממדי בגידתו בעצמו. רומיניק פועלת כאן כשופט אלוהי. היא שופטת את קיטינג — ורנה אותו להשמרה. קיטינג הוא המכשיר של המישפט ושל ביצוע פסק-הדין. רומיניק היא מראה. נישואיה לווינגר הן שוב ביטוי לתגובתה למותו של וינגר.

בניגוד לתרמיתו, בניגוד לכל מסלול חייו ומעשיו, וינגר הוא בניגודו של רואק. הוא בני-אור. רומיניק מייצגת, במיתוס הגנוסטי של העימות בין שתי האלוהיות את האם האלוהית, בדיוק כש" שרואק ווינגר מייצגים את "אב הא-לוהי".

וינגר: הבגידה העצמית

וינגר הוא ההפרכה החותכת ביותר לתורתה הרישמית של ראנד. וינגר חי בניגוד לכל הערכים והעקרונות של "נאמנות לעצמך": אבל למרות זאת הוא, עבור רואק, "המי-פגש היחיד בחייו שהוא לחלוטין חר-פעמי".

העוצמה הכריזמטית של וינגר, הסהרה המהותית של פנימיותו, משק-פים את העובדה שרואק ווינגר הם אותה הישות המטאפיזית שגולמה בשני גופים. באחד מהם היא נשאת נאמנה לעצמה באורח מלא. בשני היא מונעת על-ידי רגשות מיריות ועם לפעול באופן מוטעה. האלוהות בווינגר מתקוממת נגד הקליפה האשלייתית שבה מסכיבו — בכוח מנעו המפניה של רואק.

כקונפליקט הפנימי, וינגר נשבר. האלוהות שבו איננה רי חזקה כדי לשבור את הקליפה. הבגידה העצמית איננה ניתנת לתיקון.

אבל דולתו של וינגר איננה נשברת. וינגר מעביר את שארית כוחו לרואק, וזאת למרות שרואק לקח ממנו את אהבתו החיוני.

הוא ממנה את רואק לבנות את הבניין שינציה את רוחו של רואק — ואת הרוח אשר יכלה להיות לווינגר.

קיטינג וקתרין: באמצע

רואק מגדיר קוטב אחד בין אור חושך, טוהי מגדיר את ניגודו. בין ניהם לכודים קיטינג וקתרין. שניהם מגיבים בהעצה ובאהבה מהותית על המהות האורית. שניהם משתכנעים מתוך "ראציונליות" לבגוד בה.

קיטינג מגלם בשלמות את ערכיה הרישמיים של ראנד. הוא חי רק למען "האגו" שלו — והאגו שלו כל-כולו ממוקד בכסף ובתהילה, ובחשיבות עצמית מווייפת. המעיון המת-גבר בתוכו, שהיה יכול להתבטא על-ידי ציור, הוכפש ודוכא על-ידי אמו.

אמו היא ראציונלית לחלוטין: היא תמיד בוחנת את ההשלכות המעשיות, מנקודת-מבט חומרית מרדה של החלטות אפשריות. אין זה ראציונלי לבחור בקאריירה של צייר. היא אובייקטיביסטית מוחלטת — באורח אובייקטיבי, השוק החופשי מגיב טוב הרבה יותר על אדריכלים מבוססים מאשר על ציירים. ציור הוא הימור מטורף. קיטינג קונה את ערכיה ונהרס.

קתרין היא הסלי מייצגת אפי-שרות של אהבה אותנמית עבודה: תגובה של מהות למהות. היא בוגר באפשרות הזאת. קתרין בוגדת בה בעצמה — כשהיא נפתחת לאנרגיה ההרסנית של טוהי, המטיף לה, "לדכא את עצמי מיותר" ולמקד את עצמה החוצה, "באנרשות".

הידידים: מלאכים ושדים

לידידי רואק — הלה, לני-סינג, אנרייט, מלורי — מבטאים (המשך בעמוד 20)

"השינבה הפילוסופית איננה מדברת אלי כלל. היא נראית לי נבובה ושיטחית. לעומת זאת מעוררת בי השינבה הספרותית חובה חזקה ועמוקה..."

האור וטוהי את אלוהי החושך, בלשונם של ורותסטר (האמית), לא זה של נישטה). העימות הזה הוא עימות מיתולוגי, וכל היצירה היא מיתוס.

בהקשר הזה קל להבין את שאר הדמויות.

דומיניק: האם האלוהית

דומיניק מוגיבה על רואק במישרין — ובלא שום הבנה שיכלית לתגובתה. תודעתה החיצונית מתקוממת כנגד התגובה של משום שהיא מייצגת עבודה תביעה וחובה קדושה, שממנה היא מנסה להימלט. רומיניק רוצה לברוח מהעולם, לא ללחום. רואק תובע ממנה ללחום. לכאורה היא "שונאת" אותו.

אבל מהותה תובעת ממנה לחזור אליו. לכאורה היא מנסה "לחסום" אותו, למנוע ממנו לקחות. למעשה, הלקחות שהיא מונעת ממנו כולם הם פוטנציאל של סכנה עבור רואק: לקחות מהסוג של בני-חושך, העשויים לתבוע אותו לדין אחרי שהשלים את הבנייה. הטרדות לדומיניק מוגלם רואק מלקחות הרסניים. לפיכך

האידיאולוגיה האלטרואיסטית-הסר-ציאליסטית שלהם. הם מתעבים את רואק ובעלי-כריתו מתוך תגובה שיהיה של מהות למהות.

רואק מגלם אור של יצירתיות טהורה, שימחה, חסרת-מעצורים, מסר-ללתי-עצב. טוהי מגלם חושך — שינאה טהורה, הרסנית, חסרת-מעצורים, מלאה יגון תהומי ומשתכרת ממנו.

טוהי, כרואק, הוא "קדוש" — מקודש למטרות. לטוהי אין עניין בכסף, בנשים או בכבוד. טוהי גם איננו מעוניין בכוח לשמו — משום שהוא מעביר כל כוח שיש לו לאחרים, כמו גאס ווב, שישמחו לצעוד על גוויותו.

טוהי מקודש למטרה אחת: הוא מגן על העולם הקיים מפני הכוח המעצב מחדש, הפרוץ וההורס את הקיים, המגולם ברואק.

ושוב, לכאורה טוהי הוא מהפכן מרקסיסטי, המטייע בידי הנשיא פראנ-קלין דלאנו רוזוולט והגניו דיל-להרוס את היוזמה החופשית וליצור מישטר סוציאליסטי.

למעשה, ההבדל בין שני המישטרים איננו מהותי.

תמית של האדמה, ואיננו יכול להיות מניע חיוני לשום פעולה. הוא אינו, ובתור שכזה הוא איננו שום דבר, ודאי שלא מניע.

האלוהים שבו מורד רואק הוא אל-קיים — בוראה של האדמה. רואק מורד בו ולוחם בו בשם "כוח שהניע תמיד את העולם, ומעולם לא זכה בכחה", כיכרי קמרון.

רואק, לפיכך, איננו אתאיסט. חוויית הקדושה הקשורה בכנייתו, האורח הנזירי החמור של חייו, המישמעת העצמית שלו — כל אלה הם היבטים של קדוש רתי, לא של אתאיסט מצוי. רואק בונה מיקדש ל"רוח האדם", אבל בכך הוא מתכוון למשחו שמעבר לרוח אישיו, אדם ספציפי (שעל פי ראנד היא תפקוד של מוח). הוא מתייחס למהות או כוח על-איש.

לא עוד, אלא שהמהות הזאת, האידיאל הזה, איננו מגולם כרוב המכריע של האנשים. רואק, לפיכך, מתייחס לאנושות שאיננה כנמצא פיס. היא אידאל, שמקורו איננו בקיום האנושי המצוי, או בעולם הפיסי

או באיזה שהן הפשטות שיכליות מעוברות נתונות. מקורו מעל ומעבר להם.

מהציתות הזה מתחזר שרר ארק איננו אויבה של אלוהות באשר היא. רואק מייצג מהות אלוהית אחת — זאת של כסעין המתנבר של יצירתיות שבתוכו, זו שמגולמת בפסולי מלורי — כנגד אלוהות אחרת, זו המושלת בעולם.

כמובן מסיים רואק הוא גילום מוחלט של האלוהות שבשמה הוא נלחם. הוא אוטר, גילוי אנושי של אלוהות. ככה, הוא לוחם בכוחות העוינים לאלוהות הזאת — כאלוהות אחרת, סותרת, האלוהות המושלת בעולם הזה כפי שהוא.

ובכך יש לנו מפתח ישיר לעלילה של כמעין המתנבר: זהו מאבק בין שני אלים.

אלטורח טוהי: האל הנגדי

קוטב המנוגר לרואק הוא טוהי: המבקר הארכיסקטוני המת-

יותר ממסעדה

ברווז הזהב היא מסעדה סינית יוקרתית, הממוקמת ליד הכפר הירוק. העיצוב המהודר והאווירה האקסלוסיבית של המסעדה מתחרים במבחר העשיר של תפריטה, ואת "הפיניש" הסופי נותן המגע האישי של הצוות המסור. להבדיל ממסעדות אחרות, בברווז הזהב חושבים על הלקוחות הרבה מעבר לשעת הארוחה, והתוצאה? מגוון הצעות לשירותים יחודיים שמספקת המסעדה:

TAKE AWAY

המטעמים של ברווז הזהב אצלכם בבית, באריזה נוחה לחימום, עם אפשרות של משלוח הביתה בהנחה של 10%.

הקייטרינג הקטן

שילוב של TAKE AWAY וקייטרינג. מלצר מיומן מגיע עם ארוחה לכ-15-60 איש, ודואג לסידור, להגשה ולכלים. כל מה שצריך לעשות הוא להרים טלפון - ולהתענג.

אירועים מיוחדים

בברווז הזהב ניתן לערוך אירועים לעד 60 איש, שיתאמו - הן מבחינת התפריט והן מבחינת קישוט המסעדה - לטעמו האישי של המזמין. בת מצוה, ברית מילה, יום הולדת וכל אירוע אחר יחרטו בזיכרון לאחר שיחגגו אותם בסטיל המיוחד של ברווז הזהב

יש להזמין מקום מראש
מכבדים כרטיסי אשראי

THE GOLDEN DUCK

מסעדה סינית ליד הכפר הירוק, רח' משה סנה 93 (דרך הרצליה)
לפני שדרת הברושים ואחרי עצי הבונה,
(בתחנת דלק טופז)
רמת השרון. טל. 491873

בני-אור ובני-חושך

(המשך מעמוד 19)

את אותה המהות שהוא מבטא: טהרה, יצירתיות, נאמנות לעצמות ולחזון מפעים שמעבר לה. הם מבטאים אותה בפחות עוצמה ממנו. לפיכך — מגעו בחיים מחיה אותם, מחויר להם את האמון בישותם ובכוחם. רוארק הוא "מרפא-נפש" — במירתמה כישוע. כל ידידי טוהי — קוק, ווב, פרס קוט, קלוקי, פולג'ד — הם בני-סוגו. כמו ידידי רוארק, הם מגיבים על טוהי במישרין. הם מזהים אותו והוא מזהה אותם.

שתי הקבוצות כוללות פרטים המודעים לזהותם וליחסם ההדדי ברמה על-תחושתית. באורח שיטתי, פיסית, רוארק וטוהי וידידיהם המתאימים נראים כולם "בני-אדם": ראש, ידיים, רגליים וכיוצא בזה. אבל ברמה המהותית הם שני סוגים שונים של י.ש.

ובכך אנו מגיעים לנקודה מרכזית נוספת של המיתוס הגנוסטי: שני האלים הלוחמים, אלוהי-החושך ואלוהי-האור, נ"עזרים כל אחד ב"צבא" של יציריהם, המבטאים את מהותם.

לדירי-האור הם "מלאכים", ילדי-החושך הם "שרים", אבל אלה אלה לובשים דמות אנושית. יש שני סוגי אדם. ה"שווייון" בין כל בני-האדם הוא ניסיון אידיאולוגי לטשטש את העימות המהותית.

העלילה: נחש קדמון

בימה שכבר נאמר, קל מאוד ללהבין את העלילה בהקשר המיתוגנוסטי. שני האלים לוחמים זה בזה. זירת הקרב היא החברה האמריקאית, וליתר

כמישרין על תביעת יוצרם — אלוהי החושך, המגולם בטוהי. אלוהי-האור נהנה מתמיכת המיעוט של בני-אור, הנאמנים לו. אבל ניצחונו איננו כרמניעה.

האור חזק מהחושך, וזריחתו מסזרת את החושך. רוארק מנצח ניצחון משיחאי.

מרד הנפילים שהוא חורה על אותו המוטיב (אם כי עם עיוות אידיאולוגי גדול הרבה יותר), מתרגם את הניצחון המשיחי הזה לאפוקליפסה שלמה: העולם הישן הוא כחרבות, ועולם חדש זורח במקומו: עולם של אור.

פילוסופיה רשמית

ברור ממה שנאמר שאין ראנד כתבה את כמעין המתנבר בלי שום מודעות למה שהיא מבטאת. ניסיונה לנסח את המסר הביא לעיוות מחולט, שבו האידיאולוגיה שלה מגור למת בשיטתיות על-ידי האנטי-גיבור קיטינג, ומפרכת בשיטתיות על-ידי כל גיבוריה.

במרד הנפילים העיוות גדול יותר. הגיבורים כאן הם כבר "תעשיינים", ולא אמנים יוצרים. השאלה של "קפיטליזם" לעומת "סוציאליזם" הופכת למרכזית, אבל בהקשר הקפיטליסטי רוארק נרתח לא פחות מאשר בהקשר הסוציאליסטי. לאידיאולוגיה הפוליטית אין שום משמעות אמיתית כאן.

ביצד ייתכן שהמחברת טענה בליכך בהבנת עצמה? השאלה הזאת מביאה לשאלה אחרת: כיצד זה קרה שראנד ניסחה מיתוס גנוסטי, שהמוטיבים שלו הולמים בדיוק כל-כך ניכר את זורואסטר, מאני והאר", שאת תורתם לא הכירה? וכמובן, השאלה עולה: מפני מה וכיצד זכתה אותה התורה

"כיצד יתכן שהמחברת טענה כל

כך בהבנת עצמה? מדוע נרדפה איין

ראנד והושמעה על-ידי מימסדים

אינטלקטואליים וספרותיים?"

לניסוח חזון ונשנה על-ידי אנשים שונים, ובתקופות שריות, בלא שום מגע תרבותי? ומדוע הביא ניסוח הגנוסטיות לרדיפות מיידיות, שבהם כל חסידי התורה וכל ניסוחיה הושמדו במרץ על-ידי מימסדים פוליטיים ודתיים? (מאני וחסידי הושמדו ברמה של ג'נוסיד על-ידי הנצרות. הקאתרים של המאה ה-13, שחזרו לתורה, הושמדו אף הם. זורואסטר נרצח על-ידי הכהנים, ותורתו סולפה. תורת האר"י עוותה בלא הכר על-ידי החסידים, כך שכל חידושה — המאבק בין שני אליים, ולא מונותאיזם, נעלם).

מדוע נרדפה איין ראנד והי שמצה על-ידי מימסדים אינטי-לקטואליים וספרותיים? אלה שאלות מעניינות, הרוששות מחשבה. בהקשר הזה מעניין לציין שידידי הר"צ צ'פלוון, שנתן ניסוח מלא, מדויק וחרף לגנוסטיות בפעם הראשונה בהיסטוריה (בלא שום ידיעה על התקדימים ההיסטוריים שצינתי) היה מושא, ברמה מצומצמת יותר, לרדיפות דומות. ולא ארחיב על דברי הלעז והבלע שראנד על נושא זה בדיעות אחרונות. מה קורה כאן?

לא אשיב על השאלה. כוונתי לעורר מחשבה בליבו של הקורא, ביחוד הקורא שקרא את כמעין המתנבר ומצא אותו בעל-ערך. אשמח להשיב למכתבים אישיים של קוראים, המעוניינים לחלק את מחשבותיהם איתי.

דיוק — עולם האריכלות. אלוהי האור מייצג חרירה של מציאות חדשה ררך העולם הזה. הוא בונה בניינים ההולמים סוג מיוחד של אנשים, ויוצרים סוג חדש של סביבה — סביבה שאיננה שייכת לעולם הקיים, עולם-החושך. טוהי, מגן עולם-החושך, עושה כל מה שביכולתו כדי להשמיד את רוארק. הצער האפקטיבי ביותר, שטוהי נוקט, הוא להפריד בין אלוהי-האור הזיכרי ובת-זוגו — דומיניק, בקבלת האר"י מתואר אותו צעד: "נחש קדמון" מסריד בין הקדוש-ברוך-הוא והשכינה, או בין "זוכרא" ו"נוקבא" באלו-הות. ההשלמה ביניהם היא הניצחון הגדול על אלוהי החושך.

המאבק הגדול בין אור לחושך מתמקד פעמיים בבית-מישפט. בפעם הראשונה נכשל רוארק. בשניה הוא זוכה, וזכייתו היא החלטית.

ילדי-האור, שבגדו במהותם מתוך אופורטוניזם (כמו קיטינג) או מתוך טיפשות (כמו קתרנה הסלי) משלמים באובדן ישותם, בשקיעה לתוך תהום של ריכאון, ייאוש וזוועה. הם מושמדים כמהויות תודעתיות — אם כי גופיהם ממשיכים להסתובב כזומבי. כחו של אלוהי-החושך (טוהי) הוא שליטתו במערכת החברתית-הכלכלית-הפוליטית ובפסיכולוגיה של ההמונים. גם מיכנה המערכת וגם הפסיכולוגיה של האדם המצוי מגיבים

למניעת איידס בטקס: השתמש בבחולה. למניעת ציחוח בטלפון: במכשיר BUGALARM.
אנו מספקים גם:
★ שירות לגילוי האזנות
★ מכשירים להקלטת שיחות
★ מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
ת"א, שלום עליכם 18, טל' 286444

תן טרמפ לחייל

הכן רכבך לקיץ

ימיה-שרב ונחם החודש את אותותיהם, כשחוסר-ההכנה של הנוהגים ברכב התבטא במאות כלי-רכב תקועים. בכדי להימנע ממצבים כאלה מסלין מיכה קראוס, סמנכ"ל חברת שירותי-הנרידה שנירד, להיערך לימיה-הקיק ולבצע מיספר בדיקות והצטיי-דיות בסיסיות.

את בדיקת-התקנות יש לערוך לבלמים ולבלם-היד: לצמיגים (שלמות ובדיקת לחצי-אוויר). כולל הגנול הרחב, כשהצמיגים קרים; לנוזלים (שמן-מונע, מסרת, נוזל-בלמים, מים במצנן ומים במיתקן מתייזש-משותח). לחגורת-המאורר ולמונע: למצנן ולצנע-רוח-מים ולמערכת-התאורה והמנכים. כמו כן מראוי להצטייד במיכלים (לקירור ולשתיה); במפ"חחות ובכלי-עבודה בסיסיים (פלי"אר, מפתח שבדי, מברג וכו'); ברצועה חרבית למאורר, בנתיכים ובנוריות חרביות וכמובן גם בכלי-החובה: מנבה, מפתח-גנולים ומשולש-אזהרה.

מדריך מיסעדות חדשות

חברה שלי גרה עכשיו בבלגיה. ליתר דיוק בעיר אנטוורפן. היא לא היתה כארץ ארבעה חודשים ומפני שיש לה, כנראה, זיכרון קצר מאוד, היא קיבלה ממש הולם כשהגיעה הנה בשבוע שעבר.

"אני הרוסה מתל-אביב. נראה כאילו כל העיר היא מקום בילוי אחר גדול. עד 2 בלילה כל

סוד מרענן

קוסטיקאית אחת, חברת-קיבוץ בדרום הארץ, נתנה לי טיפ יוצא-מין-הכלל לימים האלה של הצלסיוס הבלתי-מתחשבים והלחות הבלתי-מתקבלת על הרע. היא מציעה להחזיק בארנק שפריצן קטן (בקבוק פלסטיק שמשפריץ בלחיצה), שאפשר לקנות כמעט בכל חנות-מרוקים תמורת 2-3 ש"ח.

כשהולכים ברחוב ומרגישים שהגיעו מים (קרי זיעה) עד נפש, שולפים את השפריצן מתוך הארנק ומשפריצים ישר לתוך הפרצוף. נותן 5-10 דקות של נעימות, רעננות ותיקווה לעתיד טוב יותר. ניסיתי את זה כבר היום. עובר. תודה לרונית כריסוף.

הבטחות על הקרח

בשנה שעברה, בעיצומו של הקיץ, השתתפתי במסיבת-עיתונאים מהודרת במלון הילטון בתל-אביב. המנה האחרונה בארוחה החגיגית כללה סלטי-פירות שהוגש בתוך צלוחיות יפהפיות עשויות מקרח. מיד אחרי קריאות-ההתפעלות מצלוחיות-הקרח, סיפר לנו המארח של מסיבת העיתונאים, סמי הירש, שהוא החליט להביא את אמריקה אלינו.

הירש הקים חברה בשם מיסטר אייס שייצרה כמה מיליונים של קוביות-קרח ליום. את קוביות-הקרח התחייב סמי לשווק לכל מרכול במדינה ולאחסן אותן בתוך מקרר-יענק של החברה. הקונה יפתח את דלת-המקרר במרכול, ישלף שקית של 250 קוביות-קרח וילך הביתה שמח וטובילב.

באותו זמן ממש, מצאתי לי בית-חרושת קטנטן לקרח ממש ליד הבית שלי ועל כן ידעתי שסמי צודק והחיים בארץ עם קרח הם לא כמו החיים בלי קרח.

אחר כך הגיע החורף ושכחתי מסמי ומהמיסטר אייס שלו. מי שלא שכח את ההבטחה היה בעל בית-החרושת הקטן ליד. גם הוא שמע על מיסטר אייס ועל התקציב הענק העומד לרשותו, ולכן סגר את בית-החרושת שלו מפחד הגדולים.

עכשיו הגיע הקיץ. הקרחון השכונתי נעלם ומיסטר אייס גם הוא איננו. כנראה רשם את ההבטחות שלו על הקרח.

ברסלטים גדול ועשיר, רגים מלוחים וכבד שים מצויינים וכמובן, כמו אצל החילונים, רגים על האש ואפילו מרק-דגים.

מנות ראשונות מ"4.5 עד 6 ש"ח ומנות עיקריות החל מ"17 ש"ח.

אגב, ראיתי שם את הרב יונה מצגר (אמרו לי שהוא מחליף עכשיו את הרב ישראל לאו בפירי-טומו), את כל החברה מהתוכנית הרתית בטלוויזיה, את עורך-הדין הרתי דון יהיא ועוד בעלי כיפות ווקנים. פעם ראשונה שהם ואני אוכלים באותה מיסעדה. אולי זה יעזור לי בעולם הבא.

קצרה על המקומות החדשים להשמנה בעיר:

מיסעדת הקשתות — סימטת מזל אריה 5, יפו העתיקה — מירפסת מקורה בקשתות. מקום יפהפה. משקיף על נמלי-יפו. מאכלים מכל תפוצות ישראל.

בלינצס מהונגריה, גונדי מאיראן, הריימי

קיר מצוייר ב"צרכניה" טעם של פעם

על הגיבעה אצל אבי-נאסר — רח' קידרון 34, יפו — אבי-נאסר היה קבלן-שיפוצים. עכשיו הוא בעל-מיסעדה. אחרי מה שאכלתי אצלו מסתבר ששני המיקצועות מסתדרים טוב. זוהי כאילו מיסעדה ערבית רגילה — חומס, טחינה, סלטים למיניהם, אבל באמת טובים במיוחד. אחרי הפתיחות, רגים ובשר על האש, אכלתי קלאמרי ממולא בשרימפס וכזה באמת עוד לא אכלתי. לא וול, אבל טעים, הים ממול ושפע החגיגה מצדיקים אפילו נסיעה עד לחיבור של יפו ובתיים.

בוגרשוב — רח' בוגרשוב 39 תל-אביב — מיסעדה יפה. קירות לבנים, פוסטרים בציבעי פסטל, מיוזוג-אוויר, קהל שקט ותרבותי. אוכל טעים. ארוחת-צהריים עיסקית ב"9 שקל. אכלתי שם כבר חמש פעמים ואף פעם לא הסתכסם החשבון ב"19 שקלים. תמיד יותר. אבל בכל זאת נעים וטעים. שווה את המחיר.

הצרכניה — רח' ויצמן 32 תל-אביב — העיצוב כמו צרכניה של פעם. המאכלים עם חותם מאוד אישי של השף איברהים. סלטים טובים מאוד, עופות ממולאים, בשרים קרים. איברהים משתמש בהמון תבלינים טריים. גולת-הכותרת היא, לדעתי, הכופתאות הממולאות בשזוף. אצל סבתא שלי קראו לזה צבשן קגידל, אצל איברהים קוראים לזה דמפלינג פירות, אבל ההבדל הוא רק בשם.

ארוחת-צהריים עיסקית ב"17 ש"ח. מומלץ.

מטריפולי, מוסקה מבולגריה, סמבוסק מעיראק, גפילט-עפיש מפולין, קובה מסוריה, קירשה מתיומן, פאטיס מהודו, קוסקוס ממארוקו.

המנות הראשונות 6 ש"ח, מנות עיקריות בין 10 ל"20 ש"ח. מעניין.

המיסעדות פתוחות, אלפי מכוניות נוסעות בכבישים וחצי העם מטייל ברחובות. אצלנו באנטוורפן ב"10 בלילה כבר יש עוצר". אמרה.

הסברתי לה שגם אצלנו יש עוצר, אבל לא דווקא בתל-אביב.

אחרי חצי שעה היא חזרה לעשתונותיה התל-אביביות וביקשה המלצות על מיסעדות חדשות בעיר. נתתי לה רשימה מעודכנת והיא ביקשה שארדוח עליה במרדור שלי, לטובת כל חברה באנטוורפן שבאים לישראל כל שבועיים-שלושה ואין להם אפשרות להתקשר אלי ולקבל אינפורמציה אישית.

או לטובת שולה וחבריה הנוסעים הנה סקירה

המוכר — רח' רינוגוף 213, תל-אביב — אם בא לכם לאכול וגם לראות את הנוער ולשמוע אותו. אחרי 10 ערוב תמיד מפוצץ שם, או אם יש לכם כוונות לאכול — כדאי לבוא קודם. מוסי-קת-ירקע מצויינת, אוכל טעים, אבל הכי טעים זה סלט פטוש ועוף במרינדה. עוברת, כולם מזמינים את זה. משהו בין מיסעדה למקום-בילוי.

דג ברשת — רח' דיוגוף 196 — מיסעדת רגים וסלטים כשרה למהדרין. לא שאני רוצה להשמיץ, אבל כל המיסעדות הכשרות למהדרין שראיתי עד היום נראו כמו מיסעדות בעיריה יהודית בפולין לפני 100 שנה. יתרונה הבולט של דג ברשת הוא שגם אוכלי טריפה כמוני יכולים ליהנות בה.

עיתונות לנפגעי הקיץ

נודע לי כי יש אנשים מסויימים שהקיץ הישראלי הורג אותם. זאת אומרת, לא ממש הורג — הם לא מתים מוות קליני, אבל הרוח יוצאת להם מהמפרישים ובמקומה נכנסת אפסיות, עייפות, חולשה וכיוצא באלה.

האנשים הללו — כך נודע לי — כמעט מפסיקים לאכול, לא מארחים, לא מתארחים, לא רואים תוכניות רציניות בטלוויזיה, עובדים רק לפי הספר, לא עושים טובות לחברים, לא מתכננים את העתיד ולא קוראים עיתונים. אחד מנפגעי הקיץ אמר לי שהוא מפסיק לקרוא עיתון בקיץ, כי הוא פשוט לא מבין מה כתוב בעיתון. המאמץ האינטלקטואלי גדול מדי והוא מוותר מראש.

למשל, אם יש בעיתון כותרת כמו: "צבא סוריה נערך לכניסה לביירות לשם עשיית סדר", תיכף הוא מתעייף מהכותרת ולא מבין למה בדיוק הכוונה. כלומר, איזה חלק מצבא סוריה נערך? האם הם באמת יכנסו לביירות, או שמדובר רק בהפתחה? מה בדיוק הם יעשו שם? מה זה אומר לגבינו? מה צה"ל חושב על כך?

מוכרחים להודות שאפילו בחורף קשה להבין את המשמעות הרקות של כותרות העיתונים שלנו. אז על אחת כמה וכמה בקיץ.

נו.

אז להפסיק לגמרי לקרוא עיתונים? — אי-אפשר!

ולכן, עיתון-הפועלים דבר. המבין את נפש עמו ב"40 מעלות צלסיוס, תתר את הבעיה. בכל פעם שהכותרת הראשית של העיתון אינה ברורה, מוסיף דבר מישבצת מיוחדת לנפגעי הקיץ ובתוכה בארבע מילים.

תראו בעצמכם:

תגובות קוראים למצב המדינה

הקורא הוותיק יי-חיא ספרא שלח לי את הצילום המצורף ומתחתי הוסיף: "א-פילו צמרת השילטון מתפקעת מצחוק מ"דו"ח מבקר המדינה". כמו תמיד, אדון ספרא, הגדולים צוחקים והקטנים בוכים.

פירושו של דבר

רע לחובאללה טוב לישראל

מאת ח' אבידן

החלטת הנשיא אסר להציב כוחות צבא סורים בשכונות שיברך אלוהים את עיתון דבר ואת ממצאי המישיבצת המיוחדת. ובאותה הזדמנות, אדון אלוהים, אולי אתה מוכן להוריד 2-3 מעלות? תודה.

מסיבת דגים

דוגמנית הצמרת שלומית אמיר אוהבת להפתיע את חבריה בארוחות ערב ספונטניות. היא נוהגת לקבץ בביתה המטופח כ-20 אנשים ולהאכיל ולהשקות אותם בסיגנון אלף לילה ולילה. הפעם שימש הים כמוטיב המרי כזי, ועל שולחן האוכל הגדול הונחו צלחות ומגשים רבים של דגים מסוגים שונים, החל בדגים מבושלים ברטבים שונים וכלה בדגים מלוחים ומעושנים. לכל זה נלווה יין לבן ומנות שונות של סלטים וקינוחים. הארוחה שהתחילה ב-9 בערב, נמשכה כמה שעות.

שמוליק גוזמן בעלה של הדוגמנית סימונה גוזמן הוא חוקר פרטי במיקצועו. רוכנת מעליו הדוגמנית שלומית אמיר בבגדיים של קלוד מונטנה, שמחירו נאמד ב-600 דולר.

ספ ברכה איש-העסקים, הוא בעלה של הדוגמנית-לשעבר והיחננית ב"הווה, יהודית נגר. השניים הדגימו אכילה בצוותא של עוגת שוקולד. נגר מגדירה את בעלה כגבר האידיאלי. לזוג נלווה אריק לביא, שביחד עם יהודית נגר ביים את התצוגה של קלוד מונטנה.

ניו יורק תל-אביב

נשות ויצ"ו העליונות ערכו מסיבה גדולה במלון דניאל. שההכנסות ממכירת הכרטיסים נועדו להקמת מעון-ילדים. הרבה נשים יפות ומוכשרות עמלו כדי להרשים את הקהל והרבר התבטא בתחרות בין האופנאיות הישראליות כמו **אורנה מרבך**, **ענרליה פינק** ו**ענת גלובוס** שהתחרו בדגמים של המעצבת הלבנונית-האמריקאית **נורמה קאמלי**. הבגדים של קאמלי ופינק זכו להצלחה הגדולה ביותר. מאחורי הקלעים ישבו מארגנות, דוגמניות, יצרניות ויבואניות והשמיעו רבריביקות זו על זו. האורחים בקהל, שלא היו בסדר העניינים עסקו במחזאות-כפיים ואכילת עוגות עתירות קלוריות.

בין המעצבות היתה גם המעצבת **דנה פלקוביץ**, הנמצאת עכשיו בהליכי-גירושין מבעלה **יהודה פלקוביץ**, איש פפקו לשעבר, שחברתו פשטה את הרגל בשנה שעברה. בקירבת מקום ישבה **דניאלה יאסין**, בעלת בוטיק טקטיק. הנמצאת בחורשי הריון אחרונים. יאסין היא היבואנית של נורמה קאמלי. האופני-אית **אורנה מרבך** היתה הניגוד הגמור לסיגנון-הלבוש של טקטיק וענרליה פינק. היא מייצגת את הסיגנון המורכב והמוגזם. לאירוע היא הופיעה בצמה מלאכותית ארוכה שחיברה לשיערה ובמערכת בגדי עור בצבע ורוד, אנטי-תיזה לסיגנון הנקי של פינק וקאמלי.

ליאורה לפידות דוגמנית לשעבר וכיום מנחת תצו" גות-אופנה (מימין), בחברת חני פרי, מארגנת-תצוגות. השתיים בלטו בעילי-ענק. משמאל אורנה מרבך.

אלף לילה ולילה ודגים * נשות ויצ"ו העליונות * ובית שנלקח מסרט הוליוודי

סמדר צדוק סטודנטית ודוגמנית מצליחה בדרום-אפריקה מעדיפה לחזור ללימודים במקום לעסוק בדוגמנות. במסיבה ניסתה כוחה בצילום וצילמה את בן-זוגה אילן יצחק.

רונית יודקביץ שזכתה להצלחה רבה כדוגמנית ביפאן, בב" גדיים בסיגנון מעורב, שהדגיש את רזונה. בניגוד להופעה החושפנית שלה בתצוגות, בחיי היומיום היא שמרנית.

האמהות של כל החתנים לעתידי

מעצביהאופנה קובי רביץ ערך בביתו שבכפר-שמריהו אירוע-התרמה גדול למען הוועד למען החייל הבית המדרש, בעל שטח-ארמה גדול וכרי-כתשחיה, נראה כלקוח מסרט הולי-וודי והרשים את מרבית המוזמנים, שחלקם לא הבינו בדיוק היכן הם נמצאים. עשרות שולחנות ומאות כיסאות היו פזורים על המידשאה הגדולה מסביב לבריכה.

מאחור היו ערוכים שולחנות-האוכל וכשניתן האות הסתערו מאות אנשים על מלאי המזון וחיסלו אותו כעבור רבע שעה.

מי שלא היו לו מרפקים וסבלנות נאלץ להישאר רעב ומה שנותר לו היה להזין עיניו בדוגמניות החטובות שרי-חפו בקלילות והקיפו את הבריכה כש-הן לובשות את היצירות האלגנטיות של קובי רביץ.

בקהל נכחו דוריתי דילר האמריקאית, אמו האלגנטית של ארתור דילר, בן-זוגה של הדוגמנית תמי בר-עמי. בקירבתה ישבה רות גיל-עדי, אמו של טל גיל-עדי, חברה לחיים של הדוגמנית ספיר קאופמן. לא הרחק מהם ישבה האופנאית עדה תומר, עם בנה דן, מנישואיה לנתן ירדנה ארזי.

הרוח החיה באירוע היתה ברוריה צורון, אשת-החברה ואלמנתו של חייט-העילית ישראל צורון, שהסי-תובכה בין האורחים, והצליחה להתרים 5000 שקלים. וכדי שתהיה קצת תרבות הובאה להקת היל-האוויר.

אינאלה ברקו הדוגמנית המצליחה ביותר בחו"ל, נותרה בגפה. בן-זוגה, יוסי הלר, חזר לארצות-הברית. ברקו יפרה שבגלל אילוצי הלימודים היא הפסידה חוזי-עבודה רבים בארצות-הברית.

דכנה שמיך נכדתו התוססת והמוכשרת של הקבלן אריה פילץ, עזרה למארח קובי רביץ באירגון המסיבה. היא זכתה על כך לנשיקה מהספר יוקי שרוני, שהגיע לביקור-מולדת.

חמי בן-עמי הצהירה כי היא מאושרת מאהבתה החדשה לארתור דילר. במסיבה הדגימה ריקודי-בטן בסיגנון מערבי וסיפרה על חוויות מטיוליה בחברת ארתור ואמא.

רות גיל-עדי אשתו הנאה של המנתח הפלסטי עמי גיל-עדי, באה לאירוע בחברתה של הדוגמנית היפה והמצליחה ספיר קאופמן, שהיא חברתו של טל גיל-עדי, בנה של רות.

רחל מרחלת על כל העולם

סטאטיסטיקה ומזונות

לא בכל יום מגיע לציבור כזה סיפור. בהתחלה, כשאמרו לי שזה נוגע לפרופסור **אשר אריאן**, שאלתי מי זה. אז אמרו לי שהוא מאוד חשוב, ושהוא פרופסור לסטטיסטיקה באוניברסיטת תל-אביב. כקיצור, הפרופסור המכובד הזה היה נשוי עם **לאה אריאן**, שאותה הכיר באוניברסיטה. ושניהם היו גרושים והחליטו להתחתן, וגם נולדה להם בת. אבל הנישואין האלה לא החזיקו מעמד במשך זמן רב, מפני שהוא הכיר מישהי אחרת, ועבר להתגורר אצלה. אשתו, שלא מכינה הרבה בסטטיסטיקה, אבל הכינה שהיא צריכה להאכיל את הילדה ולשלם לגן ועוד הרבה דברים אחרים, תבעה אותו לדין. הפרופסור המכובד אולי מבין הרבה כסטאטיסטיקה, אבל מעט מאוד בדיני-אישות, אמר בבית-הדין שלפי עניינותו הוא ככלל לא חייב דבר, מפני שהיא קיימה איתו יחסים עוד לפני נישואיהם, כשהיתה אשת-איש, כלומר היא היתה נשואה או למישהו אחר. הוא גם טען נגד גובה דמי-המזונות ונגד ההצמדה. זה לא כליכך עזר לו, והעירעור נידחה. כינתיים הוא מתגורר עם ילדה אחרת.

מכות מכות מכות

מי שאוהבים להרכיב, לקבל מכות או גם זה וגם זה, נורא יצטערו לשמוע שמלכת האס-אנדי-אם — סארד-מאזוכיסטים בעברית — **טלי ברק** נישאה בלוס-אנג'לס לאישה-עסקים הישראלי **דורון אלדר**. למי שזוכר, ברק החטובה, שהיתה נשואה בארץ לייבון-הרגיס **שימחה נייזר**, עשתה קאריירה בניו-יורק כמלכת מועדוני-הילילה של אוהבי-המכות. היא עשתה מזה הרבה כסף ופירסום. כשהגל הזה נגמר, היא נגמרה יחד איתו. אבל לא לזמן רב, כי היא בחורה מאוד שאפתנית וחרוצה, וכעת שמעתי שהיא רכשה, ביחד עם בעלה, שתי דירות מפוארות במנהטן. ואני לא צריכה לספר לכם כמה עולות הדירות במנהטן.

שלמה סתר, העולם הזה

טלי ברק

שתי דירות במנהטן

דניאל ישינובסקי
להתבודד ביוון

בור לדרום, שם היא מקווה לככוש את העיר גם כשטח הדוגמנות. אבל הפעם בתחום ההוראה.

האושר חוזר

מישפחת **טוקטלי** היא מישפחה ידועה, מה שמכונה בארץ האצולה הספרדית. יש לה גם יחוס וגם כסף. שניים מבני המישפחה מוכרים ביותר: **אבינועם ועוזי**. הם גם מוכרים מחברת-הביטוח אריה. עוזי טוקטלי נשוי מזה 30 שנה עם **ג'אנט**, שהיא ממשפחת **יגלום**, ויש להם שלושה ילדים וכמה נכדים. אך ב-15 השנים האחרונות הוא ניהל רומאן עם אשה בשם **אריאלה**. אשתו החוקית, ג'אנט, סירבה לתת לו גט, במשך שנים רבות המשיכה להתגורר בביתם המרווח בשיכון-הצמרת בצפון תל-אביב, הרחק ממיי-החברה התל-אביבית. השבוע הוא התבשר שאשתו מוכנה לתת לו גט, ואריאלה מאושרת, כי עכשיו הם יוכלו למסד את היחסים שלהם. וגם אשתו מאושרת, כי עכשיו יש לה בוודאי תוכניות. וגם הילדים מאושרים, כי ההורים שלהם מאושרים, והכל בא על מקומו בשלום.

יפה באילת

שלמה סתר, העולם הזה

יטצ'ק ברבי
נישואין בחאריץ מיוחד

לפני פחות מחודש סיפרתי לכם על הדוגמנית הבלגית **דניאל ישינובסקי**, שהיתה נשואה ל**אלון ברנוביץ**, כנס של הקבלן העשיר **אריה ברנוביץ** ואשתו **ריבה**, ושהנישואין האלה החזיקו מעמד פחות זמן מכפי שדרוש כדי לכנות דירה ממוצעת בתל-אביב.

אחרי הגירושין היא נסעה לחו"ל להתאוורר, וגם חזרה ארצה וביססה את מעמדה כדוגמנית צמרת.

לפני כמה שבועות היא ירדה לאילת, והכירה את **טינו ברבי** בן 35, אחד הגברים היפים והמחוזרים ביותר בארץ, המתגורר באילת. השניים התאהבו, והשבוע נודע לי שהם החליטו להינשא ב-8.8.88, תאריך מיוחד האמור להביא הרבה מזל.

בינתיים הם החליטו לנסוע ליוון, לאי סנטורני, כדי להיות לבד, וכשהם יחזרו מחו"ל תארוו דניאל את הפקלאות שלה ותע"

לפיד כנה

תמר, ושניהם מוכשרים ויפים ומצליחים, ופתאום גירושין.

זה באמת עצוב, והצטערתי לשמוע את זה.

אבל מסתבר שהצערנים של היום זה לא הצעירים של פעם, והם לוקחים את העניינים יותר בקלות מההורים שלהם.

אני לא יודעת מה קרה בעיר הזאת. אבל מאז השרב הנוראי בשבוע שעבר, אני שומעת שעל כל זוג שמתחתן יש בערך שני זוגות שמתגרשים, ועוד איזה שלושה זוגות שעומדים להתגרש. קחו, למשל, את העיתונאי **יאיר לפיד** בן ה-25, בנו של **טומי לפיד** ממטריב. רק לפני שנתיים הוא התחתן עם בחורה חמודה כשם

תמר ויאיר לפיד
מוכשרים. יפים ומצליחים

פינתה של גברת לבי-טוב: גברת דניאל והגדול מכולם

ולמסאג'יסט ועשתה כל מה שאשה עושה לפני שהיא פוגשת באליל-חלומותיה.

אני השתגעתי לדעת מה קרה. צילצלתי אליה למחרת בבוקר ומה נאמר לי? „גברת א.ד. מישראל כבר עזבה את המלון!“

הזמנתי. הייתי חייבת לברר מה קרה אך לא הצלחתי, עד שקיבלתי השבוע מיכתב מחברתי, מאי-שם.

מה קרה באותו לילה? מסתבר שחברתי החליקה בנושלתניות למקום-הפגישה המיועד, כשהיא נראית במיטבה. ומה הגיע מולה? איש גוף ועצבני, לא יפה, לא חתיך מייודע-מה, לא משכיל, גם לא נעים במיוחד. זה היה הסופר-סטאר, הגדול מכולם!

כל הערב נאלצה לשמוע עד כמה הוא עייף, חולה ואפילו פצוע. אז עכשיו אני שואלת אתכם: בשביל מה לחצות חצי עולם, כשיש לנו מיקי ברקוביץ, תוצרת כחול-לבן, אה?

הפעם אני חייבת לספר לכם על חברה ממש טובה שלי, ששמה הפרטי מתחיל ב-א'. היא השתגעה — פשוט יצאה מדעתה — לפגוש באחד הספורטאים המפורסמים ביותר בעולם.

למה השתגעה? ככה, זה הטעם שלה.

אני באמת לא מבינה בזה, אבל אומרים שכמה איברים בגופו מבוטחים בסכום גבוה יותר מהסכום שבו בוטחו רגליה החטובות של מרלן דיטריך. אז לפי זה, אפילו אני מבינה שמדובר בספורטאי גדול-גדול.

אז לפני כמה שבועות — תאמינו או לא — הצליחה החברה שלי להשיג פגישה עם הגדול-הגדול הזה. היא נעלמה מהארץ בסודי-סודות, החליפה מטוסים ונרשמה, תחת השם „גברת דניאל“, במלון רויאל איי-שם ברחבי הגלובוס.

אז זהו, גברת א.ד. מישראל התכוננה בהתרגשות לפגישה: היא איפרה בקפידה את עיניה הכחולות, רצה בבהלה למספרה

רינוני רון

לקחו לו 50 אחוז

מה קורה כאשר כנארם מכה במשך 16 שנים רצופות בתפקיד חשוב, המביא לו, בין השאר, גם כבוד ופאזם, בהתקפתפתע, מבלי שהוא היה

כרטיסידיכיקור שלו, כארץ ובחול. בקיצור, זה הפך כבר להיות חלק ממנו. עד כאן הסיפור. שאלתי את צמח, בעדינות

האפשרית, אם זה נכון, והוא אמר, כשאנינו מנסה להסתיר את כעסו על השאלה: "אני לא יודע מה זה מטריד אותך! איזה מין קישקושים אלה? אני

חוסני מובארכ

שמואל צמח

כל השנים היה סולו —

מרפק בצלעות

תמיד חשבתי שדוגמנית חייבת להיות המורה (לפחות כלפי חוץ), חייבנית ונבילה, ולהתנהג בצורה אלגנטית, אצילית ומה שנקרא ליידי לייק. כי אם לא היפות והרקיקות האלה שעל המסלול, מי כן?

אבל שמעתי שיש דוגמנית צעירה ומי פורסמות, המצליחה 10 בסולם 10, שפשוט המד ציאה את המושג אגרסיביות. וככה סיפרו לי:

זה קרה לפני חודשיים, בערך, בתצוגת אופנה בבית מלון תל אביבי. הדוגמנית המפורסמת צעדה על המסלול. מולה צעדה דוגמנית אחרת, רקה ועדינה יותר ממנה. הדוגמנית ידעות שכי אשר מישהי באה מולה, עליהן לזוז מעט הצידה, כל אחת לצד אחד, כדי למנוע התנגשות חזיתית.

אבל האגרסיביות לא זזה הצידה. היא המשיכה ישר, התנגשה בזו שבאה מולה, ובאילו לא די בכך, גם רחפה לה מרפק בצלעות. העריינה, שצי עדה על עקבים גבוהים, איבדה את שיווי-המישור קל, עפה מהמסלול, שגוכזה היה מטר אחד, ונתתה על הריצפה.

היה לה מזל, לא נגרם לה נזק פיסי, אלא רק הרגשה של מבוכה רבה, כאשר התעופפה מול עיני הקהל. היא עברה על זה בשקט, "לא עשתה מזה סיפור".

לאגרסיביות לא היה שום דבר אישי נגד העדינה. אומרים שהיא חושבת את עצמה להכרייפה ולהכריינה, וכאשר היא רואה מישהי אחרת, יפה ונהדרת, קודה לה משהו בראש.

הגרונ חולה

מישהו הרגיש בחסרונו של הגרון העמוק בשבועיים האחרונים? לי, לפחות, הוא חסר. למי שפתח את הרדיו ברגע זה, ולא יודע על מה אני מדברת — לא, זה לא קשור לסרט-הפורנו ההוא עם לינדה לאבליוס, שהרגישה כל מיני הנאות במעמקי גרונה.

אני מתכוונת לקול המיסטורי, שנהג להכתיב לי בטלפון סיפורים פיקאנטיים, כשהוא מסרב להזדהות.

השבוע הוא הודיע שנגמר לו, זמנית, הסיי פורים. יעני, חטט צרידות, או אנגינה. מישהו מוכן להחליף אותו, עד שיבריאי?

הדובר שדיבר יותר מדי

הקולגה שלי, דניאלה זמני, כתבה במדור שלה, בגליון האחרון, על המכה הזאת, מיכאל מרכוב, דובר עיריית חולון. המכה, בעצם, לא היתה הוא-עצמו, אלא החוד רים (קומוניקאטים) שלו, שרובם היו משעממים למדי.

גם אני רוצה להשתעשע קצת עם התופעה הזאת, מרכוס. גם אותי הוא הציף בדפים שלו. בוודאי חשב שגם יילך לו עם דניאלה, טוב, ואם לא איתה, אולי איתי. או אולי עם שתינו בבת אחת.

לפני חודשים אחדים צילצלתי אליו, כדי להגיד לו שכל רפיו, פרט לאחר, שאותו פיר סמתי, תוייקו כסליהניירות. אמרתי שחבל על הנייר, ושימחוק אותי מהרשימה.

אבל מרכוס הוכיח דבקות במטרה, והמשיך בשלו, כאילו לא דיברנו.

דניאלה, כנראה, עדיין לא קיבלה את החוזר האחרון שלו, שהגיע אלי בשבוע שעבר, ובו מדבר הוורב, לשם שינוי, על עצמו, לא על עיריית חולון והראש שלה, שהפך להיות הראש הכי מרווח בארץ.

החוזר הודיע שמיכאל מרכוס פורש בימים אלה מתפקידו, לטובת יחצנות פרטית. בינתיים שקט כחיות. אולי הוא עדיין לא מצא קליינטים, ואולי יתחיל לחסוך בנייר ובכבולים.

אוהב אותה (את מרים) מאוד. תהרגי אותי אם אני מבין מה את רוצה ממני? אני מופתע מהשאלה המטופשת הזאת. לא היו דברים מעולם, קישקושי ילדים! יש לי מלוא ההערכה וההיכחה אליה.

בינתיים נודע לי שאחד האמרגנים כתב מיכי תב, שבו הוא מערער על הבחירות הללו, בטענה שהן פסולות, מפני שהקלפי לא פעלה בהתאם לנוהלים. הוא ניסה להחתים את חברי האיגוד על המיכתב, ועד כה חתמו 12 חברים.

בין החותמים: שמואל צמח, וזה די מוזר, כי הרי הוא כיהן כיושב-ראש הישיבה ההיא, והוא אף חתם ואישר את הפרוטוקול שלה.

לבסוף שאלתי את מרים עציוני, שעשתה השנה דיאטה והצליחה להוריד 40 קילו, בערך מה ששאלתי את צמח, והיא אמרה: "צמח ואני שיי תפנו פעולה במשך שנים רבות, בצורה טובה מאוד. תמיד היו בינינו יחסים של הערכה הדדית ופירגון רב, ונראה לי שאין כל סיבה שמצב היחסים ישתנה עכשיו. אני מצדיד, מרגישה כל פיו בדיוק כמו שהרגשתי תמיד."

משום-מה לא הסתפקתי במילים היפות האלה, ולחצתי קצת: "תכל'ס, מרים, את מרגישה בשינוי היחס מצידו, או לא?"

היא חשבה, חשבה ואמרה: "אני מוכרחה להודות שכאשר את מפנה את תשומת-לבי לעניין, באמת, בזמן האחרון, אני מרגישה שהשיחות ביני לבין צמח הן פחות לכביות מאשר בעבר."

היה המשך לסיפור. ב-6 בינוני ידוני האי מרגנים, באסיפה כללית, אם לקבל את טיעוני מיכתבו של אותו אמרגן. אם כן, מייד ייערכו בחירות חדשות.

מרים עציוני — נכשיו דואט

מוכן לזה בכלל, לוקחים את זה ממנו, או יותר נכון, 50 אחוז מזה?

משהו בסיגנון הזה קרה לא-זמנן לאמרגן מפיך שמואל צמח, שהיה יכול בקלות לשחק בתפקיד כפילו של הנשיא חוסני מובארכ, בגלל הדימוי הפיסי — אני חוזרת, הפיסי — ביניהם.

צמח היה יושב-ראש אירגון המפיקים והא מרגנים, המונה כ-70 חברים. במשך כל השנים הוא היה שם סולו, אבל עכשיו הוא צריך לשרי דואט עם המפיקה מרים עציוני, מפני שבכי חירות שקיים האירגון לפני שלושה חודשים קיבלו השניים מיספר-קולות שווה.

מישהו, המתמצא בעניינים, החליט שבוודאי יעניין אותי לשמוע מה בדיוק הולך שם. הוא צרק. וזה הסיפור ששמעתי:

צמח אינו אוהב את עציוני, בזמן האחרון. לפני-כן הם היו חברים טובים. עכשיו הוא קצת מסתייג ממנה. טוב, שלום הוא אומר לה. צמח חשב שזה מובן מאליו — הוא יהיה היושב-ראש גם בשנה ה-17. אבל יהודה מלית, יוסי פלג, אישר ביטנסקי, שי נשר והנודך רודיך החליטו, למען העיקרון של חילופי-שילטון, לה עמיד להצבעה חשאית את עניין בחירת היושב ראש. אגב, לא היה להם שום דבר נגד צמח.

מרים קיוותה לשיחות-פעולה, אבל שמעתי שזה לא כך. יחסו אליה קריר. למה המישרה כליכך חשוכה לו? נו, עסקיו לא נזוקו מזה. מישרד האיגוד היה במישרדו, מיספר-הטלס של האיגוד נמצא אצלו, התואר הופיע על

העוֹפֵט לא נשמר על החוק

ראשית כל, ציטוט של סיפור, שהופיע לא-זמנן בדיעות: שני ניידיי, מתמחה ממישרדו של הפליליטי הידוע, עורדיין ציון אמיר, נכנס למעלית בית-המישפט התל-אביבי, ומצא שם ג'נטלמן וכידו סיגריה בוערת.

יש פה שלט שאוסר לעשן במעלית, העיר המתמחה למעשן, והצביע על אזהרה שהתנוססה על קיר המעלית.

"אני ירואה שאתה יודע לקרוא עברית, גם בלי נקודות", העיר המעשן בצנינות, והמשיך להעלות עשן.

ניידרמן השיב כ-אחה לא שומר על החוק." המעשן אמר: "עוד חכם בלילה", ויצא.

או הסביר אמיר למתמחה שהעבריון עלה ללישכתו בכניין. הוא שופט.

עד כאן הסיפור. היה המשך, שאותו שמעתי ממנחם שיין, הכתב הפלילי של חדשות. שגם הוא, כמו המתמחה הצעיר, אינו אוהב מעשנים כסכיכות הקרובה, גם כאשר מדובר בשופט מאור ידוע ומכובד.

שיין: "נכנסתי ללישכתו של השופט. קיבלתי רשות מנשיא בית-המישפט השלום לראיין את השופט, כי אסור לשופטים לעשות זאת ללא אישור. להפתעתי, השופט לא ניסה לטייה את העניין. הוא אמר: "שגיתי, טעיתי, הייתי צריך לכבות את הסיגריה". הוא הוסיף שפניית המתמחה אליו היתה אגרסיבית, ולכן הוא נגרר, והוא מצטער על כך.

"לאור גישתו האנושית וה'מפספסת של השופט, החלטתי שלא לפרסם את הסיפור ואת שמו של השופט."

עוד בעיקבות פטיבל שבוטל

מ. ליבראל* מסוגו של לפיד המגדיר את הפעולה המצפונית שלי ושל חברי כ"פשע", "רשע" ו"ח"ע" מולה ארסית.

באותה מידה אין לי כל תרעומת אישית — אף כי יש לי כנראה עילה טובה לתביעה מישפטית על הוצאת לשון הרע — כנגד עיתונו של מר לפיד שפירסם ידיעה לפיה רק צעדו שלנו מנע בעד שישה משוררים ישראליים ערביים מלהשתתף בפסטיבל השירה, וכי — טענה שניה — אני עצמי עומד לנסוע לפסטיבל השירה הבינלאומי ברוטרדם בכספי משרד החוץ הישראלי. גם זה וגם זה שקרים גסים, כמובן. עיתונו, שמפיצי-שקרים כאלה הם כתביו, אינו ראוי כנראה לזכרון, ואילו הפרש שנמרח על הרלתו וברפייה העיתוניים, אף הוא כבר יבש כדרכן של הפרשות שסירחונן עולה ומתנרף. האם לא מוטב איפוא להניח את הדברים ככך?

לא, באמת שאין לי כל כוונה לפתוח את הפרשה מחדש או להאריך באורח מלאכותי פול-מוס שכבר הגיע אל קיצו הטיביעי. כוודאי שאינני מצטער אף לרגע על ההחלטה שקיבלנו, לפני כחודש ימים, נסים קלדרון ואנוכי. אילו ניצבנו שוב לפני אותה דילמה שכפניה ניצבנו אז, לאחר פרשת כיתא ועכשיו גם בעיקבות פרשת הגר"ע ופרשיות טריות אחרות שכבר הפכו לדבר שבשגרה, מובטחני כי לא היינו משגים את החלטתנו. ניתן אפילו לומר שאני — אני מדבר עכשיו בשמי של כבר — שלם עימה היום עוד יותר מאז. גם נראה שהטיפול בהלם הוא באמת אמצעי יעיל לחולה הניצב על סף השיגעון. לשם מה איפוא לחזור אל מה שהיה? הרי אין אנו עוסקים כאן בשירה שהמבט לאחור, מבטה של אשת לוט, הוא מסימניה היכר המובהקת שלה.

התשובה היא: רק כדי להסיק כמה מסקנות ולהזהיר מכמה אשליות. בוודאי לא למטרות תיעוד היסטורי, כי אם בשל חשיבות הדבר לעידן, למיכנתים שעוד יבואו. והם יבואו. למי יכול להיות ספק בכך?

הרי כמה מאותן מסקנות. התגובה ההיסטורית הרצחנית היתה צפויה. כך לא היתה כל הפתעה בדבריו של אהרון פאפו שהשיג אותנו ב.אוטו-אנטי-שמיות, הפך בובל פיו את חיים-נחמן ביאליק לאיש ארץ-ישראל השלמה (כן, במלים אלה ממש), שלח אותנו לסיפת הפסיכיאטר וטופו שהישוה אותנו לסופרים חסידי הנאצים (!) והפאסיסטים כימי מילחמת העולם השנייה ואף הציע שיעשה בנו מה שנעשה כאלה בתום אותה מילחמה.

כרוח דומה כתב גם יוסף לפיד במעריב. אף הוא הישוה — העצם רק אני הוא שוכנית בכבוד — לעורא פאונד, אשר כתב אחרים מהשישים היפים ביותר בשירה האמריקנית... הצטרף לתנועתו הפאסיסטית של בניטו מוסוליני, שידר מרומא לתעמולה אנטישמית ארסית ובתום מילחמת חמת-העולם השנייה נעצר על-ידי האמריקאים והואשם בכנייה ואת חייו גמר בבית-משוגעים.

אמנם לא כליכך מדויק (פאונד סיים את חייו כאדם חופשי באיטליה, שבה התגורר עשרות שנים) אבל אי-הדיוק אינו משנה לגופו של עניין ולמה שמתמקד מן ההשוואה הנערכת כאן.

חית אחידה

גם בדרכים אלה לא היתה בעצם חית אחידה. הפתעה. אחרי הכל, למה כבר יכול אדם לצפות

"חבל לבוגדים"

בכרזת "חבל לבוגדים" האש"ף לא יעבור נתקבלה זמרת-המחאה האמריקאית ג'ואן באאז, על-ידי מפגינים מתנועות כן והתחיה בשער מחנה-צריפין ובכניסה לאולם צוותא בתל-אביב שאלי בואה להפגין את הזדהותה עם סר-בניהיבנוש מתנועת יש גבול.

"חבל לבוגדים!" לתשומת-לכם של כל החתימים/ הצבועים (מחקה את המיזת) שהציעו למארגני פסטיבל השירה הבינלאומי להזמין לישראל משוררים נבבדים מחו"ל כדי שיקראו כאן את שירי-המחאה שלהם כנגד מדיניות יש-ראל בשטחים הכבושים.

האם הביאו בחשבון את הביעיש ואת החבל?! בסופו של דבר עוד יתברר מי דאג באמת ל"תדמיתה" של ארצו.

"לקבלת-פנים בזאת אני מודה שלא ציפיתי אצלכם," אמרה הזמרת הנרגשת בעיקבות מטר-הביעיש. תמיד יש תחתי עות בחיים...

רוברט נדלר: זמרת

רכס הנאמן בעטה השנון כ"וראנוביסט" אשר "באיצטלא של משורר נאור גורם לסתימת פיות". את פיה של הגב' פריישטארט, מנברר, לא יצליח איש לסתום והוא נותר פעור כשהיה.

כי ומה נאמר על תגובתו של שרה-הינדל-הרתר בות שלנו, שבמקום לדאוג לתדמיתה של מערכת-ההינדל-הרתר שהוא מופקר עליה, כמו גם על תרמית התלוויה הנשלטת בידי השכתימי הביניים, מתפנה מכל עיסוקיו כדי לעסוק ב"פגני-עתו" של אחר נתן זך בתדמיתה של מדינת יש-ראל.

רימונים מרמיים ולא מרמיים

אנשי ועד אגודת הסופרים שלנו — אף הם מרכיבים מקורבים למחנה ה"נאור" וה"עובד" — הללו שלא יצאו משלוותם והחרישו, או כמעט, ככל תודשי הוועיה האלה, פתחו אף הם את פיהם

רק כדי לגנות במלים בוטות את מעשי חבריהם לנוצה ולקסת. בלהיטותם הרבה להיכנס לנוע ליהם והגדולות עליהם בכמה מספרים, אני מרשה לעצמי לומר בכל הענווה של עמיתיהם המת-פטרס, אף ביקשו עסקנים אלה של מועצות הרפת והולו לשעבר לקחת את הפסטיבל תחת חסותם ורק תגובתם הנחרצת של המשוררים הורים בעלי המוניטין מנעה זאת בעדם. ייזכרו נא גם הם כאן כחלק מאותה תופעה שאליה מכוונים דברי.

אל נשכח במקום זה גם את אותו בעלי-הטורים הנודע בעיתון דבר — נודע עוד מימות ה"פ"רש" הוזכרה לשימצה, שבה מילאו הוא ורעייתו דאז תפקיד שהיה לאו דווקא מפואר — אשר כא עימי עתה מישפטים על השתמשתי בראיון-טלוויזיה — "בלי נושה בביטוי השיקרי. רימוך גאז", תחת להשתמש בביטוי ה"אמיתי". רימוך גאז מרמיע", שאותו מטילות כידוע גם הנאורות שבמדינות לחללם של מיכנים סגורים שבהם מצויים ילדים ונשים. מעניין אם אותם עשרות ילדים ונשים שניספו כתוצאה מן השימוש המוקבל בכל המדינות הדמוקרטיות" ושום דובר ישראל עדיין לא עירער על עצם העובדה — היו מוצאים נחמה בקיבורם אילו ידעו כי נקטלו בידי "רימוך-גאז מרמיע" במקום בידי "רימוך-גאז" תמימים סתם?

אכן, אם כך נראה ה"שמאל" שלנו — מה לנו כי נלין על ה"ימין". אבל לכך עוד נחזור בהמשך

הדברים. ומן העיתונאים לעמיתינו המשוררים. מה באמת ניתן לומר על אותו משורר נכבד ומילגאי ותק שכבר סחא את כספי כל קרן ומילגה ציבורית קיימת כמעט — בין השאר גם בעזרתי שלי, על חטאי אני מודה — ואף מקרנות-סעד עירוניים לא משך ידו — גם זאת, אבוי, בעזרתי ובעזרת עוד כמה ירדיים — שהציע לנסים קל-דרון ולי להתפטר. ממשרותינו הנוחות והמי-סוכסדות באוניברסיטות. ונימוקו הענייני עימה: הרי כל מוסדות המחקר וההשכלה הגבוהה בישראל, כמרכיב ארצות העולם ה"נאור", מסוכי-סדי בכספי ממשלות ובכספי-ציבור.

ישראל היא המדינה היחידה בעולם — צחק בתגובה ירדיי הקאריקטוריסט יוצא ארצות-הברית — שבה באים בטענות לאנשים וגם שהם מקבלים משכורת בעד עובדתם! וגם זה: למה טיעון ממין זה דומה? למי שהיה תובע מרופאים המתנגדים למדיניות הממשלה בש-טחים שסירבו לקבל את משכורותיהם ויגועו ברעב, הם ובני ביתם, או דורש מאימהות החרות בתנועת אימהות נוד שתיקה — שלא לקבות עוד חלב ומוצרי חלב לילדיהן, שהרי החלב ומוצריו מסוכסדים על-ידי הממשלה...

ולא הכחין אותו מילגאי ותיק ולא הבחינו מרעיו כי קיים הברל גדול ועקרוני בין מי שנוטל כספי מילגה, מרס-עידוד וקרן מידי ממשלה שכנגד מדיניותה הוא יוצא — לבין מי שהממשלה מסבסדת את השרות שהוא מועסק בו כחלק משרותיה ומחובותיה שלה כלפי אזרחיה המסכסדים, בתורם, בכספי מיסיהם, את מדינתם ואת מנהיגיה.

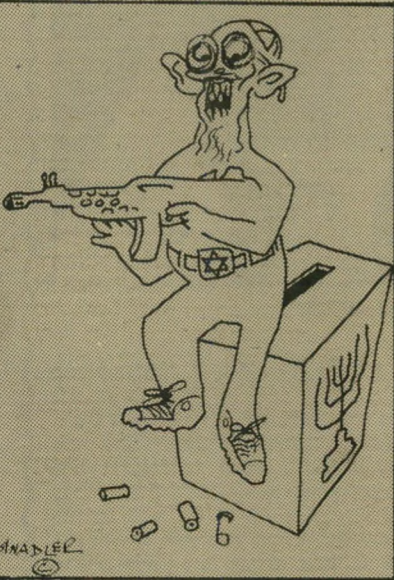
הברל עקרוני וגדול, אמרנו. ובעצם, כל ההב-דל שבועלם. לפחות כמו ההבדל שבין מי שהיה 16 פעמים מועמד למרס נובל לבין מי שזכה בו פעם אחת ויחידה!

קשר השתיקה

אכן, רק באווירת ההפקר והאלימות הקיימת, ניתן היה להעלות על הדעת את פירסומו, ושוב: בעל המשמר דווקא (אבל יצויין לשכת: לא במרודה הספרותי של יעל לוטן שנראה כי טריבה לפרסומו) של כתב-הפולסטר המעלה את התיאוריה המקורית, כי אני וחברי יצאנו בקריאה למשוררים עבריים וורים שלא להשתתף בשבוע השירה הבינלאומי רק משום שלעברכם הנאמן אין כבר מה לומר והוא מבקש להפנות על שתיקתו שלו באמצעות השתיקה הכללית...

בכל הצניעות האפשרית, עלי לצייין כי בתור אדם שאין לו מה לומר נראה שוכנית בעורדי מיספר לא-מבטול של אנשים לומר רדיבריהם שלהם: החל בראש משלחנו ושרה-הינדל-הרתר תרבות שלה וכלה באחרון המכרסמים — ככנסת, בעיתונות, בטלוויזיה. הלא למראה מבול הת-גובות שלו זכתה מחותנו הצנועה, כמעט שזחה עלי דעתי עד כי דימתי כי אני הוא מחמוד דרוויש כעצמו וככבודו. ואם כרגעים מפוכחים יותר, מין אביוך עברי.

במבט לאחור נרמה שרווקא אותו, אפקט תיקשורתי מיריב" — בלשונו של אחד המחאים (פתאום נמצאו לנו עשרות משוררי וסופרי מחאה חדשים בישראל!) — הוא-הוא שעורר עלינו את קיצפם של כה רבים מעמיתינו המשוררים והסופרים: למען האמת: הרבה יותר משפגעה בהם כל מחוות ההתפטרות על כל. השתקת הפיות הכרוכה בה. מה באמת לעשות לחשך הנורא המזומם כאותו יתוש של טיטוס, כי אילו זכתה המחווה הסימלית שלנו לדיווח פחות נרחב באמצעייהתיקשורת, היו רבים ממוחינו ומקטי-רגינו האמיצים אף ממרכים עליה בליבם, בחינת ה"כרוך שפטרנו מעונשם של אלה". ההיה זה באמת האפקט התיקשורתי המיריב" שככה בילבל עליהם עשתונותיהם על עמיתינו הנכבדים עד שעמדו והצטרפו לכתבים ובעלי-הטורים הנזכרים בהפרחת שקרים פריכים, כגון אותה טענה נוספת שהועלתה בידי ירדנו זה שבכנל המשמר, שעל פיה כל התייחסותי שלי למל-חמת-הלבנון מצטמצמת "בשני שירים" (היא "מצטמצמת" כמובן בכתיבסר מאמרים ובכ" 25 שירים ופזמונים, קצתם כבר הופיעו בספרים ובכתבי-עת קצתם עדיין לא נבוסו מן העיתונים שבהם הופיעו בשעתם. וזאת, לכר מן ההופעה במחיצתו של הפרופסור ישעיהו לייבו

רוברט נדלר: תת-מיקלע אידיאולוגי

ביץ באותה מסיבת-עיתונאים ירושלמית זכורה לכל כמעט מיד לאחר פרוץ המילחמה, וכן בעשרות הופעות אחרות על בימות שולום עכשווי. יש נבול ובימות אחרות). וכיצד אכנה את טענתו של ספק מבקר ספק יחצן זה — "שמאלן" מובהק אף הוא, כמובן — שליבו מלא לטעון כלפי חברי ועד היוצרים הישראלי-פלסטיני כי איש מהם, לא ענה לשירו הלאומי של מחמוד דרוויש שקרא ליהודים לעזוב את הארץ" (ראה תגובתי שלי לשירו של דרוויש, העולם הזה מיום 30.3.88, וראה גם תגובתם של עמוס קינן ושימעון צמרת). בכלל בולטת העובדה — מסקנה נוספת מן הפרשה שאת לקחיה אנחנו מבקשים ללמוד — כי בשעה שלא מעטים מיריבך ואויבך שב"מין" מוכנים בהחלט ליחס למעשיך מניעים עקי-רוניים או אידיאולוגיים, ולוא גם מוקצים מחמת מיאוס בעיניהם, ונהה חבריך ועמיתיך כמה שמכונה כאן "שמאל" ובמה שמכונה על דרך המליצה "קולליית היוצרים בישראל", הם ודווקא הם, מוכנים להודות רק במניעים אישיים מן הסוג אינטרסאנטי או העלוב ביותר, כגון בקשת פירסומת אישית (אותו. בנוסד תיקשורת" שכבר הוזכר) או הנסיון לסתום פיות כדי להסוות על אוולת-יד יצירתית.

עקרונות וחשבונות

ורוק: לא הכל עושים זאת מתוך דרון ורישעות בלבד. ברור: יש גם כאלה, כגון אותו משורר ותיאולוג האמון רק על סאפפו אשת לסבוס והלדרלין ומה שלמעלה מהם, שרק המתינו לשעתם כדי לכוז עימך חשבון (אגב, פנחס שדה שוגה לחלוטין: אילו נתקיים הפסטיבל, היה הוא בין הראשונים שהיו מוזמנים לקרוא בו). אבל רבים לא-פחות הם אלה שפשוט אינם מסוגלים להעלות על הדעת שאדם מסוגל לעשות מעשה

מטעמים עקרוניים: בסדר: מטעמים עקרוניים פלוס, בנוסד תיקשורת. שהרי אדם הנוקט צער בעל משמעות ציבורית-פוליטית בעלת אופי של מחאה מבקש שמחאתו תישמע. לעומתו, מי שמעולם לא נקט עמדה כלשהי אם זו לא קידמה או לפחות עלתה בקנה אחד עם האינטרסים הצרים ביותר של הקאריירה האישית שלו, כיצד הוא מסוגל להאמין בקיומו של אדם המסוגל למעשה מן הסוג הנזכר?

אדם טוב יותר, מצפוני יותר, רגיש יותר? — לא ולא, ידידי היקר. לא טוב ממך ולא רע ממך, לא נאור ממך ולא גיבור ממך. אדם כמותך, כל הסימנים מעידים על כך.

רצונך להצטרף אליו או להידמות לו? — כל שעליך לעשות הוא לקום ולעשות מעשה. כמוהו. וכל שעה יפה לך, לצערך, בימים ששים אלה. ואיזהו המעשה שתעשה? — ובכן, כל אשר ידבנו לך וכל שורה לך מצפונך וכל שיהלום את השקפותיך.

שהרי אינך נרש לאמץ השקפות לאילך רווקא. כלל וכלל לא. אדרבה, עשה אתה את המעשה העולה בקנה אחד עם השקפותיך שלך, עם עקרונותיך שלך. שהרי אלה זכאים למידה לא פחותה של כבוד מאלה של החולקים עליך. "מידה של כבוד", אמרנו. שכן זהו תנאי המינימום.

ומידה של כבוד פירושה, בין השאר, גם שאת השקרים וההשמצות ומסע השיטנה והשינאה תניח לאלה המורגלים בהם, אלה שלהם אין ברירה אלא להשתמש בהם, שהרי אין בידיהם כלים ונימוקים אחרים.

לך, ידידי, יש ואם לא היגעת למדרגתו של אהרון אלמוג, הזכות בידך, לא, **חובתך היא**, להשיב על עקרון בעקרון, על טיעון בטיעון, תשובה עניינית, הוגנת, לא מעליבה ולא פוגעת.

והרי היא גם האפקטיבית ביותר. וכי מה תשיג בטיעונים שהשינאה בולטת בהם כל-כך עד שהיא ניכרת מיד לעינו של הקורא. האם באמת לא יכולת ללמוד דבר מהיים גוריי שאף הוא חלק עלינו — אבל כיצד? איך אמר אותו חכם: הסינון הוא האדם. או הלא-אדם.

ואשר לכל חשבונותיך החשובים עם נתן זך, ידידי, — ולמי מאיתנו אין חשבונות עם עמיתינו בארץ הקטנה והצפופה הזאת שהיתה פעם גדולה ורחבת-ידיים לפני שהיתה "שלמה" ולפני שגמל-אה באנשים ממין אלה הנזכרים כאן — שמור כמה מהם להודמנות אחרת אל תרא, היא תודמן.

זך וכן כבר ידאג לזמן אותה לידך. דווקא עכשיו, על רקע המתרחש בארצך, חישבת להיפרע ממנו? ועל הכל בבת אחת? ובצוואת אחת עם כולם? כחלק מן ה"עליהם" הכללי?

שתי תחנות

ואת מתיקותה של נקמה אישית, פרטית, ייחודית לך ורק לך כבר שכחתי? ולהלוי טיפות רעל קטנות, לשיעורין, שבוע שבוע, חודש חודש, שנה שנה, כבר אינך יודע? וגם זה: אם תבזבו כבר בשלב הראשון של המערכה את כל התחמשת שבידיך וגם תפעיל מיד את הנשק הכבד ביותר שבידיך — מה תעשה ב"סביבים" הבאים? ראה, הרי אפילו על העתיד לא נתת דעתך כראוי.

לא, נתן יונתן ידידי-כאחילי, באמת לא היית צריך לקפץ ישר לשתי תחנות עיתונאיות (קרי: מישאלים). גם באחת מהן היה די (והותר) כדי להשיב לי כגמולי על ספייעי ביריד לעשות את מלאכתך — אני מודה כמובן באשמה ומקבל עלי את הדין, חבריך למערכת עידו על כך. ורק חבל, מה חבל שבכל שגגה שלי בינדנא דריתחא יא כל הקצף דווקא על משורת שלא חטאה, ואילו שמך שלך ושמות נכבדים כמותו לא נזכרו.

שמותיהם של כל אלה השמאלנים" הנודעים, משוררים עם חרוזים, עיתונאים עם בעלי-טורים וידיים המתוקות ולשונות רעות, שלא למדו דבר מן הטובים והמקומים שבתלמידי זאב וז'בוטנסקי, בעל תורת ההדר והג'נטלמניות, ואולי פשוט: היחס החברי, הקולגיאלי.

מסקנה אחרונה? אבל היא הרי ידועה, כמ' דומה, לכל בימינו. מה שנאור אינו בהכרח נאור ומה שליבראלי אינו בהכרח ליבראלי ומי שמת-יימר לרוב בשם עקרונות אינו מדבר בהכרח בשם עקרונות והשמאל שלנו — נו, מה עוד נותר לומר עליו? וארץ-ישראל היפה של כולנו, כמו הרבה דברים יפים אחרים, כל היתה ולא נבראה אלא משל היתה.

משל שאותו ואת ליקחו שכחנו, ככל הנראה. מכל מקום, רבים מאיתנו שכחו. רבים. אבל בהחלט לא הכל. חובת הדיס-קרטיות מעכבת בעדי, שהרי לא ביקשת רשות.

לולא כן, הייתי מזכיר כאן שמות החתומים על מיכתבים — עשרות רבות! — ודיכרי עידוד שהגיעו לנסים קלדרון ואלי ואל רבים מיידינו. כך כותבת לי נערה בלתי-מוכרת לי. כשאני שומעת את מנהיגינו אומרים על שכמותך (שא"ת). זולפים טיפות-רעל בכוסה-שימחה' אני מניח סה להחניק את הזעם, שרוצה לצעוק: איזו שימחה? האם עד כדי כך נהיינו אטומים? על איזו שימחה הוא (ראשיה-משלה יצחק שמיר) מדבר, לעזאזל, כאשר החברים הטובים שלי מכים ערבים עם אלות משוכללות מפלסטיק לא-ישיבירי? חלקם עם לא מעט גיל וחזרות-פורקן? צריך הרבה אטימות, ומוזי יש לנו בשפע היום, כדי לדבר על שימחה בימים אלה.

והיא מסיימת: "יש לי עוד שיכעה חודשים לשיחרור מצה"ל, ואני אסע לחו"ל. כשאחזור — אני מקוה שאת המקום אליו אשוב אוכל לכתוב מולדת" — כי ארץ כובשת לא תהיה בשבילי אף פעם מולדת אמיתית".

שמעתם את זה, עמיתי סופרי ומשוררי הפסי-טיבלים? **נתן זך**

כמה עובדות לחובבי עובדות

בוועדה המכינה את הפסטיבל, שהרכבה הוצע על ידי ונתקבל על דעת מטה חגיגות ה-40, היו אנשי השמאל או ה"יונים" המוצהרות במיר-עוט. ככוננה עמדתי על כך שבנוסף לייצוג לסופרים הכותבים יידיש (אברהם סוצקבר) וע' רבית (נעים ערידי), ישותפו בה גם אנשים שרעיותיהם שונות לחלוטין מאלה של נסים קלדרון ושלי. בהרכבה הראשון של הוועדה היו כה לא-יפחות משני אנשי ארץ-ישראל "שלמה", למשל. אחד מהם, יו"ר ועד אגודת הסופרים יעקב אורלנד, שהצטרף תחילה, אולץ על-ידי הוועד שלו לפרוש מטעמים שלא כאן המקום לפרטם. עם עמדתו על כך שבשם סופר המייצג מה שמכונה בעגה המקומית של "קליקה" או חבורה ספ' רותית לא ישתתף בוועדה.

מלכתחילה הוחלט כי משוררים זרים שיתרגמו את שיריהם של משוררים חברי-הוועדה לא יזומנו לפסטיבל. מתרגמי שלי לאנגלית ולגרמנית אף כי על פי כל אמות-המידה האחרות היתה להם זכות מלאה להימנות עם המוזמנים, בהיותם משוררים בעלי-מוניטין.

מטה חגיגות ה-40 ביקש מאיתנו לבחור ב-40 משוררים ישראליים בלבד להשתתף בפסטיבל בקריאת שיריהם (כולל המשוררים הכות' בים יידיש ולשונות רות). המטרה התעקשנו לה' עלות מיספר זה ל-85 ובסופו של דבר נתקבל מיספר זה על דעת המארגנים חרף התנגדותם הראשונה העזה. ודוק: 85 בנוסף ל-10 משוררים כותבי יידיש וערבים, וכן משוררים ישראליים הכותבים בשפות אחרות.

עמדתנו העיקרית היתה כי לא נבחרנו כדי לשמש ועד-ישיבת ובהכרע' מה המשתתפים טוב ממי. ביום חג לשירה העברית — בחודשים הראשונים לעבודתנו עוד רובר במושגים ממין זה — אין להפלות הפליות ולהרבות מרנים ומח' לוקות. לפיכך, יש להזמין כל משורר עברי בעל מוניטין כלשהו — אפילו ועלה שמו בוועדה בידי חבר ועדה אחד ויחיד בלבד!

הוחלט כי המשוררים הנודעים יותר שבקרב חברי-הוועדה ייסעו לקרוא משיירים, בחברת עמיתיהם הצעירים מהם והפחות ידועים, דווקא במקומות מרוחקים ואף נידחים. זאת, כדי למנוע כל לזות שפתיים וכל עילה לטענות. בכל הס' ייזים האלה שקיבלו על עצמנו זכינו בתמיכתו האמיצה והבלתי-מתפשרת של חיים גוריי אשר תודות להתעקשותו שרלו נתקבלו גם על דעת המארגנים שרריותינו הוסיפו להם הוצאות, טרחה איך-גונית וכאב-ראש עד בלי די...

עד לפרסומי מן הוועדה לא נתקבלה גם הסכמתו המפורשת של משורר ערבי ישר-אלי אחד להשתתף בפסטיבל, וזלת הסכמתו של חבר הוועדה ערידי. מרבית משוררי היבשת האפריקנית ארצות-ההועל השלישי' אף לא השיבו על מיכתב-ההזמנה שנשלחו אליהם. משור' ררים ידועים כגון אלן בוסקה מצרפת וקווו אקוטו מיפאן, אשר נענו תחילה, ביטלו את הש' תתפתם לאחר-מכן שכתומנת המתחולל בישר-אל החלה מתבררת כעולם. מבין שושה שביעה משוררים מערב-גרמניים שפנינו אליהם — נתקבלה רק תשובה חיובית אחת!

כל המשוררים בעלי המוניטין הבינלאומיים שניאותו בסופו של דבר לסיטול חלק בפסטיבל, כמעט בלי יוצא-מדה-לכלל, עשו זאת לאחר ש' חות-שיכנוע חזרות ונשונות מצד חסיד הנאצים ועוכרי-ישראל נתן זך שביקש, כזכור, למסוך טיפות-רעל בימי שימחתה של ארצו.

דליה רביקוביץ, שהתפטרה אף היא מן הוועדה, לא חתמה על גילוי-הדעת שעליו יצא הקצף. וכבר הבהרתי זאת חוזר ובהרה. לפיכך, הדברים שהושמעו כנגדה, כמו גם מניעת אותו אות-הצטיינות מפוקפק שעמד להיות מ' ענק לה, מקורם ברישעות ובחשבונות ממין אלה שכבר הזכרתי. שני עוכרי-ישראל היחידים בור' עדה הם אלה ששמותיהם נזכרו כבר פעמים רבות ועלי לבקש שוב להפנות את כל מיטען השינאה וההשמצות אליהם ואליהם בלבד.

כל השמועות שהסתננו לעיתונות על הצעות מטעם ידידיו בעולם — בהם אותם משוררים בעלי מוניטין בינלאומיים ואף אחרים

שלא נענו הפעם — לבוא לישראל על חשבונם, בהודמנות אחרת, לכנס-שירה שיערך בה ביחד עם עמיתינו המשוררים הערביים, שלא תחת חסות ממשלתית או ציבורית, כולל נכונות! הרי עיון נבחר עתה ביסודית וייתכן מאוד שימושם באחד הימים. מכל מקום, לא במסגרת חגיגות ה-40!

תודה על תשומת-הלב ועל הכללות. ז. ז.

אהרון גלעד

ביום שישי אחד, בשעות אחרי הצהריים, פתח עבודי הציור אהרון גלעד את שערי המוסיאון, וכן ניתן לי להסתובב לבד באולמות השונים שבקומה התחתונה והעליונה, ולהתבונן באין-מפריע בתמונות השמן, כ-60 במיספר, ובדמויות, החזרות על עצמן איך-ספור פעמים, עשויות כמתוך ריבוק. רמזות אשר אטאט שבו את ליבי בפשטותן ובנוכחותן החרידתית.

תערוכה כמעט טרופסקטיווית של עבודתו, במיטכן לאמנון שבחלון, עירו. מקום-הצגה ציבורי שגלעד היה בין היוזמים להקמתו לפני 30 שנה ויותר. מי שאצר והכין את התערוכה לא טרח לפרט את שמות התמונות, את גודלן ומועד ציורן. חבל.

אהרון גלעד, היום בן 80, מראשוני ומוותיקי הציור הישראלי. עלה לישראל מרוסיה בסוף שנות-ה-20, לאחר שסיים את לימודיו באקרמיה לאמנות של לנינגרד, והגיע הישר לקיבוץ אפי-קום, שם עבד 16 שנה כטיח. יומיים שבועו הוקצבו לו לציור. לאחר מכן, נטש את חיי הקיבוץ השיתופיים (דבר שנתפס כנגידה באותם ימים), והתחבא' ארבע שנים בכפר-סכא, שם הדיך עולים חרשים בעבודת הטיח. אחר-כך עבר לחור' לון. חמש שנים עבר כמרכז ציור ופיסול של ההתיישבות העובדת, בוועד הפועל של ההסתדרות.

נוריה רוזנפלד היתה הראשונה שרכשה מע' בודותיו. מאז, הוא מצייר ומוכר את עבודותיו לפרנסתו. מתמונות רציניות" הוא אינו אוהב להיפרד. "מזלו", לרבריו, שהוא ואשתו מסתפקים במועט. כך הוא יכול להרשות לעצמו להחזיק בעבודות היקרות לו. אי אפשר לומר על גלעד שהוא נטול שימחת' חיים וחושיומור. בגילו המתקדם כוחו עודו במותניו, ואין הוא לאה מלחור' שוב ושוב על הצהרה כמו "תמונות עם סימן ירוק הן לא למכירה. הן לא שלי. הן שייכות למוסיאון הנזכר בעוד 400 שנה..."

גלעד צייר חרוך, משכים קום. עובד בבוקר על שמניו, בסטודיו שלו, עד לשעה 11, ולאחר מכן, יוצא לרחוב, לבתי-הקפה, לצייר בררכו, על יסוד הסתכלות ובהתאם לרחשי ליבו. הוא נרתע מהאלגנט. על כן יעדיף בתיקפה באזור אלבני

בירות פומביות, יצירות איכות של אמנים יש-ראלים בני המאה ה-20, במחירים שהם, כאמור, נמוכים עד מחציתם (מדובר ב-500\$-2000\$ לעבודה). ולוא רק מהסיבה הבורה שאלה בנות תקופה היסטורית, גיאוגרפית ותרבותית שלא תחזור עוד. בחינת אחיזה באחד מענפי עץ שוש' לתיחותסין של הציור הישראלי שאיננו ארוך בימים. עברו כבר מאחריו ועתידו עוד לפניו.

נעמי הר ירוק

אהרון גלעד: במישפחה, שמן על בד

אהרון גלעד: במישפחה, שמן על בד

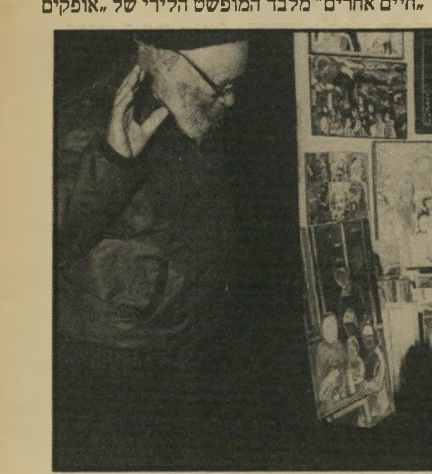
אהרון גלעד: במישפחה, שמן על בד

מגורבי. כך יעדיף לצייר אשה עירומה או לכושה, אך לא בטלנית בביקיני על שפתייהם.

אופקים חדשים היכן

במשך תקופה קצרה השתייך גלעד לקבוצת "אופקים חדשים" ואף הציג עימם. אולם במהרה נפרד מעליהם, משום שכאז, כן עתה, הוא איננו מוכן לוותר על היסוד הפיגורטיבי, שהוא עיקר בעבודתו.

לאחר מה שקרה לציור הישראלי בשנות ה-60 וה-70 נוכחו כולם לראות (וגם לדעת?), שישנם "חיים אחרים" מלבד המופשט הלירי של "אופקים

אהרון גלעד: מביט על אהרון גלעד. ברקע: צילום של אברהם חי (1986)

חדשים". אולם דומה שאין הדבר משתקף בשוק האמנות המקומי. כך קיימת כאן בעייה מרכזית שעודנה רחוקה מפיתרון סביר. זו מתמצית במחירים הנמוכים עד גיחוך שבהם נמכרות יצירותיהם של אמנים ותיקים ובעלי מוניטין בישראל. עובדה המעידה על חוסר עניין אמיתי ואולי חוסר הבנה בסיסי לחשיבותה של האמנות הערכית הנוצרת כאן מול עינינו — לעתים באין רואה. כמו גם על חוסר בטחונם וחוסר ראיית הגורל של אספנים ו"משקיעי אמנות" בישראל.

לאור כל זאת ניתן, אולי, לתלות את התיקווה בדרור הצעיר. שאם פתיחותו והינזוכו לאמנות יר' עילוי וישנו את המצב. ולבסוף, עצה לצעירים ולצעירים ברוחם, אפילו הם "עניים בכיסם": ריכשו עכשיו, במ'

אהרון גלעד: במישפחה, שמן על בד

אהרון גלעד: במישפחה, שמן על בד

נעמי הר ירוק

נעמי הר ירוק

נעמי הר ירוק

נעמי הר ירוק

**חברים בבית הספר התעללו בו. המורים והמישכחה
התנכרו לו. אחרי יסורים של שנים גילה
בתל-אביב את החברה ההומו-סכסואלית.
סיפורו המזעזע של צעיד, אחד
מעשרות העובדים בזנות גברית.**

לעבוד בכביש

וקיווייתי שאסתרר." אבל התיקות והתפילות לא עזרו לו. בתחילת השנה השקיע את כל מירצו בלימודים, ושוב חזר להיות תלמיד טוב. מבחינה חברתית הוא עמד בצד. "לא הייתי שייך לחברה. היתה לי ירידת-נפש קרובה, וזהו. כמה חודשים אחרי תחילת השנה ישבתי עם הירידה בחדר, היא התחילה לגעת בי ואז סיפרתי לה שאני נמשך לגברים. סיפרתי לה על הפרשה העצובה שהיתה לי לפני שהגעתי לפנימייה. שבוע אחר-כך רבתי איתה, ויום אחרי המריבה היא סיפרה לכל הפנימייה את מה שסיפרתי לה. שוב התחילו לצחוק עלי ולהציק. "ממש נשכרתי. הייתי יושב בחדר כמשך שעות ובוכה. "התחלתי לעשן. אני זוכר את עצמי בן 14, יושב עם סיגריות ביד, מבטי בעשן ובוכה, ובוכה ובוכה. האסמתי את אלוהים. "למה, בכיתי, למה עשית אותי

עלי במכות ובקללות, היכו אותי עד זוב דם וצעקו עלי, הומו מסריח!" זה היה האירוע הכי משפיל בחיי. ברחתי הביתה ממרר בככי, לא בגלל המכות אלא בגלל ההשפלה שהרגשתי. החלטתי שיותר לא אחזור לבית-ספר."

"נמשך לגברים"

ווא נשאר בבית כמשך שבוע, וסיפר להורים שהוא חולה. אחרי השבוע היה יוצא כבקררים מהבית ומסתובב בחוככות. באחד הימים התקשרה המורה עם ביתו כדי לברר מרוע אינו בא. הוא סיפר לה את שקרה. היא שיכנעה אותו לחזור לבית-הספר. "זו היתה שנה נוראה. כל בית-הספר צחק עלי, קראו לי בשמות, התעללו. ירדתי בלימודים, הייתי תלמיד מעולה והפכתי לתלמיד כושל. בסוף השנה, שהיתה לגבאי סיוט ארוך, החלטתי לעזוב את מקום המגורים ולעבור לפנימייה בירושלים.

התחילו לקרוא לי קוקסיגל. בהתחלה זה לא הפריע לי. חשבתי שזו סתם קללה. יום אחד החלטתי לברר מה פשר המילה הזו. שאלתי את אמא. היא הסבירה לי שזה גבר המחופש כאשה. עם השנים למד שחר לחיות עם כינויי-הגנאי, התעלם מהם, נתן להם לעבור לידו. מבפנים זה כאב לי נורא, אבל לא הראיתי את זה. כשהייתי בכיתה ח', ניגשתי לילד מהכיתה, ילד שאהבתי נורא. הוא נשכח! הצעתי לו ברגע של חולשה. הוא התחיל לרוץ, ברח ממני. "למחרת, כשהלכתי לבית-הספר, חיכתה לי חברת-ילדים. הם התנפלו

עובדים באופן לא-קבוע. כשהם וקוקים לכסף הם מגיעים לעבודה. מיספרם של הנערים שעובדים באופן קבוע, מרי ערב, נע בין 15 ל-25. שחר הוא אחד מהם. הוא נולד בקריית-מוצקין. אמו עובדת רת סוציאלית, אביו עצמאי, כסף מעורלם לא היה חסר במישפחה. הוא נער גבוה, שיער בלונדי ארוך, תנועות נשיות מכוונות וקול מאנפף. מאז שאני זוכר את עצמי, הייתי שונה. בגן הייתי משחק עם הבנות בגומי ובקלאס. עוד כשהייתי ילד הייתי חולם תמיד על גברים, לא דוור קא בצורה מינית, אלא מבחינה חברתית. כאלו הם האחים הגדולים שלי. כשהגעתי לבית-הספר, הילדים

בשתיים לסנות בוקר, כשעה שבני-גילו ישנים כמיטה חמה וחולמים חלומות מתוקים, עובר שחר שורץ (18) לפרנסתו. הוא מסתובב ברחובות חשוכים, כגנים ציבוריים, כסימטות צדדיות, ומוכר את גופו. "אני זונה", הוא אומר בפשטות, ביובש. שחר תכול-העיניים ביקש להיחשף ולספר את סיפורו, סיפור של בן-טובים, תלמיד מעולה, צעיר אינטליגנטי ונבון העובד כזנות. אבל הסיפור הזה הוא לא רק הסיפור שלו, הוא סיפורם של נערים רבים שעזבו את בית ההורים המרוחק מתל-אביב ועברו אל הכרך. כדי לממן את מחייתם הם עוסקים כזנות. קשה לאמוד את מיספרם. רבים מהם

"אמי פדצה בבני. אבא שלי היה המום, לא יכול היה להגיב. כשבאנו הביתה, כבר היה בהיסטריה..."

שונה מכולם? למה אני לא ילד רגיל? בכל פעם שהיו צוחקים עלי, הייתי מתחיל לבכות. "כשהרגשתי שאני עומד להתמוטט, החלטתי ללכת לפסיכולוג של בית-הספר. לקח לי שלושה ימים לספר לו, כי בכל פעם שהתחלתי לדבר הייתי בוכה ולא יכולתי להמשיך. "בסוף אמרתי לו: אני הומו! הוא התחיל לשוחח איתי, ניסה להסביר לי, לעזור, ובאמת הוא הצליח. התחלתי לאט-לאט לקבל את עצמי." אבל היחס של חברי-לכיתה לא

ירדתי שזה יגרום לניתיק מההורים, שמאוד אהבתי אותם, אבל לא יכולתי לסבול עוד. חשבתי שאם אעבור למקום חדש, אוכל לפתוח דף חדש ונקי." היו לו הרכה תיקווח וחלומות כשהגיע לפנימייה. "ביום הראשון אסף המדריך את כל הבנים ואירגן מישחק-כדורגל. אני לא רציתי להשתתף, ישבתי בצד. הוא ניגש אלי וניסה לגרור אותי למיגרש. אז כבר ירדתי שיהיה לי קשה. ראיתי שגם כאן אני חריג. בכל זאת התפללתי

שחר בלבוש נשי בכביש הרשתי איכס, מושפל ובוזי.

שחר מתכוונן לעבודה

אבי אמר: אם לא תשתנה, אהרון אחרוך

מאוחר בלילה, כרי שלא יראו אותי. איך מגיבים כשרואים אותי ברחוב? מעירים, צוחקים, לפעמים קוראים לי בטעות גברת. פעם רצה אחרי קבוצת ילדים קטנים, וביקשו חתימה: אנחנו רוצים חתימה מהומו, הם אמרו. אני משטרל להישאר אדיש מול תגובות. רק פעם אחת זה הפריע לי שראו אותי בעבודה. היכיתי ללקוחות, ופיתאום עברו לידי שני ילדים, שלמדו אותי בבית-הספר. הם הסתכלו בי ואמרו שחר, לאן הגעת? אחריכך דיברנו. הם סיפרו לי שהם עומדים להתגיים, ואני חשבת בלב: איפה הם ואיפה אני? זו היתה הפעם הראשונה שהתביישתי. אבל הרי בגלל ההתנהגות שלהם הגעתי לאן שהגעתי? אולי, אילו היו החברה והמיספחה מקבלים אותי אחרת, לא הייתי נמצא כאן היום. אילו רציתי להפסיק לעבוד בנות? בוודאי, איזו שאלה, הייתי נורא רוצה — אבל מה אעשה אז? איך אחיז? כשאוכל לעמוד ברשות עצמי, אפי-סיק לעבוד. מה יהיה בעתיד? אני לא חושב. אני לא רוצה לחשוב, כי אני מפחד מהמחשבה על העתיד.

אורם צעקני, לכש פיאה ויצא לעבודה בשינוי האדרת. היכרתי קוקסינלים שחיים כרמה גבוהה נורא, רציתי להיות כמוהם. תמיד הרגשתי שאני גבר רק כלפי חוץ, בפנים אני אשה. עכשיו, בבגדים הנשיים, הרגשתי נוח, וחוזק מזה באמת מרוויחים יותר כסף. כמה מרוויח הנוער העובד? מלקוח רגיל לוקחים 50 שקל. לדברים מיוחדים כמו מכות וסטיות אחרות (הוא פירט רשימה גדולה של ביצועים החביבים על לקוחותיו), על כאלה משלמים 100, 200 שקל, ואפילו יותר. הלקוחות יודעים שאני גבר. בוודאי. לזה הם נמשכים, לגבר המחור פש כאשה. הם סתם סוטים, הוא אומר בצחוק מתגלגל. אבל יש כאלה שטועים וחושבים שאני אשה. אתמול נכנסתי למכונית, וכשהי לקוח ראה שאני בחור, הוא נתן לי סטירה וסילק אותי. בדרך כלל עושים את זה במכונית, חמס דקות, גומרים והולכים. לא, אני כבר לא נגעל מזה. הונות היא בשבילי מיקצוע. השלמתי עם זה. עם המיפחה הוא ניתק כל קשר. הוא מתגורר בדירה שכורה עם עוד שני שותפים. השכנים לא יודעים כמה אני עובד. כשאני מתחפש לאשה, אני יוצא

כל הזמן מתחמק מהמין. רכננו, הוא סילק אותי ומצאתי את עצמי ברחוב עם מיוזודה וכלי כסף. היתה לי האפשרות לחזור הביתה. כשזוכרתי מה מחכה לי שם, החלטתי שבשום פנים לא אחזור. באותו הערב הלכתי לגן-החשמל. חמש דקות אחרי שהגעתי, עצרה לידי מכונית. האדם שישב בתוכה אמר: אני רוצה לזיין אותך. כמה זה? בלי לחשוב מה אני עושה ענית לו: 50 שקל. הוא אמר, בוא תעלה, ואני ממש לא ידעתי מה קורה איתי. המחשבה התנתקה ממני. כשירדתי מהמכונית הרגשתי שבא לי להקיא. הרגשתי איכס, מושפל וביזוי, אבל לפחות היו לי ביד 50 שקל. הרצון לחיות בתל-אביב גבר על רגש ההשפלה, והחוויה החריפנית הפכה עיסוקי-קבע. בינתיים היכרתי ילדים אחרים העובדים בנות. עברתי לגור אצל אחד מהם ולמרותי רברים חדשים. ניסיתי להתגבר על רגש ההשפלה ואמרתי לעצמי כל הזמן: אני עושה את זה רק בשביל הכסף. אז זה לא נורא. יום אחד סיפר לי אחד הילדים שעובד בנות שכשמחופשים לאשה מרוויחים יותר כסף. עוד באותו הערב עמד שחר מול המראה, מרח על פניו מייקאפ, משח

שים כמו בוי ג'ורג', אלפים, מאופרים, כשיער ארוך, לבושים בבגדים נשיים. הרגשתי פתאום מין הרגשת-הקלה עצומה, כאילו אני לא לבד בעולם. הנה, יש עוד כמוני! זו היתה הרגשה נהדרת!

באותו הערב הוא הכיר חברים חדשים, החליף מיספרייטלפון, והרגיש שהוא עומד לפני עתיד חדש, יפה יותר. הוא התחיל לבקר לעיתים תכופות בתל-אביב. אז גיליתי את המועדונים של ההומואים, את הגנים הציבוריים. פתאום ראיתי חיים חדשים. אני הייתי טרף להרבה חיות כתל-אביב, ילד צעיר, יפה ותמים. בבית לא גיליתי שאני נוסע לתל-אביב, סיפרתי שיש לי ידידה מהפנימייה, ואני נוסע אליה. בין הגיחות לתל-אביב לא הייתי החיים שלי היו רק בגיחות.

גם המצב הזה לא נמשך זמן רב. ההורים גילו שאין — ולא היתה — שום ידידה. הם אסרו עליו לצאת מהבית בלילות. בהתחלה הסכמתי. לא היתה לי ברירה. הייתי יושב בבית וחושב על תל-אביב. יום אחד הרגשתי שאני משתגע. ארזתי מיוזודה וברחתי מהבית. הגעתי לגן-העצמאות בתל-אביב והיכרתי שם אדם מבוגר. הוא אסף אותי לבית שלו, ושם הציע לי לקיים איתו יחסי-מין. לא רציתי, ואז הוא הציע לי כסף. הסכמתי.

אחרי כמה ימים בתל-אביב, הוא החליט לחזור הביתה. ההורים החליטו לא לוותר לו עוד, הרביצו, צעקו ואיימו. אבל אז, כפעם הראשונה, הוא אורז אומץ ואמר להם: אתם יכולים לצעוק ולהרביץ. לא יעזור לכם כלום, כזה אני ולא אתנתנה! למחרת בבוקר לקח מיוזודה ויצא לתל-אביב. הפעם, הוא החליט, לא יחזור עוד הביתה.

שוב פנה אל גן-העצמאות, שוב הכיר אדם מבוגר. הוא היה עשיר נורא, הביא אותי לדירה מפוארת, והציע לי לגור אצלו. ברור תמורת מה. שנאתי לקיים איתו יחסי-מין, נגעלתי מזה. לפעמים הייתי שם לו במשקה סודה לשתייה, שמעתי שזה גורם לאי-חשק מיני. תמיד הייתי מנסה להתחמק מהמין, אבל זה היה המחיר ששילמתי לו.

אחרי כמה שבועות הוא ראה שאני

פסק, ההשפלות הלכו ותכפו. יום אחד שמע המדריך את הכינוי יים ועשה כדור. הילדים בכיתה סיפרו לו כל מיני סיפורים עלי, והוא החליט להזמין את ההורים שלי. ההורים הגיעו להרש שלי, המדריך סגר את הדלת ושאל מולם: זה נכון שאתה הומו? לא ענית לו. אחריכך ההורים שאלו, ואני ניסיתי להכחיש, אבל הם לא עזבו אותי ואחרי שעתיים נשברתי. פרצתי בככי והודיתי. בשניה שאמרתי כן, אמא פרצה בככי, אבא היה המום, לא יכול היה להגיב. אחריכך הוא ביקש מהמדריך לקחת אותי הביתה. כשהגענו הביתה, הוא כבר היה בהיסטריה. ימים שלמים הוא היה צורח עלי. אם לא תשתנה, אני אהרוג אותך! אתה תחזור למוטבו! הכבשתי לו שאשתנה, אבל בלב ידעתי שלא אוכל.

אילו הייתי יכול להשתנות, הייתי משתנה. הלוואי ויכולתי! חזרתי לפנימייה, וסתבתי בקושי עד סוף השנה. ביום האחרון קרא לי המנהל להדרו והודיע לי שאין לי מה לחפש עוד בבית-הספר. הוא אמר שזה מפני שאני מעשן, אבל אני יודע מה הסיבה האמיתית. הוא בטח פחד שאשפיע על הנערים. שחר מחייך חיוך עצוב. הוא חוזר לבית-ההורים והחליט שלא להרשם שוב לבית-ספר.

המיסגרת החברתית של המוסדות, שבהם היה, גרמה לו לפחד ממיפגש עם חברה חדשה. לא רציתי לעבור שוב את כל הסבל שכבר עברתי. ישבתי בבית, בלי מיסגרת. לבד, בלי חברים. לא רציתי אפילו לצאת לרחוב. נכנסתי לשיגרה של ישבנה בבית, בלי לעשות כלום. ההורים השלימו עם המצב החדש. הימים הלכו עברו, ושום שינוי לא נראה באופק.

„לא לבד בעולם“
שינוי בחיים שלי קרה כפת
אומיות. שמעתי כי בוי ג'ורג'
עומד להפיץ בארץ. אני הערצתי
אותו, אהבתי אותו ורציתי להידמות לו.
יום ההופעה היה בשבילי יום חגיגי.
התלבשתי כמוהו ונסעתי באוטובוס
לתל-אביב. כשהגעתי לפארק הייתי
בשוק. פתאום ראיתי המון אנשים כבר

שחר במכונית של לקוח

אני כבר לא נגעל מזה. בשבילי זה מיקצוע...

לילי מתגוללת בימים בלא השגחה. אחרי עלילה מישפחתית שהשתרעה על שלוש יבנות חטף האב את בנותיו מאמן באנגליה והביא אותן לישראל

ילדה נטושה בתחנה המרכזית

כך רצתה, אבל הסברתי לה שאני עדיין לא מוכן לחזור ארצה, ואני רוצה לפתוח עסק באנגליה ולעשות עוד כסף. מפרס יצאנו בגלל המצב הפוליטי שם. באנגליה נשארו שנתיים. גם שם פתחתי בית-חרושת לעורות, והעסקים התקרמו יפה.

הוריה של סוזן לא קיבלו אותי בעין יפה. הרגשתי זר בבית, ולא קיבלתי את הכבוד המגיע לי. לילי, שנולדה בפרס, היתה אז בת שנתיים.

סוזן רצתה לחזור לישראל. מכרנו כל מה שהיה לנו וחזרנו ארצה. פתחתי כאן בית-חרושת לעורות וחנות לרבריי עור ברחוב ריונגוף. מצבנו היה טוב. באותה תקופה התגרשתי מאשתי הראשונה, שהסכימה לתת לי גט תמורת 50 אלף לירות, בתנאי שאקח אלי את שלושת הילדים ואטפל בהם.

קניתי דירה ברחוב סוקולוב, וסוזן טיפלה בשלושת ילדי ובשתי הבנות המשותפות שלנו, לילי וליאת, שהיתה אז תינוקת.

גיור ב-20,000 לירות

בעיות התחילו כשהלכתי לר"ש שם את לילי בגן-הילדים, והיא לא היתה רשומה בתעודת-הזהות שלי. במישר-הפנים אמרו לי להתחתן ברבנות או לנסוע להתחתן בקפריסין. אשתי ואני פתחנו תיק ברבנות, ואשתי רצתה להתגייר. הרב אמר לנו שעניין הגיור יקח שנתיים, עד שאשתי תלמד את המסורת היהודית. הסברתי לרב שקשה לנו לחכות שנתיים, ואנחנו רוצים לרשום את הילדה לגן.

הרב אמר לי שיש אפשרות לשלם 20 אלף לירות, כדי שרב מיוחד ילמד את אשתי ויבוא בכל יום מהבוקר עד הערב, וכך, תוך שבועיים, אפשר יהיה להפוך אותה ליהודיה.

התרגזנו על כך הם עושים עסק מהרת. החלטנו לוותר על הגיור ונסענו לקפריסין, כדי להתחתן. קיבלנו כתובת של אשה יהודיה שעבדה במישרד ממשלתי, והיא דאגה לחתן אותנו. אחרי שלושה ימים חזרנו ארצה, ורשמנו את הילדה במישרד-הפנים. כשהגענו לרבנות בפעם הראשונה עם מיכתב מהרב בפרס ותעודת-הגיור, אמרו לנו שהרב שחיתן אותנו אינו מוסמך לחתן. הסתבר שכאן בארץ בודקים כל נישואין שנערכו בפרס. התייאשנו מכל תהליכי הבירורקריטיה, והחלטנו לעבור לגור בארץ צוה-הברית.

מכרתי את החנות בדיונגוף והשארתי את הדירה לשלושת הילדים מאשתי הראשונה. שניים מהם היו כבר בצבא, ודאגו לילדה הקטנה. יותר מאוחר, כשהסתרתי בארצות-הברית, שלחתי לילדים 1000 דולר בכל חודש. פתחתי בית-חרושת לעורות בלוס-אנג'לס, ועבדתי עם בוטיקים גדולים. היה לי שותף, קרוב-מישפחה שירד מני כסיו, שניהל איתי ביחד את המפעל. חיינו נהדר. היה לנו בית בבכרלי-הילס עם בריכת-שחייה, מיגרשי-טניס ומיגרשי-חנייה. הילדות היו מאושרות, ואשתי סוזן התאקלמה במקום.

במשך הזמן פתחתי חנות לעורות בשררת-הוליווד. חנות גדולה ומפרי ארת. לאשתי היה חשבון-בנק פרטי, אבל הכסף העיקרי היה בחשבון-הבנק שלי.

אחרי שלוש שנים נכנס לאשתי ג'וק לראש. אחרי ריב סתמי היא הפסיקה לדבר איתי למשך חודש ימים. השכני, נים, שאיתם היינו מיוודים, עשו בינינו סולחה.

כשחזרנו לרבר, ביקשה אשתי שאפי תח חשבון-בנק משותף לה ולי, כי היא דואגת מה יעלה בגורלה ובגורל הבנות אם יקרה לי משהו, והן ישארו ללא ביטחון כלכלי. היא אמרה שהיא רוצה להיות שותפה בכל בחיים שלי. הסכמתי איתה, ובבוקר למחרת הלכנו לבנק ופתחנו חשבון משותף, כשכל אחד מאיתנו יכול למשוך כסף רק עם

לילי וליאת. **סיפור דני:**

עליתי ארצה מפרס, לפני 27 שנים. בפרס עבדתי כמעצב אופנת-עור.

בארץ עבדתי כפועל, וכעבור חמש שנים פתחתי בית-חרושת לנעליים ברחוב נווה-שאנן בתל-אביב. היו לי 24

הצהריים. בחנות היתה תנועה רבה של קונים, שבאו והלכו. לילי, הילדה, ישבה בחנות בחוסר-מעש. הצעתי לדני שנצא לבית-הקפה סמוך, שם נוכל לשוחח בשקט.

כמשך השעות שישבנו בבית-הקפה גולל דני את סיפור חייו וסיפר על התלאות שעברו עליו ועל שתי בנותיו,

אינו יכול למצוא פיתרון בעצמו, ואינו יודע לאן לפנות כדי לקבל עזרה.

עיסקי-עורות בפרס ובאנגליה

דני געתי לחנות בגדיהעור של דני כרם בתחנה המרכזית בשעות-

לילי, ילדה בת 12, מסתובבת מזה שבועיים בתחנה המרכזית בתל-אביב. עד לפני שבועיים גרה אצל מישפחה-אומנת במושב שיתופי רתי ליד רמלה. לילי ואחותה הקטנה, ליאת, נמסרו לאותה מישפחה על-ידי עוברת סוציאלית בלישכת-הסעד בתל-אביב.

אחרי ויכוח בין לילי ובין אם-המישפחה, החליטה האם שאינה רוצה בלילי בביתה. האם ארזה את חפציה והביאה אותה לתחנה המרכזית כמכור-ניתה. השאירה אותה בפתח חנות של קרובי-מישפחה ונסעה.

האב, דני כרם, נדהם לראות את בתו לילי, שהושארה בחנותו על-ידי הקרוב. דני טיילן ממישפחה-האומנת וביקש כי יקחו את הילדה בחזרה אליהם, עד שיימצא סידור מתאים. הם לא הסכימו בשום אופן.

למחרת, כשפנה דני לעוברת הסוציאלית בלישכת-הרווחה ברח' המלך ג'ורג' בתל-אביב, היפנו אותו לעירייה, לעוברת סוציאלית אחרת. גם זו אמרה שאינה יכולה למצוא פיתרון, וביקשה אותו לחזור למחרת.

הוא חזר למחרת, אך לא מצא איש במישרד.

מאז עברו שבועיים. דני מתקשר עם העירייה בכל יום, ולפעמים הוא עווב את העבודה ונוסע לשם עם לילי בתו. הוא נשלח ממישרד אחר לשני, ובכל מקום נאמר לו שהעניין אינו בסמכותו. במקביל פנה למישרד-החינוך. משם הוא נשלח בחזרה לעירייה, ופיתרון אין.

בינתיים מסתובבת הילדה בתחנה המרכזית במשך שעות ללא פיקוח. דני

נעמי אדווה, העולם הזה

"לילי בבית אביה, המישפחה האומנת העבידה אותה בפרך"

פועלים, ושיווקתי נעליים לכל חלקי הארץ. הגעתי מפרס עם מישפחתי, אשתי ושלושת ילדי. אשתי ואני לא הסתירנו, וחיינו בנפרד. הילדים היו אצלי במשך רוב הזמן.

חיי השתנו לגמרי מהרגע שהכרתי את סוזן, שהיתה אנגליה והגיעה ארצה ממנצ'סטר. היא סיפרה לי שגמרה את לימודיה באוניברסיטה, ועבדה שנה בבית-ספר באנגליה. היא שמעה על ישראל ובאה לגור כאן בקיבוץ. היא אהבה את מזג-האוויר בארץ ואת האנשים, שהיו פתוחים וחברותיים יותר מאשר באנגליה, כך אמרה.

היכרתי את סוזן אצל זוגי-חברים בתל-אביב, ואחרי שיצאנו ביחד במשך שבוע החלטנו לחיות ביחד.

אחרי חודש נסענו לבקר בפרס. היתה לי מישפחה בטהראן, וקרובי מישפחה הציעו לי לפתוח בית-חרושת לעורות, וכך עשיתי. החלטתי אז לעשות כסף בפרס, לכנות את עצמי ולחזור ארצה. אחרי ארבעה חודשים, כשסוזן היתה בהריון, התחתנו. היתה חתונה מפוארת והזמנתי חברים וקרובי-מישפחה. לרב אמרתי שסוזן היא יהודיה-אשכנזיה, ושנאנחנו זוג מישראל. חיתנו אותנו ברבנות בלי שום בעיות. שני קרובי-מישפחה היו עדים שלנו ברבנות. מפרס נסענו לאנגליה. סוזן לא כל-

דני וסוזן בחתונתם באיראן, סוזן בלוס-אנג'לס השוטרים הבריטיים גירשו אותו אחרי תשע שעות

חתימתו של השני. הדבר היה כמה ימים לפני הגיהמולד.

סוון אשתי התחילה לעשות בעיות, ורצתה לעזוב את ארצות-הברית ולחזור לישראל. הסכמתי, באופן עקרוני ואמיתי שאעשה הכל כדי שתרגיש טוב. הצעתי למכור את כל הסחורה לפי ניגהמולד, ולא לקנות סחורה חדשה. סוון עזרה לי בחנות, מכרנו הרבה, ובכל בוקר הפקדנו את הכסף בבנק.

ביום שלאחר הגיהמולד הייתי בחנות כהרגלי. חברתה הטובה של אשתי הגיעה לחנות ואמרה שהיא רוצה לספר לי משהו ומקווה שלא אתרגז. שאלתי מה קרה? היא ביקשה שאשב קודם כל על כיסא, ואז תספר לי.

ישבתי. החברה הוריעה לי כי אשתי ושתי הבנות נסעו לאנגליה לפני שעה. אמרתי לה שזה לא יתכן, כי רק לפני כמה שעות יצאתי מהבית וכולן היו שם.

החברה אמרה שהיא עצמה הסיעה אותן לנמל-התעופה.

לא האמנתי, קיבלתי סחרחורת וכאבי-ראש. סגרתי את החנות ונסעתי הביתה.

כשנכנסתי הביתה, חשכו עיניי. הבית היה ריק. אין אשה, אין ילדות, והארוגות ריקים.

ובשלב זה, כשדני סיפר על בריחת אשתו עם בנותיו הוא פרץ בכבי ואמר שהוא מרגיש רע. קשה לו להיזכר ברגעים אלה. הוא ביקש כוסימים כדי להירגע. אחרי דקות אחדות המשיך בסיפורו.

לא הרגשתי טוב, השתוללתי, דפקתי את הראש בקיר, צעקתי ושבתי כל מה שהיה ביישג ידי. השכנים דפקו בדרת ולא פתחתי. הוריעו לקרובי מישפחה והוא התקשר אלי.

סיפרתי לו מה שקרה, שאשתי לקחה את שתי הילדות וברחה לאנגליה, להוריה.

הקרוב טילפן לנמל-התעופה, ושם נאמר לו שאשתי והילדות כבר עזבו את ארצות-הברית.

זה קרה ביום השישי.

צו-מניעה באנגליה

ביום השני הלכתי עם השותף לבנק. רציתי לבדוק מאין היה האשתך כסף לנסוע. בבנק התברר לי שאשתי הוציאה את כל הכסף. היא ותמה את החתימה שלי, וכך הוציאה 120 אלף דולר במזומן.

כל הכסף שהיה לי היה בחשבון ומשותף של שנינו.

היה לי ויכוח עם מנהל-הבנק. זמרתי לו שאתבצע את הבנק על שנתנו סף לאשתי על-סמך חתימה לא-שלי. זוא טען כי עלי לפנות למישרה. גם שותף הציע לי לפנות למישרה, אבל לא רציתי להפיל את אשתי, אחרי הכל היא אם ילדי, ולא רציתי לסבך אותה במישרה ובמישפטים. האמנתי להחזיר לי את הכסף ולהחזיר לחיות איתי, יחד עם הילדות. יותר מעניין הכסף היה חשוב לי להחזיר את המישפחה שלי אלי. כסף תמיד אפשר למצוא, אבל מישפחה קשה מאוד לבנות.

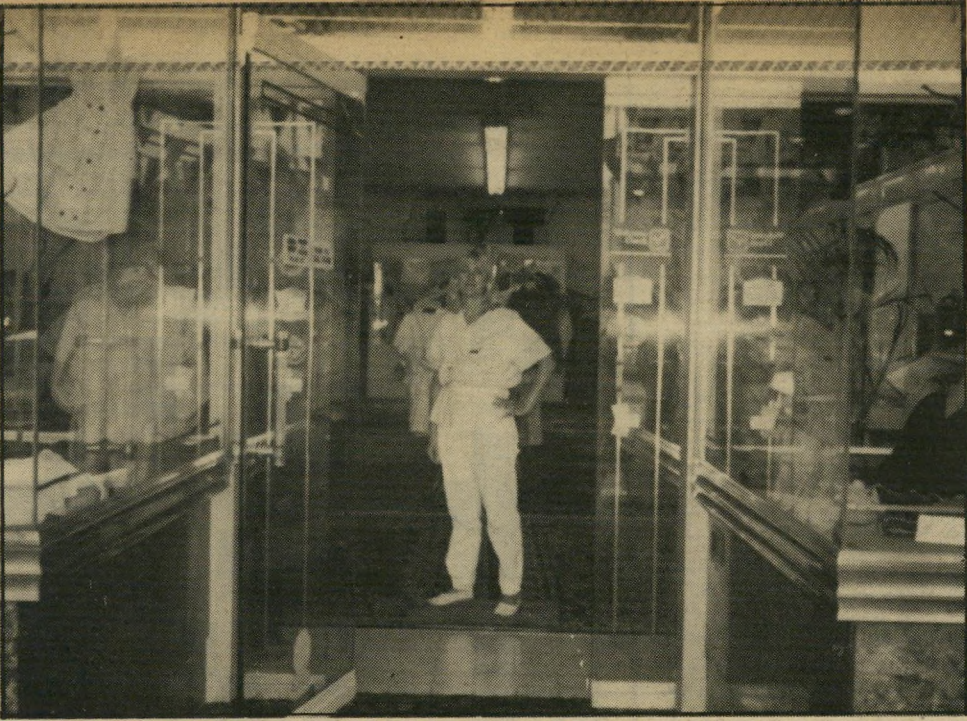
את החנות ובית-החרושת עזבתי בידיו של השותף. את הבית מסרתי לחבר, כדי שיגור בו. את החנות פירקתי, וחילקתי את הסחורה.

בחנות, היו 12 שטיחים פרסיים, נתתי אותם תרומה לבית-חולים לילדים חולי-לב. הסתובבתי ברחובות סהרורי ובכיתי. לא ידעתי מה לעשות. אחרי שלושה ימים סטתי לאנגליה, כדי להחזיר את אשתי ובנותי הביתה.

בנמל-התעופה באנגליה, אחרי שי מסרתי את הדרכון, הלכו לבדוק משהו. אמרו לי לחכות. שני שוטרים הכניסו אותי לחדר, שם ישב חוקר שאמר לי שלא אוכל להיכנס לאנגליה, כי יש צו-מניעה מאשתי.

הסכרתי לו את המצב שלי, אך השוטר לא התכונע ואמר כי אשתי מסרה למישרה שאני מתכוון לבוא ולהרוג אותה, והמישרה תהיה אחראית אם משהו יקרה לה.

החזיקו אותי שם במשך תשע שעות,

סוון בחנותו של דני בלוס-אנגלם
הכסף נעלם מהחשבון

על הרעת, והחלטתי לקחת את החוק לידים.

חינוך קאתולי לבנות

באחד הימים, בשעה 10 בבוקר, הביאה אשתי את הבנות אלי לבית-המלון. זאת היתה הפעם הראשונה. עד לאותו יום, במשך חודשיים, הלכתי אליהן הביתה בכל יום. אשתי לא הירשתה לי אף פעם לצאת איתן לבד מהבית.

היא ביקשה שאמור על הבנות ואמרה שהיא חולכת העירה לקנות בגדים.

כשאשתי הלכה, אמרה לי לילי שאשתי משקרת. היא שמעה את אמה מדברת עם מישו בטלפון, ואמרה באותה שיחה שהיא חולכת למישרה בקשר אלי. באותו רגע החלטתי לחטוף את הבנות ולברוח, וכי אם היא רוצה למסור אותי למישרה, אז שיהיה מה שיהיה. גם לא האמנתי שמשוה יקרה לי, כי אחרי הכל, אלו הבנות שלי.

התקשרתי עם יהודי עשיר ומוכר במנצ'סטר, שעם מישפחתו הייתי בקשר. הסכרתי לו את המצב.

זהו אדם עם הרבה קשרים. הוא אמר שלא אראג, וכעבור שעה פגשתי אותו עם עורך-הדין שלו. את המלון עזבתי מבלי להודיע. הורדתי את המיזוודות עד למוסר, ויצאתי עם הבנות מהדלת הראשית. אמרתי שאחזור עוד מעט, במיקרה שישאלו עלי, ושילמתי עבור החרד לעוד יומיים.

אותו יהודי הציע שאקח את הבנות ישר לנמל-התעופה ואטוס ארצה. הוא הבטיח שיבוא עם עורך-הדין לנמל-התעופה, ובמידה שאסתכר שם יעזור לי.

נסעתי עם הבנות לנמל-התעופה וקניתי כרטיסי-טיסה. למולי הגדול היתה באותו היום טיסה ישירה ממנצ'סטר לתל-אביב. זו היתה הפעם הראשונה שמטוס אנ-26 יוצא ממנצ'סטר בשעה 4.30 אחרי-הצהריים.

חששתי שאם אילץ לנסוע ללונדון, לנמל-התעופה, יודע הדבר לאשתי, והיא תתקשר עם המישרה. רציתי להיות כבר בתוך המטוס של אנ-26, היתה לי הרגשה שזה כמו להיות בבית, ששם ישמרו עלי.

בנמל-התעופה הייתי במתח עצום. בכל פעם שעבר לידי שוטר, נעצר לי הלב.

הזמן לא עבר, ושעה נראתה לי כמו נעמי אדווה (המשך בעמוד 32)

לבית-המישפט שיקבע מה יהיה גורל הילדות. הצעתי שאקח את לילי הבת הגדולה איתי לארץ, ופעם בשנה אבוא איתה לאנגליה. הצעתי שליאת, הבת הקטנה, תישאר איתה, ופעם בשנה תביא אותה לישראל לביקור, כשאני משלם את כל ההוצאות. אמרתי לה שאין לי התנגדות להתגרש ממנה, רק רציתי סידור מתקבל על הרעת, שבו אוכל להיות באיזה שהוא מקום עם הילדות שלי. גם לזאת לא הסכימה ואמרה שהיא רוצה בשתי הבנות ורוצה עוד כסף.

בחודשיים שהייתי שם קניתי בכל יום אוכל מכל טוב. המקרר היה כמעט ריק, והיא בישלה לבנות מרק מוכן בכל צהריים.

אמרתי לה פעם: „לעזאזל, לקחת את כל הכסף, למה את לא קונה אוכל לבנות?" והיא ענתה שהיא צריכה לשמור את הכסף לעתיד. בינתיים קיבלה 100 ליש"ט בכל שבוע מהסעד באנגליה, וזוהו הסתדרה.

עם כל המתחים שהיו שם, קניתי לה טבעתי-הלוט ליום-הולדתה, כפי שנהגתי לקנות בכל שנה שהיינו יחד. היא עזרה את הטבעת, ובקושי אמרה תודה.

התייאשתי כשהבנתי שלא אוכל להגיע עם אשתי לשום הסכם מתקבל

מאחוריי. אשתי קיבלה הם, והתחילה לצעוק: „איך מצאת את הבית?" ביקשתי שתפסיק לצעוק, כי לא באתי כדי להזיק לה. באתי מפני שאני אוהב אותה ואת הילדות. ביקשתי שתשב לרבר איתי.

היא הועיקה את הוריה, שגרו בקירבת-מקום, ובנוכחותם שאלתי אותה למה ברחת, אם לא אהבה אותי ולא רצתה אותי, הרי יכולנו לשבת לדבר על זה, ויכולנו להסדר בדרך חוקית, כמו כל האנשים. על הכסף לא דיברתי בכלל.

בי2 לבילה ביקשה אשתי שאחזור למלון. היא לא הסכימה שאשאר אצלה. נשארתי שם כחודשיים, ובכל יום באתי לבקר, ובכל יום התחננתי לפני סוון שתחזור אלי ושנפתח דף חדש.

באחת הפעמים אפילו נישקתי לה את הרגל, כדי להחזיר אותה הביתה. בסוף אמרה שאינה מוכנה לעזוב את אנגליה, והיא רוצה להישאר ליד הוריה. ביקשתי שתרגיש לי להישאר במנצ'סטר ולשכור דירה בקירבת-מקום. אמרתי שאני מוכן לעבור קשה ולפרנס אותה ואת הילדות. גם לזה לא הסכימה.

כשהבנתי שהיא לא מוכנה לבוא לקראתי בשום צורה שהיא, הצעתי שנסדר את העניינים בדרך החוק, נפנה

ובשעה 11 לבילה שלחו אותי ארצה במטוס אנ-26. את הכרטיס שילמתי מכיסי.

למחרת הלכתי לשגרירות אנגליה בתל-אביב. סיפרתי להם מה שקרה וביקשתי עזרה. הם אמרו שלא יוכלו לעזור. פניתי לעורך-דין. הוא ביקש 25 אלף דולר שכר-טירחה ואמר לי שייאלץ לנסוע לאנגליה ולשהות שם תקופה מסוימת, וכי יהיו לו הוצאות רבות. הוא אמר שלא יוכל להבטיח לי כלום.

לא נשאר לי כמעט כסף. מכרתי את שתי המכוניות שהיו לי, ובסך-הכל נשארו לי 15 אלף דולר.

פניתי למישרת דיוגוף, הקרובה לבית שלי. סיפרתי לשוטר התורן חלק מסיפורי. השוטר אמר לי: „מה שאשתך עשתה לך גם אתה תעשה לה, וזו עצה פרטית ממני." אמר שהמישרה לא תוכל לעזור לי.

הצעה שהשוטר נתן לי נתנה לי כיוון למחשבה. חשבתי לעצמי: אם אין החוק יכול לעזור לי, אז אקח את החוק לידים.

הרגשתי אבוד וחסר-אונים, הבנתי שאין לי מנוח וכל מה שרציתי היה להחזיר את אשתי ואת הבנות אלי. הייתי מוכן לקבל רק את הבנות, אם אשתי לא תרצה לחזור. כל הזמן חשבתי: למה זה קרה לי? הרי הייתי תמיד בסדר, ואשתי קיבלה ממני את הכל!

לא יכולתי להבין, לא היתה לאשתי שום סיבה. נסעתי לאנגליה מישראל, בעזרת איזה טריק. הגעתי למנצ'סטר בסטיה מפאריס. נסעתי מנמל-התעופה לבית-מלון. לא ידעתי איפה אשתי גרה עם הבנות, ידעתי רק את כתובת הוריה. אבל היא לא היתה שם.

ביקשתי מבעל-המלון, שהיה יהודי ישראלי, למצוא בלש פרטי. כשהבלש הגיע, נתתי לו פרטים ואמרתי לו שהעניין דחוף. הבלש ביקש 20 ליש"ט ו12 ליש"ט לכל שעה. לא היתה לי סבלנות, ואמרתי שאתן לו 500 ליש"ט אם ימצא את אשתי והבנות תוך יומיים. כעבור יומיים הגיע הבלש עם הכתובת. הוא אמר שילך איתי כדי שלא אסתכר.

טבעת-יהלום ליום-ההולדת

בסענו במכונית של הבלש, וחיכינו מול הבית. אני נשארת במכונית והבלש, שהחזיק חבילה בידו, דפק על הדלת. לילי הילדה פתחה את הדלת וקראה לאשתי.

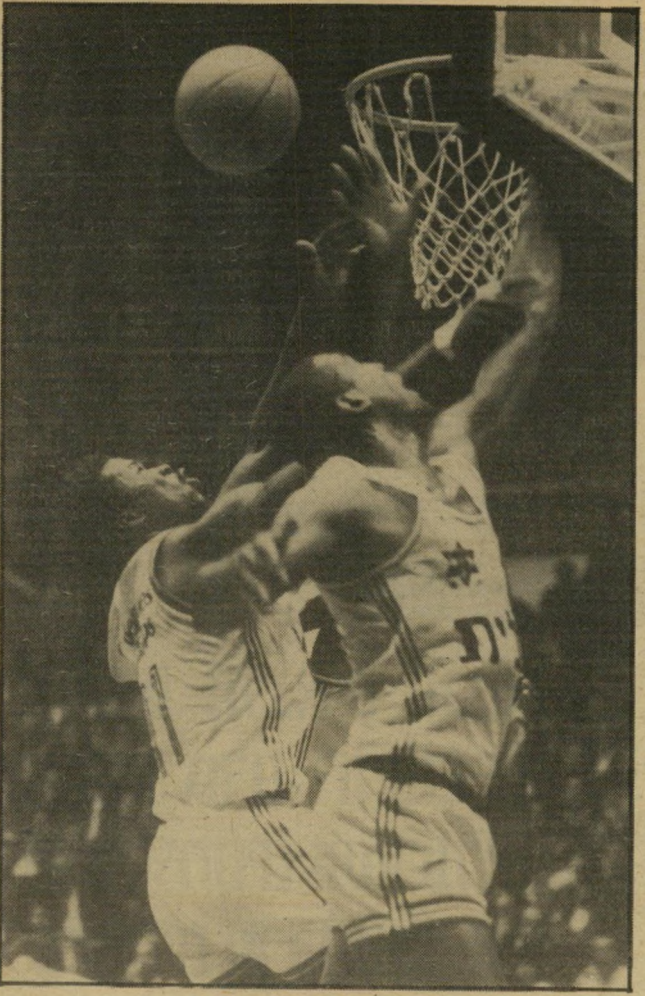
ידדתי מהמכונית כשאני רועד בכל גופי. היה לי פיקי-ברכיים, והמחשבות שלי התרוצצו בכיוונים הכי-גרועים שאפשר לתאר. באותו הרגע הרגשתי שבא לי לרצוח את אשתי. ניסיתי לשלוט בעצבי.

כשהגעתי לדלת, דחפתי את הבלש הצידה ונכנסתי. סגרתי את הדלת

„לילי" ו„ליאת" עם אבא, צעקתי כמו מסורףי

מילחמה לנצח

קין מאגני (מימין) ואויב
אנווח קבוצתי

השחורים של האדומים תקפו והשחורים של הצהובים הרפו במישחק הגמרסל שבין מכבי תל-אביב לבין הפועל תל-אביב.

גם אני הייתי שם בשער 1, שורה 13, וסבלתי מהאוגנות הקבוצתית של האוהדים מול המישגלים הקבוצתיים של השחקנים.

ואם לפרט, או זה נראה כך — משמאלי ישב מכביסט שרוף ובירדו דיגלון צהוב מזודקר. מימיני ישב אוהד סולידי של הפועל, שקנה לבנו דיגלון אדום קטנטן ושמוט, אבל לא העז להגיד אותו מפחד שכניו.

המכביסטים התנהגו כמו מכביעריי צמיגים, ובמשך כל המישחק זרקו מהיציעים פחיות-משקה וקליפות. אפשר היה לעשות באנשים אלה שימוש נוסף כמנגנה נגד מיידייאבנים כאשר הם.

מה שהרגיו, היה השינאה של האדומים הצהובים לאוהדים האדומים. הצהובים לא הפסיקו לקלל, גם את אלי ישראל, האוהד הכיחבי של הפועל, שהפך לקורבן הערב.

אולי זו תהיה יותר מנאיכיות לש' אול מרוע מפנים האוהדים כליכך הרבה שינאה לשחקני הקבוצות היריבות. הרי רק במיקרה משחק שחקן מטויס כאן או כאן. הכסף, מסתבר, מרבר, ולמכבי יש יותר.

מהמקום שבו ישבתי אי-אפשר היה לשרוק גם כשהפועל הובילה. הפחד נחת עלי מהיציעים והרגשתי כמו חייל בורד שלא קיבל תוריד, מול המון

משתולל וזועם.

בתוך חצי שעה פיתחתי עוינות כלפי אוהדי מכבי, אולי בגלל הנטיית הסוציאליסטיות שלי להיות לצד החלש. האדומים, מיסכנים, רצו על המיגרס לאורך כל המישחק ולבסוף יצאו מובסים.

המומחים מיהרו להכריז כי מכבי שוב זכתה בגביע, בפעם ה-19 ברציפות. 700 אוהדי מכבי שהיו מצויידים

הרווחות בקרב עמים אחרים.

בהורו יש להישמר מפני שחום-עין, זה מביא מזל רע, ואם יש לו גם אף גדול — אתה ממש בצרות. לעומת זאת, בתולה בדרך תמיד תביא מזל טוב. ואם תתעשש פעם אחת — צפוי לך מזל טוב, יותר מפעם אחת — מזל רע. אם אתה דייג קסטי, היוזר שלא

דמות המוות מתוך קרנבל ונציה
13 חתולים שחורים

השתמש במילים כמו: כומר, עכבר או חזיר. יש להשתמש במילים חלופיות, כי הגורל טמון בכוח המילה. והשימוש

קטנות פרסים

באחרונה חולקו מילגות ופרסים לאמנים צעירים מתחום הציור והפיסול. ביניהם נמצאו גם מי שראויים לו, אך תמיד ימצא מתנגב שהמילגה לא תוסף ולא תגרע ממנו מאומה, כדוגמת הצייר משה גרשוני. אבל הציירת אביבה אורי היתה גם היא כתב-הידיעות. וזה, אומרים, הואיל לגרשוני ולירידות האמיצה ביניהם.

הכנועית

יש המחפשים את השורשים בחזרה בתשובה או בניכוי הקבלה ויש המחפשים אותם בעבר או במיתוס של הארץ והמרחב. הציירת בטין אמיר כחרה כזו האחרונה, וכימים אלה מציגה עבודות מעניינות ומרתקות בצבעוני יותן ובכמר הכנעני הפורץ מתוכן.

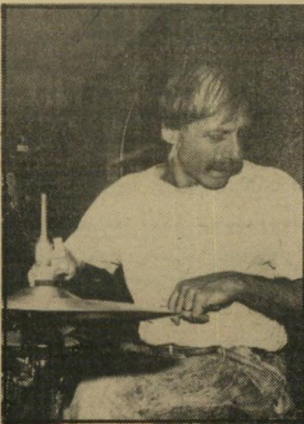
ומה הפלא, אחרי שנים רבות של חיים במחיצתו של המשורר אהרון אמיר (ממייסדי התנועה הכנענית בארץ) נדבקה אף היא בחיידק הכנעניות, שבא לידי ביטוי חזק בתערוכה ארץ חוילה.

שוב את ליכבי שלוש עבודות יפות שלה:

עונת — אל המלחמה. הדר — אל הגשם ואשרה — אל הטבע. אלה ואחרות בגלריה קרלייל.

ביבלוס

מי שמחפש את המתופח הנהדר אהרלה קמינסקי, יוכל למצוא אותו

אהרלה קמינסקי
משחונל על החופים

בביבלוס — מועדון-ג'אז הרש. לחובבי ביהנוסטלגיה, המקום מזכיר את מועדון ברברים שהיה פעם.

בביבלוס משתולל קמינסקי על התופים, מניף כרישול את שארית שערותיו ומשמיע קטעי-ג'אז יפים, יחד עם להקת-נגנים מעולה.

המקום עצמו שואף להידמות למשך, הו, לא ברור עדיין למה. אולי למועדון דוג'אז משנות ה-30 או ה-40? אולי לקאברט? למועדון-לילה? לאולם-חזר? נות?

בינתיים ביבלוס המוני מדי, רבי גילי מדי. אוהבי-ג'אז אמיתי בוודאי ינסה להתעלם מהחזות הפנימית והחיצונית של המועדון, כי קמינסקי, מי שמתמיד שנים רבות ואינו מתייאש על-אף הקהל המצומצם שיש למוסיקת-ג'אז בארץ, מציל את המקום, מעניק לו כבוד וקהל.

רוסאום עכשו

לציון 400 שנה לפעילותו של

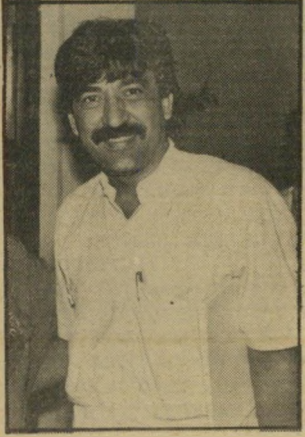
באופן מיקרי ואולי לא, התרחשה כאותה שעה תאונה קשה מול בית אריאלה. המזל, מסתבר, לא היה לצד הנהג. המסכן, חתול שחור עבר לו בין הגלגלים והוא אפילו לא הפסיק לירוק עליו שלוש פעמים.

פזזה של משורר

ביומן-החרשות של יום השישי ראינו איך ממרומי כפר-מרר עושה נעים עריידי פזזה של משורר. לפעמים אני אוהבת את הפזזות האלה, כי הן תמיד כמעט אמיתיות, ועוד בתוך מסיבה שהקראים היו ברובם משוררים וסופרים.

למי שאינו יודע, המסיבות הכי משעממות הן על-סירוב מסיבות הסופרים. וכמציאות זה לא בדיוק מה שחשבים.

עם זאת, היה משהו מרגש בקטע

נעים עריידי
מסיבות סופרים — משעממות

שהוקרש לנעים עריידי, אף שהוא קצת התפייט על החיים, גם כשלא היה זקוק לכך.

התחושה היתה שהבן-אדם יושב על כורסה נוחה מדי, וחבל. למשורר רדיוני בארץ יכולה להיות השפעה לאי-מבוטלת, ונרמה שעריידי לא ממש אותה.

אהבתי את חילופי-הדברים בין יעקב קב אחימאיר לבין הסופר אמיל חביבי, שאותו הספקתי לראות גם במוצאי-השבת בסירטו של אורי גולדשטיין ארבעים, מדינה, עצמאות, כשידור חוזר בערוץ 2.

מי שלא ראה את החלק של חביבי הפסיד. רק לשם כך היה כדאי לסכול את הקליטה האיומה של ערוץ 2.

וזה נשמע בערך כך:

גולדשטיין: למה אתה מתגעגע כשאתה נמצא בחוץ-לארץ?

חביבי: למולדת.

גולדשטיין: למי במולדת?

חביבי: לכפר שלי, להר שלי, ל...ל...ל... לכנרת שלי...ש...ש...שלי.

אני יודע שאסור לי להגיד שלי. ואחרי כל המשוררים והסופרים הרציניים, ופרופסור אחד סנילי, שלעת זיקנה התחיל לשחק בקרייט שמש המרצדות על הקירות, נרגעתי כזרועותיהם החמימות של הגשמים, בתכנית-הבידור ממוי ובקטעים מוכי רים מתוך תגיגה מיספר 2.

כאותה הודמנות הם סגרו חצי-יובל של "סע שלום, המפתחות בפנים". עדיין מצחיקים, מצחיקים, מצחיקים. אחרי הגשמים כיכיתי את הטלוויזיה. לערב אחד זה די והותר. מה עוד שבצוותא ציפתה לנו סי היימן ביורים וכוכים."

לאונה רהיסומי, בימאי, משורר, מפיק, שחקן ותאורטיקן של אמנויות-הבימה, יום ההודג'לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב, בשיתוף עם המכון האיטלקי לתרבות, כנס בינלאומי ואירועים תיאטרליים וחינוכיים. היוזמה באה כרי לחשוף תקופה פוריה בחיי האמנים אשר פעלו בשלהי הרנסאנס, ובדיקת העכשוויות של יצירתם. בין יתר האירועים: סימפוזיונים, מופעים מוסיקי ליים, הצגות.

ספורטאי מן הקיבוץ

נחוג בנבחרת חיים שבצמק חפר, יום-הולדתו ה-75 של יוסף ("ישור") ענבר, מבכירי עסקני הספורט בארץ. ענבר, יליד אוסטריה, היה בצעירותו כדורגלן, כדורידן וכדורעפן. אחרי שעלה ארצה, בגיל 19, היה למורה-התעמלות בקיבוץ, למנהל קואופרטיב מובילי-המשאית של עמק-חפר ומשך שנים רבות שימש כמוכר הפועל ויו"ר הוועד האולימפי הישראלי. ענבר, שהיה בין יוזמי מודעצת-היהודים (הפוטו), שרת גם תקר

עסקן ענבר כדורגלן, כדורידן, כדורעפן

פה קצרה כיו"ר ההתאחדות לכדורגל ותקופה יותר ממושכת כיו"ר איגוד הכדורסל.

כלה מן האורווה

התארסו ברכת-עמו, הני סיבה עאליה, 32, בתו הבכורה של חסיין מלך ירדן ומומחה אגרוני פריד צאלח, 26, טוראי בחיל-ההנדסה הירדני. עאליה, גרושה ואם לבן, היא בוגרת אקדמיה צבאית בריטית, צנחנית לשעבר וכיום מנהלת האורווה המלכותית על מאה סוסיהן הגועים.

תפאורן מן הצירים

נפטרו מדום-לב בגיל 56, צבי לבב, אחד מכוני-התפאורות החשובים בארץ (בין היתר: הסרט רסב, ההצגה אמא קוראו). לבב, אב לשלוש בנות וחסרם הטוב של אמנים רבים, היה כוכב תערוכתו האחרונה של ירדן, הצייר אורי ליפשיץ, שביסס את כל התערוכה על ציורי דיוקנו של לבב.

אבא מן התריסים

נפטרו בתל-אביב, בגיל 92, אריה ויסלר, מוטיקי קבלני-הבניין בארץ (כ-50 בתים בתל-אביב) ובעל נגריית-התריסים הראשונה בתל-אביב. בנו של ויסלר הוא האגרונום-הסופר ישראלי ("פוצ'ו") ויסלר, מתברר של אירספור ספירילדים (בניהם: חבר רה שכזאת, אולי תרדו שם, אפריים קומוחיים. איילת המכלבלח).

שמות מן הבעל

נפטרה ברמת-גן, בגיל 103, לולו מורד, אחת הנשים הקשיות בארץ. מורד, ילידת בגדאד, עירנית ושלת במעשיה (כולל קריאת עי-תונים, הקשבה לרדיו וצפייה בטל-וויזיה) עד יומה האחרון, היתה אם לתישעה (חמש בנות וארבעה בנים), שהעניקו לה 32 נכדים, 63 נינים וקביעה עמיתים, שלעשרה מהם היא השפידה של ממש, שלעם אורי, כשם בעלה, שממנו התאלמנה ב-1945.

בסוף המוות השיג אותו

בעמייס בשנה האחרונה ניצל גבי פלאח (משמאל) מהתנקשויות בחייו. השבוע השיג אותו הרוצח

השניים נותרו ידידים וכי דבר לא השתנה ביחסיהם. הם המשיכו להיפגש. באוגוסט, כאשר ירד מיימון מדירתו לבקר חבר בשכונה, פגש את פלאח. היה לילה חם והשניים התיישבו על המיטרה ושוחחו. חבר שישב איתם קם לרגע לקנות סיגריות ושמע לפתע יריות. פתאום שמעתי יריות, שני צרורות קצרים. הסתובבתי וראיתי את מיימון שוכב על הכביש. לידו עמד פלאח חיוור כמו סיד, סיפר יוסף אליהו, החבר שישב לידם רק דקות מיספר קודם לכן. "לא ראיתי מי ירה ולא ראיתי תא מכונית מתקרבת", סיפר אז אליהו להעולם הזה (2.9.87).

המיטרה עצרה את פלאח וטענה כי בלילה הרצח ישב אמנם על המיטרה עם מיימון, אבל בשלב מסוים קם ואמר כי הוא הולך לשתות משהו, התרחק

הציע לו ירדו מיימון לצאת לבלות באחד המופעים שאירגן, בחירת מלכת יופי בקריות בחיפה: "בוא תשטוף את העיניים ב'פהפיות של חיפה", אמר לירדו הרווק. כאשר אמר פלאח שאין לו חולצה מתאימה לאירוע, נתן לו מיימון חולצת-משי שלו. השניים נסעו לחיפה ואף הצטלמו עם מלכת-היופי שנבחרה.

"שני צרורות קצרים"

לא ברור מה קרה אחר-כך בין שני הידידים, ואם אמנם התגלע ביניהם סיכסוך על רקע של מילחמת כנופיות, או תחרות על בעלות מועדון גים. ביולי שנה שעברה חזר פלאח לביתו במכוניתו, השעה היתה מאוחרת

למשך השנה האחרונה התהלך גבי פלאח (24) בהרגשה שאלוהים שומר עליו באופן אישי. והיתה לו הצדקה לחשוב כך, לפחות פעמיים שיחק לו המזל בצורה מדהימה, הוא ניצל בנס ממוות ואדם אחר נפגע במקומו.

יתכן שמיקרים אלה גרמו לפלאח לאמונה מיסטית כי הוא בן-אלמוות, וביטחון זה הוא שהיה השבוע בעוקריו. כאשר יצא במוצאי שבת האחרונה

נרצח מיימון חברים או אויבים?

ממועדון-לילה בכיכר-העצמאות בנת-ניה, הגיח מאחוריו גבר חמוש באקרה וירה בו מטווח קצר. הפעם לא שיחק לו המזל והוא מת מפצעיו.

למרות גילו הצעיר רכש לו פלאח מעמד מוכר בצעירי רכש לו פלאח נתניה, עיר מגוריו. גם מגיל צעיר היה עבריין מוכר וארבע שנים בילה בכלא בגלל שוד מזוין. אחד מחבריו הטובים, שאיתו נפגש בכלא ואיתו התגורר בשכונת סלע בנתניה, היה יצחק מיימון (30).

פלאח היה רווק גבה-קומה ויפה תואר ואילו מיימון היה נמוך-קומה וכונה "הגמד". גם למיימון היה עבר עשיר בעבירות-רכוש והוא בילה שנים בכלא. אבל אחרי גישואו לאתני ואחרי הולדת שני ילדיו, ניסה מיימון בכל כוחו לפתוח דף חדש בחייו. הוא מצא לעצמו מיקצוע שגרם לו הנאה וגם הכניס לו כסף.

יחד עם התאומים מזל-טרים, היה מארגן מופעים ואירועים, בעיקר בחי-רות של מלכות-יופי בערי-שרה. הוא הזמין את האמנים והזמרים, השקיע כסף וראה ברכה בעמלו. מיימון רצה להרחיק את ילדיו משכונת-העוני שבה גדל בנתניה, שכונת סלע. בכסף שהרוויח קנה לעצמו דירת-גג מפוארת בעיר ועסק בשיפוץ. מיד לאחר שפלאח שוחרר מהכלא,

מהמקום, לקח מסיכה ותור כדי לרצוח אותו. יוסף אליהו, חברם של השניים, הכחיש בכל תוקף את גירסת המיש-טרה. הוא העלה גירסה אחרת לחלוטין. לדבריו היו היריות מכוונות אל פלאח ואילו מיימון נפגע בטעות.

המיטרה עצרה את פלאח כחשוד ברצח מיימון ומעצרו הוארך בפתח

והוא עלה לדירה וחברו נותר במכונית. אלמוני ירה אל תוך המכונית והאדם שישב בתוכה נפצע קשה, פלאח ניצל בנס.

המיטרה חשדה כי מיימון עמד מאחורי ההתנקשות והו עצרה אותו. אחרי שיבעה ימים שוחרר מיימון מחוסר הוכחות. כלפי חוץ נראה היה כי

סצוע אסולין של-רחוק ביד

רמי פסח, העולם הזה

תיקווה. שני ידידים של מיימון, נחמן כהן ומושה דמארי, בררו במיטרה מה יהיה גורל הדיון בבית-הדין ונאמר להם כי מחוסר הוכחות ישוחרר פלאח באותו בוקר ממעצרו.

השניים לקחו איתם את חברם, החייל אברהם אסולין ומיטען-נפץ להפעלה בשלטר-רחוק. הם נסעו לבית-

בנתניה התלקחה מחדש מילחמת-הכנופיות. האם רצח פלאח הוא התחלה של מרחץ-דמים חדש?

המיטשפט בפתח-תיקווה וחיפשו שם את מכונית-המיטשפה של פלאח, מכונית-קורפוס חומה. הם ידעו כי אפרים פלאח, אחיו של גבי, בא לבית-המיטשפט במכונית כדי לקחת את אחיו.

מרחץ-דמים בנתניה

לרשת החברים גילו את ה קורפוס במיגר-שחניה של בית פרטי, סמוך לבית-המיטשפט. אסולין, ובידו מיטען-החבלה והמכשיר להפע-לתו מרחוק, ירד לעבר המכונית. לרבי רי כתב-האישום שהגישה התובעת שלומית אריאל נגד השלושה, התכוון אסולין להפעיל את המיטען לאחר שגבי פלאח יכנס למכונית, אבל קרתה תקלה.

המיטען התפוצץ בידו כאשר התק רב למכונית והוא נפצע קשה מאוד. רגלו השמאלית של אסולין היתה מרר-טשת, מידו השמאלית נותר גרם בלבד ועיניו פניו נפגעו מעשרות רסיסים. פלאח ובני מיטשפתו ניצלו ושמעו את הפיצוץ מאולם בית-המיטשפט.

"עובדה שפלאח לא רצח את מיימון, כי אותם אנשים שניסו להתנקש בו ופגעו במיימון בטעות, הם שניסו שוב לרצוח את פלאח בבית-המיטשפט", טענו אז חברים של החשוד. אלא שהחיד-גריא לא הסתיים או.

השבוע, פחות משנה מאז החל מרחץ-הדמים בנתניה, נהרג גם פלאח. הרצח ירע היכן לחכות לו, וארוב לו ליד תחנת-המוניות. כאשר עמד פלאח לעלות על המונית בליווי שני חברים התפרץ הרצח כשאקרה שלוף בידו, ירה ונמלט.

מזלו של פלאח אול, הוא נפצע ומת מפצעיו. המיטרה חושדת כי המתנקש היה אדם שרצה לנקום את נקמתו של מיימון "הגמד". כעת, אחרי שגם הגמד וגם פלאח הלכו לעולמם, יתכן שהשקט יחזור לנתניה הסוערת. אלא אם כן יחל סיבוב חדש של נקמות-ידים.

מתי מורגנשטרן (54), מנכ"ל "צים", אחת מיסו חברות-הסכנות הגדולות בעולם, לא הוצנח לתפקיד. הוא טיפס אליו במשך 33 שנה, וכשהגיע הציל את החברה מהתמוטטות. הוא מספר על ילדותו שהולידה אומיצייה חזקה, על הצלחה ועל הבדידות של איש עסוק וסגור

צילון: צפירי, העולם הזה

ריאיינה דינאלה שמי

הייתי בן 15, נמוך ורזה. כשביקשתי עבודה בים צחקו עלי ואמרו לי: ילד, לך הביתה!

אחרי נידונים רבים קיבלתי עבודה. שוליה של מלצר ומנקה בחישימוש של האונייה

כשהייתי בן 17 וחצי פרצה שביתת-הימאים. הייתי בין הצועקים. אחר-כך התחשבנו איתי

כשנגמרה מלחמת-העולם, הייתי מבוגר בן 17. התלאוח ביגרו אותנו

העיירה שלנו נמחקה. מעל פני האדמה נשארה רק עגלה ישנה, ואיחה התחלנו שוב

ראיתי שאחרי לדי-הקיבוץ מסייעים בכל בוקר לבית-הספר, ואותנו מלמדים קצת ושולחים לעבודה

"אין לי חיים פרטיים.

יש לי חבר אחד!"

מאחורי שולחן גדול-ממדים. הוא נראה סמכותי מאוד, רציני, ואפילו קצת קשוח. אדיב אך שומר-מרחק. המזכירה אינה קוראת לו בשמו הפרטי, אבל הוא אינו שוכח להודות לה בנימוס עבור הקפה. ביקשתי מהצלם שיעלם כמה תמונות לפני תחילת הראיון. היה רגע של מבוכה. איזה פוזה לעשות מול המצלמה? אבל הצלם שבר את המבוכה כשביקש מהמנכ"ל לעזור לו להעביר דגס-ענק של אוניה לשולחן, כדי שהמנכ"ל יצטלם ליד הדגס. שני הגברים הרימו את האוניה, והקרח נשבר. עכשיו הגיע התור שלי להיות נבוכה. כל

כמו "השמש אינה שוקעת בציים", "לא להרפות במעלה ההר", "ריווחי, צים" עולים משנה לשנה", "זו השנה השלישית ברציפות ש,ציים" מרוויחה". ולא רק כותרות בעיתונות הישראלית. "פיננשל טיימס" כתב בכותרת שמונה "ציים" מכפילה רווחים. עיתון אנגלי כתב בכותרת עבה "הסוד של הצלחת צים", ומתחת לכותרת הופיעה תמונת המנכ"ל, מתי מורגנשטרן. אינני מבינה במאזינים, ולא בחברות ולא בריווחיות, אבל הכותרות השמנות אמרו לי שהאיש הזה שווה סיפור. נפגשנו במשרדי "ציים" בתל-אביב, שם הוא מבקר פעם בשבוע. מורגנשטרן ישב

שקועה בחובות של 600 מיליון דולר, ובדיוק אז נכנס לתפקידו המנכ"ל החדש, מתי מורגנשטרן, והדברים התחילו לזוז באופן מדהים, עד שהיום, שלוש שנים אחרי כניסתו לתפקיד, "ציים" היא חברה ריווחית, בעלת תוכניות מרחיקות-לכת. טילפנתי למשרדי "ציים" וביקשתי ראיון עם המנכ"ל. "נקבע את הראיון לעוד שבועיים, ובינתיים אשלח לך חומר ותעשי שיעורי-בית", אמר לי מורגנשטרן. הסכמתי.

החומר הגיע. מאזן של "ציים" שבו לא הבנתי מאומה, מלבד התמונות. אבל הגיעו גם צילומים של קטעי-עיתונות עם כותרות הנושא האחרון בעולם שבו חשבתי לטפל אייפפם בעבודתי הוא נושא הים. יותר נכון - התחבורה הימית. אבל באחד הימים פתחתי עיתון יומי, ותוך כדי דיפדוף ראיתי כותרת שאמרה "חברת צים" סיימה את השנה ברווח של 43 מיליון דולר. לא בכל יום אני רואה כותרת כזאת בעיתון ישראלי, מה גם שלפי מיטב זיכרוני "ציים" עמדה מול פשיטת-רגל לפני שנים אחדות, ואף דובר על חובות של כמה מאות מיליוני דולארים. עשיתי כמה בירורים קצרים, כדי לוודא שזיכרוני אינו מטעה אותי, והסתבר לי שאמנם, לפני שלוש שנים היתה "ציים"

מנכ"ל מורגנשטרן במישרדו
רבים חשבו שירדתי מהארץ. הרגשה לאנשינו

מלבד זאת, נרמה לי שהייתי היחיד שהאמין ביכולת החברה לצאת מהצרות, ולכן הייתי צריך להירתם לזה. כרענר את רואה שצדקתי.

אתה קוסם? גאון כלכלי?

לא. אין קוסמים.
ספר לי מה עשית ביום הראשון שלך כמנכ"ל.

אספתי את האנשים. הסברתי להם את המצב. הצגתי לפניהם את התוכניות לקיצוצים.

איפה קיצצת?

בכל דבר. הוצאתי אנשים מהמערכת.

והסדרת?

יש מיתוס שאי-אפשר לפטר אנשים בארץ. זה לא נכון. אם יש הצדקה, ויודעים לשתף את נציגי העובדים זה אפשרי.

אל תחשבי שלא היו חרדות. כל אחד חרד וגם אני. אבל לא היו שביתות, ולא שרפו צמיגים. אנשים הבינו שהפרנסה של אלפי אנשים אחרים תלויה בנכונות שלהם לפרוש. שליש מאנשי החוץ פרשו.

מה, למשל, קיצצת בלישבת המנכ"ל?

אתן לך דוגמה. ראיתי שתקציב הנסיעות של מנהלים בחברה הוא גדול מאוד. נתתי הוראה להפסיק את הנסיעות בעולם, ונדרתי נדר שגם אני לא אסע עד שאוציא את החברה מהבוץ.

עולה-חדש מורגנשטרן (1949) בקיבוץ
האוניה היתה פיתרון. עבודה. בית ומשפחה

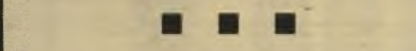
אבל הנסיעות שלך ושל המנהלים האחרים לא היו לצרכי בילוי.

נכון. אבל אפשר להסתדר גם בלעדיו. אפשר לחתום על חוזים בארץ, או בפקסימיליה. כך עשיתי. 18 חודש לא עזבתי את הארץ, ובעיקבותי גם אנשים אחרים. ההוצאות של צים בתחום זה ירדו בשליש וזה אומר הרבה מאוד כסף. אבל זאת רק דוגמה אחת.

מדוע יש בכלל צורך בחברות כמו "צים", בשמטוסי-המיטען מעבירים סחורה במהירות עצומה?

אנשים לא יודעים את זה, אבל העובדה היא ש-97 אחוזים מהמיטענים בעולם מובלים באויר, ניות, ורק כשלושה אחוז באויר. כך שהמטוסים נגסו רק בחלק קטן מאוד של העבודה שלנו. (המשך בעמוד 42)

כי שם, צחקו ממני ואמרו לי, "לך הביתה, ילד". אבל לא היה לי בית, ולא היה לי לאן ללכת. עמרת עם המיוודה שלי באמצע רחוב בחיפה, וידעתי שאין אף אחד בעולם שיעזור לי עכשיו. אף אחד חוץ ממני. כל היום הסתובבתי בחיפה וחיפשתי עבודה. כסוף היום מצאתי עבודה בחנות סוכריות, ובערב שכרתי מיטה אצל מישפחה יקית, שהיו לה שלושה חדרים ובחדר אחד היא השכירה מיטות.

ויתרת על הים?

לא. הם ויתרו עלי. אני לא ויתרתי. בכל רגע פנוי חזרתי למישרד הימאים, כדי לבלבל להם את המוח ולבקש עבודה.

הייתי עקשן איום. כולם הכירו אותי, וידעתי שבאחד הימים זה יימאס להם, והם יקבלו אותי לעבודה.

וכך היה?

כך היה. אחרי שנה וחצי של בילבולימוח קיבלו אותי לעבודה בתור שוליה למלצר ומנקה בתי-שימוש באוניה.

שאלת איך פתאום מישוה נהיה מנכ"ל צים. במקרה שלי התשובה היא — בגיל 16 הוא מנקה בתי-שימוש באוניה.

וניקיון בתי-שימוש לא שבר את החלום על כיבוש-הים, הבאת-עוליים?

**„כתבה על הישגי צים".
בפינושל טיימס אורמת
לי תאה יתור מאשר
ספר על דוסטויבסקי"**

החלום באותו הזמן היה להיות סיפונאי, במרים. אבל בתי-השימוש, ואפילו חדר-האוכל, נמצאים מתחת לסיפון, ולכן, אחרי שעות העבודה, הייתי מתגנב לסיפון ומתחנף לקציץ המימרת שיתן לי להסתובב על הגשר. ויום אחד האלוהים — כלומר רבי-החובל — קידם אותי בתפקיד מנערת-איים לנערי-סיפון.

זה היה אחד הרגעים המאושרים בחיי. עכשיו מותר היה לי לנקות את התאים של רבי-המלחים ולהגיש קפה.

אבל זה עדיין לא הספיק לך?

מורגנשטרן (שני משמאל) עם חברים מול סליה-חרות בניו-יורק (1952)
אין כבר אוהבות בכל נמל

לא. רציתי יותר, וידעתי שאני יכול יותר, ולכן אני התמלאתי בביטחון עצמי, וכשפרצה שביתת-הימאים צעקתי חזק, ופתאום הייתי לאחר הפעני לים בשביתה, ואל תשכחי שהייתי אז בן 17 וחצי.

חלק מהפעילים בשביתת-הימאים נאלצו לעזוב את הים.

גם אני שילמתי כשכיל זה. היה מי שהתחשבן איתי, ואחרי השביתה, במשך חצי שנה, לא נתנו לי עבודה בים. אבל אני הייתי עקשן גדול יותר מהם, ולבסוף התקבלתי שוב לעבודה באוניה, והפעם כבר כמלא של ממש על אוניית-המסא אברהם נרץ.

החלום התגשם?

כן. ולא. החלום היה להיות ימאי. אבל השאיפה היתה להיות יותר מימאי פשוט. אישם בין העיירה הרומנית שנמחקה מעל פני הארמה לבין הרחוב בחיפה התחתית נולדה בי השאיפה

הזמן היתה לי ההרגשה שהאיש מולי התכוון לראיון כלכלי. הוא חשב שאשאל אותו על המאזן האחרון, על הדוידנד, על בעלי-המניות, על חלוקת המשאבים, על ערבות-מדינה ועל פיננסים בינלאומיים. ידעתי שברגע שאפתח את פי הוא יתאכזב. אבל אותי עניין האיש והוא ישב מולי, לא היתה לי ברירה אלא להתחיל לשאול את אשר רציתי לדעת באמת.

איך מישוה נהיה פתאום מנכ"ל "צים"?

זה מה שאת רוצה לדעת? טוב. איפה את רוצה שאתחיל?

מדוע לא בהתחלה?

יש כמה התחלות. התחלה אחת היתה כרומניה. כשנגמרה מיל-חמת-העולם, הייתי בן 11. ילד מבוגר. תלואות המילחמה כיגרו את כולנו.

הצטרפתי לנורדוניה ונדבקתי בחיידק הציוני. התחלתי לדבר עם המישפחה על עליה ארצה, ובינתיים נרשמתי בעצמי לעליה.

היה קשה לשכנע את ההורים לעלות ארצה. העיירה שבה נולדתי, ושבה חיו הורי ברווחה עד המילחמה, נמחקה מעל פני הארמה. אחרי המילחמה, כשמכל הרכוש הרב נשאר רק עגלה ישנה שהביאה אותנו לבוקרשט, היה צורך בהרבה כוחות-נפש כדי להתחיל שוב להתארגן. ואז אני בא ואומר: בואו נעלה לארץ-ישראל.

אבל מקומי בתור לעליה התקדם, ובאחד הימים — אני זוכר אותו כמו היום — הודיעו לי בסניף של נורדוניה שאני ברשימה, ובעוד שבועיים אני עולה. הייתי בן 13 וחצי, והייתי זקוק להסכמה של ההורים.

וההורים נתנו לילד בן 13 וחצי לעלות לבד לארץ זרה ורחוקה?

נתנו? היא לא המילה המתאימה. אני זוכר את המילים של אמא שלי: „אם אנחנו נאסור עליך לנסוע ופה יקרה שוב משהו נורא, לא נסלח לעצמנו. אם שם יקרה לך משהו, זה בגלל ההחלטה שלך!"

יותר לא דובר על זה. ביום המועד לקחתי איתי תרמיל, ואבא ליווה אותי לנקודת-האיסוף. שם, לפני שהצטרפתי לחברי, ולפני שנפרדתי מאבא, התפרצתי בכי נורא. ילד בן 13 וחצי, שלא בטוח אם אייפעים יראה את מישפחתו שוב.

הגעת ארצה. לאן?

לקיבוץ נוה-היטון. עם הרבה חלומות על בניין הארץ, ועל חלוציות והגשמה ושיוויון. אבל מהר מאוד ראיתי שאת ילדי-המשק מטיעים בכל בוקר לבית-ספר ואותנו, שלא הצלחנו גמור בית-ספר

מורגנשטרן (שני משמאל) עם חברים מול סליה-חרות בניו-יורק (1952)
אין כבר אוהבות בכל נמל

בגלל המילחמה, מלמדים קצת עברית ואחרי-כך שולחים לעבוד.

האכזבה באה מהר מאוד. הבנתי שהקיבוץ הוא לא בשבילי. הבנתי גם שאם אני לא אדאג לעצמי, אף אחד לא ידאג לי.

בינתיים עלה ארצה בנדודי, שהיה רופא. נפגשתי איתו וסיפרתי לו שאני עומד לעזוב את הקיבוץ, שאני מחפש עבודה. בנדודי אמר שיש לו חבר, העובד באוניה, ואולי הוא יוכל לעזור גם לי לעלות לאוניה.

זה היה פיתרון יוצא-מנהל כלל בשבילי. לא היתה לי מישפחה, לא כסף וגם לא בית. גם ראיתי בים משהו חלומי. ימאות עברית, כיבושי-ים, הבאת-עוליים.

לקחתי מיוזמה קטנה, נפרדתי מהחברים בקיבוץ ונסעתי לחיפה, ישר ללישכת-העבודה של הימאים. הייתי ילד נמוך ורזה, בן 15. הסתכלו

**„אין לי חיים פרטיים.
לפעמים אני מצליח
לחטוף קונצרט או
ביקור במוסיאון"**

ונסעתי לארצות-הברית, להקים משהו שלא נשא דגל-ישראל. בגלל אופייה של העבודה שם חשבו רבים שירדתי מהארץ, וההרגשה היתה מאוד לא-נעימה.

הרצתי את העניין עד שעמר על הרגליים, וחזרתי מן הכפור. חזרתי להיות ישראלי בשליחות. התמניתי כמנהל צים בחצי-הכדור המערבי.

ואחרי ארצות-הברית אתה חוזר ארצה, ומזמינים אותך להיות מנכ"ל "צים".

אבל, "צים" באותה תקופה היא חברה שוקעת. 600 מיליון דולר חובות, ורופסדים של 50 מיליון נוספים כל שנה. למה בן-יארם שפוי נכנס למיטה חולה בזאת?

כולם או חשבו כמות. היו אנשים שאמרו לי שאני מתאבד.

למה לא הקשבת להם? בגלל האתגר להצליח?

לא בגלל האתגר, אלא בגלל האמונה שאני יכול. היכרתי את החברה מכל צדדיה. הבנתי כיצד נוצר המשבר, וחשבתני שאני יודע איך לצאת ממנו. במשך שנים ארוכות האמנתי שבאחד הימים אנהל את החברה הזאת, במשך השנים הללו התגבשו אצלי תוכניות.

דפנה ברק על בעיותיה של אופירה נבון:

"תנו לי לנשום!"

אמר יצחק נבון: "אני מגיע איתה לאירוע, למסיבת יקוקטייל. יכולים להייר יות במקום מאהמאתיים אנשים. מייר ירוצו כל הצלמים לעבר אופירה. היא נלחצת מזה."

שפע של פרויקטים

מה יש בה, באופירה נבון, ההופך אותה לדמות ציבורית מדוברת כל-כך? מה יש באשה בת ה-52 המשמשת סיבה לסקרנות כה מרובה, המקיף אותה מצד שני ברכילות ובשמועות בלתי-פוסקות? מהי הסיבה לעיסוק הכל-תופס באופירה נבון?

קשה להצביע על משהו מיוחד בדמותה של אופירה. היא מסוג אותן הנשים הנכנסות אחר-אחר — ואין זה משנה מה גודלו — וזוכות בתשומת-הלב הכ"לית. הופעתה אינה דבר פסיבי, אלא אירוע המעורר את הסביבה להגיב. הצירוף אשה יפה-מפורסמת-מצליחה בורואי מעורר סביבה קינאה. הפירי-סום של אופירה, ושהייתה המתמדת בורקורים כאשר כיהן בעלה כנשיא, נתנו הכשר לפירסומים עליה ולעיסוק מתמיד בה. מותר היה לעסוק בחיי הנישואין שלה, מותר היה לבקר את הבעות-הפנים שלה, מינהגיה. מכיוון שהיתה צעירה ויפה מהנשים ששכנו לפניה במישכן-הנשיא, היה זה טבעי לחטט בתחומים האינטימיים ביותר שלה. על אשה מפורסמת מרכלים תוך כדי גימט-התנצלות. אם היא גם יפה וזוהרת — אלוהים ישמור — מרכלים ומעמידים אותה בעמדת התנצלות יומ-יומית.

כך מתנהגת באחרונה אופירה. יש

כל המצלמות אליה!

יש בהתנהגותה של אופירה נבון, בשנים האחרונות, סמנים של מי שעברה טראומה. בעת שהיתה "הג'ברת הראשונה", נחשפה אולי יותר מדי לתיקשות. יצחק נבון מצטרף עד עצם היום הזה, כשהוא משחזר את מכול המאמרים שנכתבו או על אשתו. "אפילו עיתונאים בכירים ביותר", נזכר, "נהגו לכתוב בלי סוף על בגדיה: עם מחשוף, בלי מחשוף..."

אופירה נכונתה מכל ההמולה התיקת שורתית וחגיגת-הרכילות סביבה. היא מספרת כי החליטה להתנזר מכל זה. נרמה שהמדיבר יותר בכריחה ממה שפגע בה, מאשר בהחלטה רציונלית. באחרונה התוודתה: "אני לא מסוגלת לעמוד כל הזמן בפני ביקורת ציבורית. מה רוצים ממני? אני פשוט מבקשת: תנו לי לנשום, תנו לי לחיות בשקט!" היא ניסתה לחיות בשקט במשך חמש השנים האחרונות. היא מקדישה זמן רב יותר לשני ילדיה — נעמה וארז — שוהה יותר בבית, מבלה עם חברות טובות, מקבלת פניות טלפוניות רבות.

פניות רבות הן על מחלת-הסרטן, שבה לקתה אופירה. בעת היותה אשת-הנשיא, נתנה למחלה ביטוי תיקשורתי, כדי להגביר את המודעות למחלה. גם א עוררה התנהגותה — הנועות על פי אמות-מידה מקומיות — תגר בות לכאן ולכאן. אופירה הצליחה להיאבק בסרטן.

אופירה נבון בפעולה. אני רוצה שיוחיו לי לחיות בשקט!

המשמר האזרחי

עיריית אילת

משטרת ישראל
המחוז הדרומי
מרחב הנגב
תחנת אילת

יום המשטרה באילת

בשעה 18.00 יתקיים באולם קולנוע "אילת" הארוע המסכם, בהשתתפות:

- ראש עיריית אילת מר רפי הוכמן
- שר המשטרה מר חיים בר-לב
- מפקד המחוז הדרומי ניצב רחמים קומפרט
- מפקד מרחב הנגב ניצב משנה חיים בן עיון
- קצין משא"ז דרומי ניצב משנה נפתלי טל-אל
- קצין משא"ז נגב סגן ניצב נחום ככלר
- מפקד משטרת אילת רב פקד ירוחם קיים
- ר' משרד משא"ז רב פקד מנחם הופ

ההודעה על הופעת אופירה ביום-המישטרה באילת, עיריית אילת, משטרת ישראל, המשמר האזרחי, הגב' אופירה נבון.

פער מהותי בין דימויה הציבורי כאשה רודפת-כבוד לבין אופירה נבון הילדרית-מתמשה, העוזרת לאנשים מבלי לבי-דוק, מבלי לחקור, עד כדי נאיביות. היא אשה מלאת מרץ ורעיונות, הנראים כאילו היא מתלבטת לאיזה כ"י וזן לנתב אותם. לכן מתפזרת האנרגיה הרבה שלה על פני פרויקטים רבים. חלק מהפרוייקטים מבטאים נטיות טיבעיות שלה מילדות. לאופירה נטייה חזקה לציור ולאמנות. אביה, אליעזר רזניק, נפטר כשהי

כעת היא מגיעה לכדיקות פעמיים בשנה, אך מקדישה שעות על גבי שעות לחולות ברחבי הארץ — ייעוץ, שירות, עידוד. תוך מזה היא יוזמת ומגלגלת פרויקטים מקוריים לרוב. בכל זאת, על אף הימנעותה מהריצה לורקורים בשנים האחרונות, לא פסקו השמועות, הרכילות, הניסיונות לתקוע מקלות בגלגלים של האשה הנמרצת הזאת. אופירה אינה יוצאת לרגע ממוקד התקרנות הציבוריות.

בגלל אותן הסיבות בדיוק — להב-דיל — לא נראתה אופירה נבון בתצור גות-אופנה בשנים האחרונות, למרות שהיא מנסה להתעדין בחידושי-האופנה, ולמרות מחויבותה לאופנאים החביבים עליה. תמיד כשהגעת לת צוגות-אופנה, נזכרה, "היו מצלמים אותי. לא משנה מי ישבה בקרב הקהל — אותי היו מצלמים! נוצר הרושם כאילו רק זה מה שמעניין אותי בחיים." נבון נמנעה כמעט מלהופיע בכל-התיקשות, להתראיין ולככב, מאז

לפני כמה חודשים נסע שרה-חיי נוקר-התרכות יצחק נבון לביקור רישמי בספרד. במיקרים רבים מתלוות נשות-השרים, בביקורים דומים, לבע-ליהם. נבון רצה שאופירה אשתו תלווה אליה. לשם כך נדרש נוהל שיגרת של מתן כמה אישורים. אופירה נבון ויתרה, מבלי לחשוב פעמיים, על החווייה. היא חששה ממה שיאמרו, מה שיכתבו. מה פתאום-יכתבו על מיקרה כלי-כך שיגרת?

"במיקרה שלי יכתבו" אמרה אז לה ברים, "כבר יעשו מזה סקנראל!"

זוהי גם הסיבה לכך שאופירה לא הצטרפה אל בעלה לביקורו במחנות-הריכוז, לפני כמה חודשים. חרף רצונה העז לבקר שם, חזרה בה מכוונתה.

"אם אבכה", התייעצה אז עם הקרובים לה, "יאמרו שאני עושה הצגה. אם, חס וחלילה, יהיה תצלום שלי עם זווית של חיוך, יכתבו מייד — על מה יש לה לחייך? בכל מיקרה תהיה ביקורת על איך שהתלבשתי לאירוע..."

מילחמת השוטרים

עיסוקה של אופירה נבון בפרוייקטים כה רבים גורם לה לא-אחת להשתרע ברכילות. למשל, בפרוייקט שערכה יחד עם המשטרה בעיר אילת. ההופעה שם היתה בחסותם המשותפת של עיריית אילת, המשטרה ואופירה נבון, וכך גם פורסם במודעות. אופירה שהתה במלון "קיסר" באילת, יחד עם כל צמרת המשטרה. מחיר החדר שלה נזקף על-ידי המלון על חשבון המשטרה, ונצמד לחשבון-החדר של ברוך לוי, אז מפקד המשמר האזרחי, שהוא ידיד-יעורים של אופירה מאז גיל 14. כשהתגלתה הטעות, נוכח הסכום מחשבון המשטרה, והמלון חזמין מראש את אופירה על חשבון, כתרומה למיפעל שבראשותה. סגנו של ברוך לוי, דן ברעם, שהיה אז בשלבי פיטורין, השתמש בחשבון המקורי במילחמתו בברוך לוי, וכך הופיע שמה של אופירה בפרשה זו.

הוא הדין לגבי הופעתה של אופירה נבון בצפת, בתיחת תערוכת-תמונות שבחסותה. מכיוון שברוך לוי שהה בעבור יום באיילת-השחרר-הסימוכה, לרגל כנס מישטרי, חיבר דן ברעם את שני האירועים והגיע למסקנה שהשניים היו ביחד. אולם במועד שננקב על-ידי ברעם היתה אופירה עם בעלה, ויש לכך תימוכין.

"העולם הזה", שמירסס את הטענות האלה של דן ברעם בשמו, מצטער על עוגמת-הנפש שנגרמה על-ידי כך לאופירה נבון — אשה שהחלה את דרכה הציבורית בתסוה. "העולם הזה", שבחר בה ב-1956 ככ-צברית השנה. אגב, במסיגרת ההתחרות על תואר זה מירסס "העולם הזה" תצלום של אופירה ארז (דאז), כשהיא מחזיקה בגליץן. "העולם הזה". תמונה זו צולמה על-ידי ברוך לוי.

אופירה מגישה את ספר „נופיישראל“ לאסימור
אם אבכה יאמרו שאני עושה הצגה...

אופירה עם ראשי עיריות אילת ולוס-אנג'לס
עם מחשוף, בלי מחשוף...

בשיחות פרטיות שקלה שוב ושוב מה עליה לעשות, כיצד עליה לנהוג כדי שיעזבו אותה לנפשה. המישפט: „אני רוצה שינחו לי לחיות בשקט“ חזר על עצמו שוב ושוב. „מה אני יכולה לעשות?“ שאלה, כ־ שאדם עושה ומצליח — או יש בעד נגד. כנראה שאני עולה על יכולות של כל מיני אנשים. ככה שזה, כשעושים.

אבל אני לא יכולה לעמוד בכך יותר. יש גבול לכל דבר! מי שפגש באופירה באחרונה, יכול היה להתרשם עד כמה היא אובדת עצות, ועד כמה אמיתית המצוקה שבה היא שרויה — ההרגשה שחוררים לפר־טיותה ואין מאפשרים לה לנהוג כר־צונה, והתזכורת המתמדת שהיא אינה אדם פרטי, נקודה.

הנשיא ושמטרתו היא לאתר ילדים מחוננים בשכונות-מצוקה ולפתח אר־תם.

● **מגמת לימודי חוקי-מישי**
פט במיסגרת על־תיכוננית: פרו־ייקט זה הופעל השנה בראשונה בבית־ספר בירושלים, ביוזמתה של אופירה. באחרונה גילו בזה התעניינות בתי־ספר בנצרת ובמקומות אחרים.

● **פרוייקט למילחמה בתאור־נות־דרכים:** אופירה האזינה מדי־שנתיים לסיכום ההרגעים והפצועים בכבי־שים, ותתה אם אפשר לאתר נהגים המועדים לפרוענות בכבישים על־ידי שירות פרופיל פסיכולוגי. היא ערכה על־כך סימפוזיונים, ומנסה לגבש כעת סאלונים שיענו על השאלה.

● **פרוייקט מיטמרה־הקהילה:** זהו הפרוייקט שהעלה, באחרונה, את אופירה לכותרות, ושהזווה את הקש ששבר את גב הגמל — אין לה עוד כוח להתנצל ולהסכיר ולהתגונן.

אופירה השתתפה, כנציגת איכפת ל־פרוייקט של המיטמרה, המיטמרה האזרחי ועיריות כמו עיריית אילת את השמירה על הרכוש בבתי־הספר, עריכת בדיקות ביטחוניות באוטובו־סיים, אימוץ וביקור קשישים וכד'.

ראש המיטמרה האזרחי היה אז ברוך לוי, יריד־עורים של אופירה. הקשר בין השניים היווה בסיס לרכילויות וספקולציות לרוב, סיבה להביך את בעלה של אופירה וזירה להתנגחויות פנים־מיטמרותיות.

במהלך החגיגה, הוסטה תשומת־הלב מהפרוייקט עצמו לשוליים, לרכי־לות.

האמת היא שאופירה הגיעה לאירועים הכרוכים בפרוייקט (כמו האירוע באילת) באורח רישמי, ולא כהיכא כפי שנרמז. על בואה פורסמו כרונות כרנכי העיר (ראה כרוח). היא הוזמנה לשם על־ידי הקצין דן ברעם, שהתלונן לאחר־מכן על ברוך לוי.

ברעם היה הנציג הרישמי ששיבח את השתתפותה באירוע והודה לה. (ראה סיטרת).

● **פרוייקט למחוננים משכר**
נות־המצוקה: הפרוייקט מופעל כחמש שנים, הראשון מטעם קרן איכ־פת ל־הקימה אופירה עוד במישכר־לעמדת התגוננות.

● **שבון נפש**

אופירה נבון עורכת עתה חשבון־נפש: היכן טעתה, האם צדקה כא־שר נמנעה מלהתראיין והצניעה את פעילותה מאחורי תדמיתה הוורת והקלילה, האם עליה להיות סלקטיבית יותר בבחירת האנשים שעימם היא מת־רועעת, ושלצונתם היא נרתמת. הטאקטיקה שנקטה אחרי שנפגעה מהביקורת הציבורית עליה בעבר — בריחה מסיקור פעילותה — הוכחה כלא־נכונה.

כמיטמרה־החזן. שוב נדחקה אופירה לעמדת התנצלות.

● **קרן „אכפת ליי“:** זוהי קרן שה־קימה אופירה עוד בימי כהונת בעלה כנשיא, מתרומות של בורדים. מכספיה ניתנות תרומות למטרות שונות בתי־חומי התרבות והקהילה.

● **פרוייקט להקת־המחול אי־לת:** הלהקה נוסדה בנובמבר 1982 ביוזמתה של אופירה נבון — אז אשת לנשיא־המדינה — ובשתוף־פעולה של תה בת 8. הוא היה צייר, ושם־נעוריה — ארז — מורכב מראשי־התיבות של שמו ושם־מישפחתו.

היא עצמה עברה בעבר במיטמרה־ארכטיקטים, ויש לה כישרון לשירותו. בעבר גם רקדה.

את כל האהבות האלה השקיעה בפ־רויקטים שבהם היא עסוקה כחמש הש־נים האחרונות. למרות שלמדה פסיכ־לוגיה שיקומית, החליטה שלא לשוב ולעסוק בכך.

סיפורה של אופירה על שולחן חדרו של מיטראן
כנראה שאני עולה על היבולות לכל מיני אנשים...

יצחק נבון סיפר שהזדהה כל־כך עם הילדים שבהם טיפלה, בתחום התי־מחותה, עד שהיתה שבה מדי ערב לביי־תה ממוטטת ושבורה. את המרץ 1/או־התיסכול של אשה פעילה, שנחשבה במשך שנים ל„אשתו של“, השקיעה בפרוייקטים הבאים:

● **פרוייקט התערוכות:** זהו פרויקט המאפשר לצעירים ישראלים להציג ליטוגרפיות שלהם בחו"ל. כך מרוויחים האמנים כסף ומוצגת אמנות־ישראל ברחבי העולם.

כשהיתה רעיית־הנשיא, הפיקה ספר מהדר בשם נופים בישראל. בעלה הגיש את הספר למלכת־ספר.

לא מכבר קיבלה אופירה ברואר תצי־לום של הרר־עבודתו של הנשיא פרינ־סואה מיטראן. הספר שלה מעטר את שולחנה.

הפרוייקט הזה נעשה בשיתוף־פעו־לה בין אופירה לבין מיטמרה־החזן. הצי־לחת הפרוייקט והביקור לתערוכות מצד נציגויות־ישראל ברחבי־העולם הולירו, כמוכן, קינאה בקרב גורמים

בלחץ השנייה ותדונת־היצירה, אופירה נבון מחליקה לעיתים. מי שמכיר אות אופירה יודע שזה נעשה מחוסר־דקדקנות, פזיות ותממיות־מה.

בציבור הרחב מתקבלות מידות אלה כסימנים להתנשאות, לגאונות, והיא מצטיירת כאשה שאינה עושה חשבון. למשל: אופירה צירמה לעותקים של גליון־הביטורגיה שלה נייר־מיכתבים של מיטמרה־הנשיא. הטומס נשא אמנם את התאריך 1982, כאשר יצחק נבון כיהן עדיין כנשיא, אולם הפגת גליון אחרי שסיימו הנבונים את תקופת־הנשיאות עוררה את חמתו של מיטמרה במישכר־החזן.

מייד הובהלו מיכתבים, ונוצר ריח של תקרית. בניגוד לדימויה הבלתי־מתחמא, הכירה אופירה מייד בטעות והודי־תה על לפני ידידה בטיבעיות שהחליקה. היא לא חשבה על כל השלל־כות של המעשה. לא זה בלבד פססקה מהונהג הזה, אלא שהיא עצמה מספרת על כך, בפשטות של אשה־ילדה שמותר לה לטעות, שאינה מורמת מעם.

בכל זאת, יצרו לה שונאיה תדמית מקוממת של „מורמת מעם“.

● **מורמת מעם**

בכל זאת, יצרו לה שונאיה תדמית מקוממת של „מורמת מעם“.

בזכוכית מגדלת

בתמונת נראה יצחק נבון תמיד כשהוא בצילה של אשתו הזוהרת. הופעתה נעשית אפילו מרובוקטיבית יותר על רקע דמותו. הרביליות הבלתי־מוסקות על הזוג, ומיננה היחסים ביניהם, רק חיזקו תדמית זאת.

במצביות שונים לאין ערוך מני היחסים. אין ספק שבטבעות האח־רונים, מאז שבה אופירה בעל־כורחה לכותרות, היווה לה יצחק מיטענות חזקה. הוא התעלם מן הסיטואציה המביכה עבורו, מול הרביליות בנות־השנים והפירסומים האחרונים, ומן הפגיעה־לכאורה בתדמית־המאצ'ו בסביבה של־כך סוגדת לדימוי זה. תחת זאת מוטרד נבון מן המצב הנפשי של אשתו המותקפת ומתגובת ילדיו.

נבון לא ברה משיחות, גם מביכות, על הנושא. בהתנהגותו בשבועות האחרונים התגלה כ„גבר“, ושום רכילות, ישנה או חדשה, לא תגזול תואר זה ממנו. הוא סבור שכל מסכת־הרכילויות היא עניינו הפרטי, ואין לחדור למרטיות זאת. הוא מצביע גם על התכונות באשתו — נימי, התבלטות, עודף עשייה, מרץ, תנמיות־מה, רצון לעזרה, חוסר־זהירות — ש„שיעור“ לשרבב את שמה בפרשות שבהן אינה קשורה.

מצד שני, הוא גאה בעשייתה. „אני מעודד אותה לכל הפעילות הזאת!“ אמר לחברים.

הרכילויות על הזוג נראות שוליות לאור יחסו אליה. „כל בגד נראה עליה כאילו היא מדגמנת אותו...“ הוא נוהג לאמר בהתפעלות, כשהוא נשאל על מלתחתה. ברור לו שהתנהגותו כלפיה והתבטאויותיו עליה נבחנים מכל עבר בזכוכית מגדלת, ביחוד בתקופה האחרונה. קשה, קשה להיות בעל לאשה יפה, מצליחה ומפורסמת.

אורלי חידה, שנישאה לרופא ישראלי מפורסם עלידי בעלה, כיצד נלקחו ממנה ילדיה וכיצד

אורלי ובעלה, הר"ר רון לפין
למרות הכאב, ההשכלה והיוגן, אני לא מסוגלת לשנוא אותו...

רסם בנשים מסוכנות וקרימינוליות הנמצאות בו. הסוהרת פתחה את דלת-הפלדה הכבדה, ואני מצאתי את עצמי עומדת כאמצע חדר ענקי, ובו עשרות נשים שהסתכלו בי. היתה דומיה מפחידה. רעתי מפחד. מני היו חיירות, ועיני התרוצצו בחוריהן במבטים מבוהלים. כולן בחנו אותי — האסירה הדד רשה. כולן היו לבושות כמוני במיכ נסיים ובחולצה כחולים. הסוהרת עזבה אותי באמצע החדר, הרליקה את הטל' וויזיה, ונעלמה מאחורי דלת-הפלדה.

רצח, שוד, סמים

עדיין לא עיבלתי את מה שקרה לי. ישבתי על כיסא בפניה המרור חקת של ההדר. מפינתי בחנתי את הנשים שבחדר. כולן צחקו, דיברו, עישנו, קראו עיתונים, צפו בטלוויזיה. להפתעתי הן נראו בחורות רגילות ביותר. לאטילאט כאו והתיישבו ליד. כולן פרצו בצחוק. "ידעתי שהיא לא אחת משלנו", אמרה אחת, בעלת שיער ארוך-ארוך.

הראשונה שאלה מדוע אסרו אותי. "בעלי טען שגנבתי את הילדים שלנו", עניתי בשקט.

"אה, זה שום דבר. השופט ישחרר

מילה. מעברו השני של הקו ניסה אחי המבוהל להרגיע אותי ולשאל מה קרה. לבסוף, בכני הנוק, ובקול צרוד, אמרתי: "אני בכלא. תבוא להוציא אותי".

כראשונה בחיי שמעתי את אחי בוכה. הוא היה מבוכלל לחלוטין, וניסה להוציא ממני את הסיפור.

"רון סיפר למיטרה שגנבתי את הילדים. הוא הביא להם כל מיני מיסמכים, והשופט הוציא צו לאסור אותי. אני יכולה להשתחרר בערבות של 50 אלף דולר. שים את הבית שלי ב-Palm Springs בערבות, ותוציא אותי מפה כמה שיותר מהר!" אמרתי תוך כדי פירצייככי בלתי-פוסקים.

הסוהרת סגרה את הטלפון. נותרה לי זכות לשיחה נוספת. על הקיר היה רשום מיספר-טלפון של Bail Bond (מתן ערבויות לשיחרור אסירים.) חייגתי את המיספר, סיפרתי במהירות

את עשרות מכוניות-המיטרה, את הבניין שגרנו בו, את הרשא, הפרחים, הציפורים.

הכל נעלם פתאום. נשאתי את עיני וראיתי את השמיים הכחולים, הנקיים, הגדולים, ואת החופש שנלקח ממני והילדים שאבדו לי.

"מפתחות גדולים ומוזרים"

לקחתי לבית-הבלא המקומי של Paso Robles, עיר קטנה, במרחק של כארבע שעות-נסיעה מלוסיאנג'לס. זרקו אותי לתא קטן, לקחו את כל פרטי האישיים, ואחרי שעה נלקחתי לבית-הכלא לנשים ב-San-Lois Obispo, המסוכן ביותר ברחבי קליפורניה, במרחק שעה נסיעה מ-Paso Robles.

כשאני עדיין באזיקים, הכניסו אותי לחדר קטן, שם צילמו אותי, החתימו

"אני טונומת את הגיהנום!"

אותך במהירות." ענתה אחת שנראתה כמבינה.

ואז, בזו אחר זו, הן התחילו לספר לי — מבלי שהתבקשו — את הסיבה שבגללה הן נמצאות בכלא. אחת יושבת על רצח חבר שלה, השניה על סחר בסמים, השלישית על שוד-בנק, וכן הלאה.

כולן נראו לי בחורות רגילות, ולא כפי שתיארתי לעצמי — מפחידות ומ סוכנות. לאטילאט השתנתה האווירה סביבי, ונעשתה פחות מתוחה. כאשר הן הבינו שאני לא אחת משלהן, הן אף ניסו לתת לי עצות ולנחם אותי.

מה שקרה, ומסרתי את מיספר-הטלפון של אחי. נאמר לי שהם יעשו כמיטב יכולתם, אם אחי ישלם מיד ובמומן 10 אחוזים מהערבות — 5000 דולר.

הסוהרת טרקה את הטלפון בפעם השניה. "תבואי אחרי", היא נבחה באוזניי.

הלכתי אחריה לאורך מיסדרונות ארוכים וקרים. היא פתחה וסגרה שערים כבדים מפלדה, כמפתחות גדולים ומזוירים.

בסופו של דבר הגעתי לכלא של נשים, הנחשבות מבין המסוכנות ביותר ברחבי קליפורניה. זהו בית-כלא המפוי

אותי על עשרות טפסים, הפשיטו אותי ובדקו אותי בדיקה גופנית, לקחו את בגדיי ונתנו לי מדי-כלא — חולצה ומיכנסיים כחולים.

דרך מיסדרון ארוך, שבו היה מסומן פס צהוב על הריצפה, נלקחתי לטלפון. נאמר לי שיש לי זכות לעשות שתי שיחות-טלפון, ושעשה זאת בקיצור. פחדתי לשאול שאלות, מכיוון שזכרתי את סיפורי-ההוועה על שוטרים המרביי צים מכות-רצח לאסירים בכלא.

צילצלתי לאחי, שגר בזמנו בלאס וגאס. ברגע ששמעתי את קולו התפרצתי בכי ולא יכולתי להוציא

פתאום זרקו על בירכיי את בני הקטן, והשוטר צרח: "יש לך פחות מרקה להיפרד מהילדים. תעשי זאת מהר, ובלוי טראגדיות!"

הילדים חיבקו את צווארי. אני פרצתי בככי נואש, והמילים מיאנו לצאת.

הילדים ראו אותי בוכה, והתחילו לבכות כפחד. בכינו שלושתנו. לא יכולתי לחבק אותם בידי הכבולות, אבל לא הפסקתי לנשק אותם. אילצתי את עצמי להפסיק את שטף נשיקות. הסתכלתי בילדים, בעיניים הכחורות של ניקול ובשיערה הארוך, בעיני-השקר של ניק ובלחיי הסמוקות, וכאילו ידעתי שזו תהיה הפעם האחרונה שאני רואה אותם למשך תקופה ארוכה.

"אני רוצה שתקשיבו לי", אמרתי להם. שניהם השתקו והסתכלו בי. "אני רוצה שתזכרו שאמא אוהבת אתכם מאוד-מאוד, שאתם הדבר הכי חשוב לי עלי-ארמות, ושאף פעם לא אפסיק לחשוב עליכם. אתם הולכים עכשיו לאבא. אני רוצה שתהיו ילדים טובים, ואנחנו נראה בקרוב."

המילים יצאו לאט וברור, כאילו רציתי שמילותי יישארו תנומות בוכי רונם לשנים רבות. לא יכולתי לעצור את בכיי, ושלושתנו חיבקנו ונישקנו זה את זה.

השוטרת בעלת פני-האבן לקחה יותר נכון: קרעה — את ילדיי הבוכים והצורחים ממני ולקחה אותם למכונית הסמוכה. עיניי ליוו את ילדיי שנלקחו ממני, ואוזניי לא יפסיקו לשמוע את בכיים ואת קולותיהם הקוראים: "אמא, אמא, אנחנו רוצים את אמא!"

השוטרת טרקה את הדלת אחריהם, ואני אמרתי מיספטי יחיד לשוטר שעמד ורשם את כל המתרחש: "תגיד לבעל-לשעבר שלמרות הכאב אני עדיין אוהבת אותו." השוטר טרק את דלת מכונית-המיטרה שישבתי בה, וקפץ וישב ליד ההגה.

מכונית-המיטרה התחילה לנסוע, ומחלונה ראיתי את ילדי, המנסים לדפוק על שמשות המכונית שבה נסעו,

עשרות מכוניות המיטרה והמיטרה החשאית האמריקאית כיתרו אותי. בתוך שניה קפצו עלי שוטרים חמושים.

השוטר הסמוך משך את זרועותיי מאחורי גבי וסגר אזיקים קרים וצרים מסביב לירידי.

"את עצורה בשם החוק, וכל מה שתגידי ישמש נגדך בבית-המיספט", דיקלם באוזניי.

שוטר נוסף קפץ על בני (בן שנה וחצי, בזמן האירוע) והרים אותו כנוצה. בני, שבהתחלה היה מוקסם מהשוטרים וממכוניות-המיטרה, נבהל לפתע מההמולה והתחיל לצרוח: "I want my mammy! Mammy!"

נאלצתי לצפות בשוטר המנסה להתגבר על השתוללות הילד, שככה וצרח בינתיים. השוטר זרק אותו כמו כרוך לשוטרת כלבוש אורחי, שיצאה בריצה ממכונית סמוייה.

כשאזיקים על ידי, נזרקתי לכיסא האחורי של מכונית-המיטרה, שעמדה באמצע הכביש, כשארותיה מהבהבים. שוטרים סרקו את דירתי, לקחו את ארנקי, שפכו את תוכנו וחיטטו בתוכו. הם דיברו במכשיר-יקשר, וההמולה היתה גדולה.

שוטר כלבוש אורחי ניגש אלי ושי אל: "האם את יודעת על מה נאסרת?" פחדתי לדבר, מכיוון שידעתי שהם יכולים להשתמש ברבריי כנגדי. עינעתי את ראשי לימין ולשמאל כאות-שלילה.

"בעלך-לשעבר דיווח לנו שגנבת את הילדים. את עצורה על גניבת ילדים."

"בלי טראגדיות!"

קובלתי שוק. מחשבותי התחילו להתרוצץ במהירות של 100 מייל לשעה.

איך זה יתכן? שאלתי בליבי. הרי היום בבוקר דיברתי עם רון (בע-ליילשעבר), והוא נשמע מעורר ואוהב מתמיד.

אלה הילדים שלנו. לא גנבתי שום ילדים: על מה הם מברייס? בטח נפלה טעות, ורון יתכן יבוא ויסדר הכל. מכונית-מיטרה נוספת נעצרה במרחק-מה ממני, ובתי הקטנה בתוכה (בת שלוש וחצי, בזמן האירוע). הסתכלתי בה וישבתי ברגליים כושלות לעברי. היא קפצה עלי באופן טיבעי וישבה על בירכיי. "אמא, מה קורה פה?" היא שאלה באנגלית, בקול מתלחש.

כמלכת-המים 1976 ובאחרונה בארצות-הברית עזבתי את הקאריירה כמעט בשיא ההצלחה.

בארצות הברית, מספרת כיצד הושלכה לכלא היא חיה עכשיו בקליפורניה בסבל ובייסורים

השתחררתי נודע לי שתוקף הסכמי-הגירושין היה מספטמבר.

אחרי שיחרורי מהכלא חזרתי ללוס אנג'לס וניסיתי מיד לעמוד בקשר עם ילדיי. התברר לי שבועי החליף את מיספרה-טלפון, העמיד שומרי-ראש בפתח הבית, וכי הוא מסרב בכל תוקף לתת לי לראות את ילדיי, מסרב לפרנס או לדבר איתי, ונוסף על הכל הוא אף תבע אותי בכמה מישפטים.

בתביעה הראשונה הוא תבע ממני חמישה מיליון דולר, מפני שגרמתי לו צער. התביעה השנייה היתה על גניבת ילדים. בתביעה השלישית הוא ביקש מבית-הדין שישלם לי לראותם לעד. למכונתו. תביעה רביעית היתה על נזק וסבלפון לבגד שלי. ובתביעה שישית הוא רצה לקחת את הבית שקניתי על שמי Palm Springs.

קיבלתי הלוואה על מה הוא מרבה? מאיפה הוא הביא את כל הדברים האלה? הרי חמישה חודשים לא הייתי באיזור! איזה נזק למכונתי? מתי ראיתי את מכונתי באחרונה? איזה איום לבגד שלי? מדוע הוא רוצה בבית הרשום על שמי?

הייתי מבוהלת ומפחדת, והמישפטים היו צריכים להתחיל מיד, בדצמבר 1987. התחלתי בחיפוש אחרי עורך-דין. ראיינתי 10 עורכי-דין ברחבי לוס אנג'לס, וכולם, אחרי עיון מעמיק במימסמכים שהבאתי, סירבו לייצג אותי, מכיוון שמדובר היה במיקרה חריג, קשה.

קיבלתי המלצה על שני עורכי-דין יהודיים, אבא ובן, ששמן הולך לפנייהם. קבעתי איתם פגישה. הם ביקשו יומיים לעיין במימסמכים. אחרי יומיים הודיעו לי שזהו מיקרה עדין ומסובך, וכי עלי לשלם להם 20 אלף דולר במוזמן, תמורת הייצוג. הם גם הודיעו לי שהסכום יוכפל או יושלש, כנראה.

לא היתה ברירה. לוויית כספים וקייבלתי משכנתא נוספת על הבית.

„גיהינום ויסורים“

מאז לא ראיתי את ילדיי. אני מבלה את ימי בנתי-מישפט, מנסה להשיג עדים, מימסמכים, ולהכין את ההגנה שלי. עורכי-הדין מייצגים אותי לזמן, והם טוענים שבכל הקאריירה שלהם כעורכי-דין הם לא שמוע על מיקרה כליכ מסובך.

בתחילת מאי התחילו המישפטים, ובינתיים נאמר לי שבועי מכין כמה מישפטים נוספים נגדי, וכי הוא מנסה בכל כוחו להרוס אותי בפנייה, גופנית, ולזרוק אותי לכלא לשארית ימי. כתבתי לו מיכתבים וביקשתי לרד את ילדיי. הפניות לא עזרו. ניסיתי להתקשר איתו בבית-החולים, וטרקו לי את הטלפון. ניסיתי לפגוש אותו כדי לשוחח, והוא לא הסכים. צילצלתי לאמא שלו בווידיאו, ושוחחתי איתה ארוכות וביקשתי שתדבר איתי. היא אמרה שאינה רוצה להתערב.

צילצלתי לאם-הבית שלו בקיבוץ גינוסר, וביקשתי את עזרתה. היא אמרה שאין לה השפעה עליו. צילצלתי לכל התורים שלנו, וכולם היפנו לי עורף, וביקשו שלא אערב אותם. צילצלתי לפקידה שלו, שהיתה חבי רתי הטובה, אך היא טרקה לי את הטלפון. צילצלתי למישפחתי כדי שירי

וטיפחתי את הקו החם שבנינו לנו. עזבתי את הקאריירה שלי כמעט בשיא הצלחה, והחלטתי שמצאתי את מה שחיפשתי. להיות אם ורעיה היה הכי חשוב בחיי.

חייתי ארבע שנים מאושרות, ועד היום אני מודה לאלוהים שלפחות טעמתי את טעם האושר האמיתי. עד שיום אחד הכל התחיל להתפורר.

„באש ובמים“

ב ינואר 1987 אושפזו בעלי במשך שלושה שבועות בבית-חולים בא-ריזונה. קיבלתי את הדיעה קשה, אבל הבטחתי לבעלי שאהיה לצידו. „באש ובמים“ (כמו שכתבתי לו על הריסקית). כוונתי ששהה בבית-החולים קיבלתי טלפונים ומיכתבים מבחורות שונות שטענו כי היו ידידות שלו. בפברואר 1987 ראיתי אותו עם בחורה שאיתה בילה באחרונה. ובמרס 1987 הגיע מיכתב ארוך ומפורט על בחורה בשם לסלי, שטענה שהוא חי איתה ואף הבטיח לה נישואין.

זה היה הקש ששבר את גב הגמל. הפתעתי לא הכחשי בעלי את הרומא-נים שלו, והמצב התערער. ב-6 במרס 1987 החלטתי לעזוב את הבית. קניתי בית ב-Palm Springs ועברתי לגור בו עם הילדים.

טילפנתי לבעלי וביקשתי ממנו לעבור טיפול רפואי, וכאשר ירגיש טוב יותר אחרון הביתה. באפריל 1987 נודע לי ששוב אושפז בבית-חולים, ושפתח בהליכי גירושין ממני.

כדי למנוע מישפטים הסכמתי במאי 1987 לחתום על חוזה-גירושין, שקבע שהילדים יהיו חצי מהזמן אצלי וחצי מהזמן אצלו, עד שיחלים. באמצע מאי, כשבאתי לבקר את הילדים, היתה לנו מריבה אינמה. טילפנתי למיטרה ולמרכז לטיפול בילדים.

„שומרי-ראש בפתח הבית“

ב יוני 1987 נשרף באופן מיטורי ביתי ב-Palm Springs. חקירה מיטרתית הובילה למסקנה שמדובר בהצתה.

בגלל הפרידות היה מצבם של הילדים קשה. מצבו של בעלי המשיך להידרדר. הוא מירד לכולנו את החיים. בסוף יולי פניתי לבית-הדין שטענה שבועי הוא במצב נפשי קשה, ואני מבקשת להרחיק ממנו את הילדים. בית-הדין שטענה שירב להיענות לבקשתי. כתוצאה מכך שפניתי לבית-הדין, גרר בעלי את מכונת-ההוצאה שנתן לי במתנה, ושהייתה רשומה על שמי.

או גם החלטתי לקחת את הילדים ולברוח רחוק ככל האפשר. נסעתי לעיר קטנה ומקסימה למרגלות אגם (שהוכר לי את הכינרת), במרחק ארבע שעות נסיעה מלוס-אנג'לס.

שכרתי דירה וניסיתי להחזיר את הילדים למסלול. טילפנתי לבעלי וכתבתי אליו. הסכרתי לו שאני מוכרחים להיות רחוק ממנו, מכיוון שכל יום שעובר המצב מידרדר יותר, ואנחנו כולנו סובלים מכך.

באוגוסט 1987 הוא פנה לבית-הדין שטען כי נעלמתי עם הילדים, וכי איננו יודע היכן אנחנו. הוא קיבל צו שקבע כי הילדים ימסרו לידי, וכי הם מוצאים מחוקת. במשך חמישה חודשים (מיולי עד נובמבר 1987) חייתי עם הילדים בשקט ובשלווה, ושוחחתי עם בעלי בטלפון ושלוחה לשלומי לעיתים תכופות. בנובמבר 18 בנובמבר 1987 שחי חתי איתו, והוא נשמע אוהב מתמיד. בצעריים נעצתי באשמת גניבת ילדים, ונשלחתי לכלא ליום וחצי, עד שאחי הוציא אותי בערבות. רק כשי

שעת הצפייה בטלוויזיה עברה במהירות, והסוהרת נכנסה לחדר, כיבתה את הטלוויזיה ונבחה על כולן להיכנס לתאים. כולן עשו כמיצותה, ונפנפו לי כידיון את סמל-השלום. הסוהרת רמזה לי ללכת אחריה ולקחה אותי לתא הכי מרוחק שבמים. דרון. יותר מאוחר התברר לי שזה התא שנועד לאנשים לא-מסוכנים (כמוני). היא פתחה דלת-פלדה נוספת, נבחה שזהו התא שלי, והודיעה לי שהשכמה היא ב-5 כבוקר.

דלת-הפלדה נסגרה מאחורי ברעש המנועלים הכבדים. שמעתי את קול צעדיה מתרחק במיסדרון. הסתכלתי, עדיין בפחד, ממאנת לעכל את הקורה איתי. בתא שבו אני עומדת לבלות את הלילה.

זה היה חדר קטן, בעל קירות גבוהים, מיוון על הריצפה, שמיכה דקה, שרתים באמצע החדר וכיור מוור.

היה לי קר נורא. ישבתי על המיוון והתכסיתי בשמיכה הדקה. הקשבתי לשקט והסתכלתי סביבי. למעלה היה קבוע הלון קטנטן, ובערו ראיתי פיסת שמיים כחולים, ועלים ירוקים של עץ מלבלב. ואז הכל התברר לי — אני בכלא.

התפרצתי בכבי. הכל נראה לי שחור ומפחיד. אחרי שעות ארוכות של בכי, ניסיתי להבין מה קרה ולנתח את השתלשלות העניינים שהביאה אותי לכלא.

„כמו זוג-יונים“

כ שראיתי אותו בפעם הראשונה ידעתי שזהו זה. שמועד לפני ארם שיחק תפקיד חשוב מאוד בחיי. הוא סימל בעיניי את רמות האב, שחיפשתי תמיד. התאהבתי בו כמעט מתחילת היכרותנו, ואהבתי גדלה בשנים שהיינו ביחד. הוא היה הגבר שלי, אהבתי, בעלי ואב לילדיי, ואני רציתי לעשותו המאושר שבארם. לא היה דבר עלי-ארמות שלא הייתי עושה בשבילו.

פינקתי אותו, נתתי לו חום, אהבה, בית חם, תבשילים וילדים מקסימים. חייתי כמעט ארבע שנים של אושר. עיניי היו מסנוורות, וראיתי רק את הטוב הנעוץ שבו. הייתי שיכורה מאהבה ואושר, וידעתי שהתברכתי במשהו מיוחד, שלוקח לאנשים שנים רבות למצוא, ולפעמים אינם מוצאים אותו כלל.

בכל ערב, לפני שהלכתי לישון, הייתי מודה לאל הטוב על האושר שהעניק לי בחיי, ומבקשת מהאל שלא יקח ממני את אושרי. בבקרים הייתי קמה בחיל, ואת הימים הייתי מבלה במחיצת ילדיי ובעלי בבית החם. לחיי היו שמקות מאושר, וקולי היה נישא בשירים מלאי-שימחה.

אהבתי להמתין לבעלי כשהיה חוזר מהעבודה בבית-החולים, לבוש בגדים הכחולים, מדי-מנתח, ועליהם כיתמי רם. אהבתי לחלוץ את נעליו, שהכיסוי הכחול של חדר-הניתוחים היה עליה. אהבתי להכין לו את הקפה התורכי שאהב, ולעסות את רגליו שכאבו מעמדה ממושכת בחדר-הניתוחים, אהבתי לנשק ארוכות את ידיו הנפוחות מ-„לחתוך“, ללשק את שיער ראשו ולהתכרבל בורעותו. היינו כמו זוג יונים.

לא עבר יום שלא היינו אומרים זה לזה כמה שאנחנו אוהבים זה את זה, לפחות תריסר פעמים.

לא עבר חג מבלי שקיבלתי פרחים ומתנות יפות-ערך. הילדים הביאו לנו אושר, והושע הכי חביבה עלינו היתה בערב, בחוורו מהעבודה, כאשר כולנו — הילדים, אני ובעלי — היינו מתכרבלים במיטה הגדולה שבחדר-השינה. הייתי גאה במישפחתי. שמרתי

אליהם כליכר. איך אוכל להסביר להם את מה שקורה?

אני עוברת גיהינום ויסורים אינמה. טעמתי פעם מה זה ג'רעין, והיום אני טועמת את הגיהינום. הסבל והכאב שאני עוברת לא יתוארו במילים. הבכיי כל היום והלילה אני בוכה, ויש לי כאבי-ראש וכאבים סביב העיניים מבכי שאינו מפסיק.

לצערי, אינני שונאת אותו. למרות כל הכאב, ההשפלה, והיגון שהוא גרם לי, אני לא מסוגלת לשנוא אותו. אני יודעת שהוא חולה וזקוק לעזרה. ואני עדיין מוכנה לעמוד לצידו.

לא אשכח את הסיפור על הסוסה, שבנה-הסייח בנה-השנה נלקח ממנה. סגרו אותה במיכלאה וקשרו אותה, אבל היא סירבה לאכול, לישון, ורקעה ברגליה כשהיא קוראת לבנה.

את הסייח סגרו במיכלאה שונה, וגם הוא לא ישן, לא אכל, ובכה לאמנו. ואז ניגש אלי מאלף-הסוסים וסיפר לי שלוקח להם, לאמא-סוסה ולבן-סוסון, כשבועיים עד שהם שוכחים זה את זה. האם ילדי ישכחו אותי? אני נרעדת מהמחשבה. אני מתפללת לאלוהים ומקווה לסוף טוב! **אורלי היידה**

ברו איתו, אך הוא סירב לדבר איתם. נותרתי לבד.

כמעט ואין לי עדים שיעידו עבורי, מכיוון שכולם מפחדים. כספי אול, מכיוון שהכל הלך לעורכי-דין, מבלשים וכו'. מצבני גופני ירוד, בגלל הלחץ והמתח שבהם אני נמצאת. נותרה לי רק התיקווה שהאמת תציל אותי.

כימים אני נמצאת בנתי-מישפט, ואת הערבים והלילות אני עוברת בסיוטים. רק המחשבה על הילדים מחזקת אותי ונותנת לי כוח להמשיך הלאה ולהילחם בו כמעט שיש לי.

עורך-הדין שלי הציע לי לתבוע את בעלי על חצי מהרכוש שיש לו, אבל אני מסרבת. אינני מעוניינת בכסף, אני רק רוצה בילדים שלי. אני נזכרת בקולותיהם הכוכים ובורעותיהם המר שטות לעברי, וזה כואב לי. לא איכפת לי שהוא פוגע בי כליכר, אבל למה שהילדים יסבלו?

כרגע אין להם לא אבא ולא אמא. בעלי נמצא בנסיעות ברחבי העולם, ועובר רוב הזמן בבית-החולים בתור מנתח, ולי לא נותנים לראות אותם. נפשי יוצאת אליהם, אני מתגעגעת

(המשך מעמוד 37)

● **בלומר, לדעתך יש עתיד לחברות-הספנות גם בעידן הדיגיטלי?**
 בהחלט כן. אבל לא במתכונת הקיימת. לגבי צימ"ם יש לי תוכניות גדולות. אני חושב שצימ"ם צריכה להפוך לחברת ספנות למערכת-תובלה משובלת - כלומר תובלה יבשתית, ימית ואווירית. ● **יש רבר כזה בעולם?**
 יש כזה. חברות שהתחילו ללכת בכיוון הזה. ● **עם תוכניות כאלה יש לך עוד הרבה עבודה?**
 אני אדם מציאותי. היום אני בן 54. יש לי עוד כמה שנים, ואני אעשה בהן להגשמת תוכניותי לגבי צימ"ם.

● **ומה אחרי, צימ"ם?**
 כל דבר יהיה יותר קטן מצימ"ם.

● **גמרת את השנה ברווח של 43 מיליון דולר. מה עושים עם הכסף הזה?**
 חברה שבמשך שנים היתה במצב פיננסי גרוע, לא יכלה לחדש ציוד. עכ"ש שיו סוף-סוף יש כסף לחידוש, לפיתוח זה חשוב.

● **האם, צימ"ם היא חברה רצינית בקנה-מידה עולמית?**
 צימ"ם היא בין 10 חברות-הספנות הגדולות בעולם. שני-שליש מהעבודה שלנו אינם קשורים בכלל לארץ. מבחינת פריסה גאוגרפית, צימ"ם היא הגדולה בעולם.

● **ואת כל זה עשה איש אחד בשלוש שנים?**
 לא. איש אחד לא יכול לעשות את זה. גם אייקוקה לא עשה את זה בעצמו. איש אחד יכול לזעזע חברה. איש אחד יכול לרתום מערכת שלמה, להחזיר בה מוטיבציה, לקבוע נורמות חדשות. אבל הוא זקוק לכל האנשים שמאחוריו. אם אין לו אנשים החולכים אחריו, איש אחד לא יעשה כלום.

● **מי עזר לך להצליח מחוץ לחברה?**
 אף אחד לא. כשצימ"ם עמדה על סף התמוטטות, איש לא נפק אצבע. לא הבנקים, לא בעלי-המניות, לא הממ"שלה. ● **מה רצית, שיתנו כסף**

לחברה העומדת ליפול עמוק? מה עושים בעולם כולו? הספנות בעולם כולו, לפחות בתקופת-משבר, נתמכת ומסובסדת. כאן איש לא עזר, ואולי זה טוב. למרתי מזה שכל שיקול צריך להיות מתוך שאיפה להיות עצמאי לגמרי. לסמוך רק על עצמך, כלומר מר על החברה. היום אין בארץ חברה אחת בהיקף ובגודל של צימ"ם, המעסיק 4500 איש בכל העולם.

● **יש עוד אנשים הרוצים להיות מלחים? יש עוד מקצוע כזה, עם אהובה בכל נמל?**
 הטכנולוגיה קילקלה את הרומאנטיקה. אין כבר אהובות בנמלים. פעם היו דרושים חמישה ימים לפריקת אוניה, והיה זמן לאהבה. היום פורקים אוניה בשלוש שעות, ונוסעים הביתה.

● **ומה עם החיים הפרטיים שלך?**
 אין לי חיים פרטיים. מאז שקיבלתי על עצמי את התפקיד האחראי הראשון שלי, בגיל 21, אין לי זמן לחיים פרטיים. לפעמים אני שומע קונצרט או מבקר במוסיאון, אבל אני עובד בצימ"ם.

● **ובערבים, בשבתות?**
 אני מגיע למישר שלי כל יום ב-6:30 בבוקר, ואני הולך הביתה בין 10 ל-12 בלילה. כן, גם בשבת.

● **ולמישפחה אין טענות?**
 למדו להיות עם זה. פעם כשבוע אני בורח מהעבודה ב-7 בערב, כדי להספיק ולראות את הנכדה שלי לפני שהיא הולכת לישון, ואחר-כך אני חוזר למישר.

● **ולכסף טוב אתה מגיע?**
 כמעט שלא. אולי זה לא יפה להגיד, אבל כשאני קורא בפינונשל טיימס כתבה על ההישגים של צימ"ם, אני נהנה יותר מאשר מספר של דוסטובייבסקי. אולי לא הייתי צריך להגיד את זה, אבל הנה אמרתי.

● **יש לך חברים?**
 יש אנשים שאני נפגש איתם לפעמים לכוס-קפה.

● **אני מדברת על חברים. כאלה שמדברים איתם שיחות אישיות.**
 יש לי חבר אחד.

במדיוה

קקיות קוקאין - סוף הסיפור

המישטרה חקרה עוד שני חשודים בקניית קוקאין סגוזה וילך. וסיימה את החקירה

● **אילנה אלון**
 שני חשודים אחרונים בקניית קוקאין, מהרשת שהתגלתה באחרונה, נחקרו על-ידי המישטרה. הספר יעקב (י"ק) אביטל מגבי עתיים סיפר למישטרה כי קנה מיוסף (ג'זוה) וילך שני גרם קוקאין. יחד עם שני חברים אחרים, מייק רושקה ואבי ארביב, הסניף את החומר בדירתו, אחרי שאשתו הלכה לישון.

גם ענת קופרמן, יפהיפה תל-אביבית, שהיתה בעבר חברתו של וילך, נחקרה. אחרי שכפרה בתחילה בכל ההאשמות נגדה, סיפרה בסוף לחוקרים כי לפני חמש שנים, כאשר היתה חברתו של ג'זוה, נהגה להשתמש בקוקאין, אבל בגלל טראומה שעברה עליה הפסיקה.

באפריל רצתה לנסוע לאילת וטייל-פנה לג'זוה כדי לקנות קוקאין, אלא שלא יצא מזה כלום.

אחר-כך, לקראת יום-הולדתה, רצתה להתפנק עם קוקאין. היא טילפנה לג'זוה ואמרה לאשתו, סנדרה, שענתה לטלפון, כי היא רוצה "בני". זה היה הקוד לשני גרם קוקאין. ג'זוה הביא לה את הסם לביתה של יפה הרוש, והיא שילמה עבורו 400 ש"ח.

ענת קופרמן עומדת כרגע לדין בגלל עבירה דומה - החזקה של גרם וחצי קוקאין. חברה דאן, ושותפה לכתב-האישום, רורון גולדמן, הורשע לפני שבועיים על-ידי השופטת אסתר קובו, בהחזקת קוקאין וגידונו לשננה מאסר בפועל. ביצוע גורדין נדחה בינתיים, עד לעירועו.

שני אנשים נוספים, שנחקרו על קשריהם עם ג'זוה, הכחישו כל קשר לקוקאין, וטענו כי השיחות איתו היו קשורות לעסקים של מועדון-החילה

פירמיד בחיפה, ועל חוב בגלל התקנת צימחיה הידרופונית במקום. בסוף החודש עומד בית-הדין לדין בהארכת-מעצרו של וילך עד תום ההליכים נגדו. סניגוריו, עורכי-הדין אלי כהן וגיאורא זילברשטיין, יבקשו לשחררו, כפי שעשו לגבי אשתו, סנדרה, ששחררה ממעצר.

עיתונות זה כתוב בעיתון

מאבק לטיהור שמו של מפקד מרחב הירקון. מלכת חיי הלילה מוזה את ישבנה. הנסיכה סטפאני היא סחורה לא רעה.

נעמי רון
 בחדשות (16.5), ביריעה על הגבר

מדוע נותק הטלפון של ג'ואן אדרי?

כבסוף, נכשלה אדרי בכל מאמציה, ללבן את הנושא. במשך הזמן הפכו הילדים לנושאי מטרים בין שני הוריהם.

ג'ואן אדרי היא אשה שקטה, וחיונה הדני המאופק מנע ממנה שלושות לידיה, וכל אימת שאימה למוצץ את האמת - כיצד יצאה בשן ועין מהשכס-הגירושין - היה מי שהזכיר לה, שאל לה להרוס את הקאריירה של אבי לידיה.

לג'ואן אדרי היה ברור שניתוק הטלפון או החשמל בביתה עלול לדלוף לעיתונות ולהביך את בעלה לפני 26 במאי, יום המיבחן של רפי אדרי, המנסה להיבחר לכנסת ה-12.

היא התכוונה לשתוק עד התאריך הנורא לבעלה.

אחר-כך, סיפרה לידידים, תר"גיש חופשיה להיעזר בניעוץ מש"מס ולדאוג אחת ולתמיד להסדר רת התשלומים בינה לבין בעלה" לשעבר ולהזרמתם באורח שוטף, מבלי לערב את ילדיהם בדרך-ה"תשלום כפי שזה נעשה כיום. היא נחשה גם בדעתה שלא לוותר על צעתי לידיה, לירון, ולהילחם על כך. בדעתה לבטל את תוקף המיס"מך שחוזמתה עליו לפני כמה חודשים.

בינתיים נותק הטלפון בביתה. בזק לא התחשבה בחזירות הפג"מיות במימלוגת-העבודה.

רפי וג'ואן אדרי (לפני הגירושין) היא הצגה נצחית

ולהתחנן על דברים אלמנטריים, המנגינים לה על-פי החוק. ג'ואן נאלצת לריב עם ילדיה, שלא יבזבוזו מים או חשמל ויקצרו בשי"חזות-שלפון, בעת שאביהם נשוי עם בת של מליונר.

מקדורים מספרים על ניסיונו-יהיה הבלתי-מוסקיים לקיים עם בעלה-לשעבר שיחות-הבהרה ש"שימו קץ למצבה הבלתי-נסבל. כל ניסיונותיה ליצור חיברות יסודית - נכשלו. גם כאשר נפגשו השניים

כל מי שסילפן לפני שלושה שבר עות לביתה של ג'ואן אדרי בהרצ"לית, חופתע מכך שלא היתה תשובה בביתה. אדרי שתתה בני"תה, אך הסלפון בבית גרושתו של יושב-ראש סיעת-המערך, רפי אדרי, נותק.

הניתוק חל בעיקבות אי-השלום של חשבונית-השלפון במשך כמה חודשים. אדרי לא שילם בזמן את חשבונית-השלפון של גרושתו ושלשות לידיה המתגוררים עימה. מייד אחרי הניתוק, נחפו לשלם את החשבונות, פרט לחשבון-השלפון מחדש יואר. הסלפון שב לפעול.

על פי זיכרון-דברים שעליו הח"תים אדרי את גרושתו, הוא חת"חייב לשלם את החשבונות הסלפון והחשמל עד לחודש מרס 1988. אחת הגניסות אומרת שיש גם התחייבות בעל-פה מצד אדרי לדי"אוג לג'ואן ושלשות לידיו - אוריה, יגיל לירון. על-פי אותה גירסה, לא מומשו עדיין הבטחות אלה.

בזיכרון-הדברים הזה, שנחתם כשהיתה ג'ואן במצב נמשי קשה עקב ההתפתחויות המפתיעות לגביה, אף מדובר על כך שלירון, בנם בן ה-12 של ג'ואן ורפי, יעבור להתגורר עם אביו ואשתו החדשה אן-קלוד אחרי חודש מרס. לפני הבחירות. מאז שנחתם המיסמך, התאוששה ג'ואן אדרי.

השודים ג'זוה וסנדרה וילך סוף פסוק

התובע מבית-הדין-המישפט לאסור על אש"תו לעשן בבית, דיווח משה פרל שהת"ביעה הוגשה באמצעות מרדכי כ"ך ררור. מי שהגיש את התביעה, למעשה, הוא עורך-דין אמנון כ"דרור.

● **ידיעה מבלבלת במערב (18.5):** הכותרת מכריזה ש-עורדין מינקובסקי - י"ר ועדת הב"אלי מינקוביץ אושר אמש כיו"ר ועדת-הבחירות הפנימיות של תנועת"החרות", ובהמשך מישפט נוסף: "אמש ניהל מינקוביץ את הישיבה הראשונה" או מה שמו של היושב-ראש החדש?

● **דרוש מאבק לטיהור שמו של מפקד מרחב הירקון, ניצב-מישנה אריה ביבי.** יותר נכון, לנכונות שמו. הוא שוב הועבר (הפעם על-ידי מנחם שיף, בידיעה על אב המחפה על בנו, ששרד ופצע אותו, בחדשוו מה-15.5) לראשות עריית סבריה, ושוב קוראים לו "מפקד מרחב הירקון, ניצב-מישנה יגאל ביבי".

● **שבועון חדש נולד, ראש 1 שמו, ויש לו סיגנון מיוחד, שלא קל לעמוד על טיבו.** שלושה ניסוחים שם, בגיליון השני:

● **הראשון:** "כשמלכת חייה-הלילה הפרסיאית, רג'ין, מחליטה סוף-סוף להזיז את ישבנה ולהגיע לגירושין כדי לשים רגל גם על ענף המזון שם..."

● **השני:** כותרת לתמונתה של הני"סיכה סטפאני ממנאקו, כשהיא חשו"פת-חזה - "ערכת-הטלסקופ מוכיחה כי לבית-המלוכה יש סחורה לא רעה" ובהמשך: "העיתונות הצרפתית תאזות הנסיכים והנסיכות הרי לא תחמיץ אר"רוע כזה." צריך להיות: "תאבת הני"סיכים והנסיכות".

● **השלישי:** "להויל ריר למראה הקאריירה המוסיקלית שהחליטה לט"פח ראקל וולש". למה להויל ריר? מה זה, חבורת-הזבל? לפרשת "אלה שמות":

● **חדשוו (18.5) הפך את מרושקה ד"ט מרס, כוכבת סירטו של מנחם גולן, חנה סנע.** למרושקה ד"ט נ"ר.

● **לאשה (16.5) קורא לעיתונאית הכותבת את הביוגרפיה של אופירה נכון, אסי וינשטיין.** שמה הוא ע"ש (קיצוריים) וינשטיין.

● **מערב (15.5) קורא למפיק התוכניות בטלוויזיה חיים מלובן, חיים מלובני.** אולי על-שמו של צלם-העיתונות ישראל מלובני.

● **ועוד שתי פנינים, שהן בודאיי סתם שגיאות-דפוס, כך שאין חשיבות לשי"מות העיתונים וליוסי-הפירסום:** שחקר הקולנוע הבריטי טום קונטי הפך "טום פונטי" (פונטי הוא, כידוע, בעלה של סופיה לורן, קארל). לכאסיט הכישרוני של יהודה פרי ליקר, איתי זילבר, אין מול: לפני שבועיים נרפס באחד העיתונים. איתי זילבר, ובשבוע שעבר הוא היה ל"איתי זילבר".

מה אומרות עיניך?

מסגרות יבוא אופנתיות מסוגננות ומעוצבות על-ידי מיטב אופנאי העולם - מאפשרות לך מסגרת מותאמת לפניך ונוכחות ממשית.

המסגרת הנכונה שלך: אורית

- אורית רשת אופטיקה מציעה פתרונות חדשניים לקצרי ראייה גבוהים.
- עדשות דקיקות למרכיבי משקפיים דקים
- ציפויים לסובלים מקשיי נהיגה ומסינוור.
- בדיקות ראייה בצידוד חדיש ומשוכלל.
- התאמת עדשות מגע ברמה גבוהה לילדים ולמנותחי קטרקט.

סניפי אורית רשת אופטיקה

מרכז: כפר שמריהו - סידוב אברהם, מרכז מסחרי, 052-77330. **רמת השון** - אופטיקה דודי, סוקולוב 43, 03-493266. **רמת אביב** - אופטיקה אור, ברודצקי 15, 03-414007. **תל-אביב** - "קשר עין", אבן גבירול 23, 03-280243. **תל-אביב** - שרל בי, רח' אלנבי 53, 03-284911. **גבעתיים** - דוד בריל, רח' ויצמן 28, 03-315056. **בני ברק** - בן ארי, רח' ויצמן 16, 03-795895. **פתח תקוה** - "קרן אור", רח' ההגנה 11, 03-9301954. **חולון** - דוד ועופר אונגר, רח' אילת 36, נאות רחל 03-877704. **קרית אונו** - "מרכז העדשה", מרכז מסחרי רימון, 03-342048.

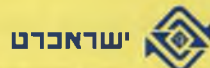
צפון: טבריה - אופטיקה אבי, בנין לב הגליל, 06-722851. **חיפה** - מיכאל קוצר, רח' הרצל 47, 04-665188. **חדרה** - שיוביץ אופטומטריסטים, רח' הרברט סמואל 71, 06-323032. **נתניה** - יעקב בובר, רח' שמואל הנציב 13, 053-335251. **נתניה** - ישראל מייסנר, רח' שער הגיא 6, 053-24296.

דרום: ראשון לציון - אופטיקה אופק, רח' רוטשילד 64, 03-998022. **רחובות** - "אורביטה", רח' בית הפועלים 9, 08-454548. **רחובות** - "קרן אור", רח' הרצל 168 קומה א', 08-455766. **באר-שבע** - "קרנית", רח' קק"ל 108, 057-77491.

אורית - לראות כדי לחיות

לבריאות
עיניכם,
פנו
לאופטומטריסטים
מוסמכים

השנינוּלם הזה

סיפורה של אורלי חידה:

„לחיות

בגיהינום!“

בעלה
השליך
אותה
לכלא,
ילדיה
נלקחו
ממנה